

Prezident republiky Václav Klaus přednášel studentům k dvaceti letí zahájení ekonomické transformace

Ve čtvrtek 3. března navštívil univerzitu prezident České republiky Václav Klaus.

Profesor Václav Klaus přednesl studentům přednášku zaměřenou na ekonomickou transformaci zahájenou před dvaceti lety. Dění 90. let v české ekonomice shrnul do 10 hlavních bodů, které prezentoval svým osobitým způsobem se zaujetím a poutavostí profesionálního pedagoga generaci studentů, která se v období sametové revoluce, po níž následovala ekonomická transformace vedená Václavem Klausem, teprve narodila.

– z přednášky blíže na str. 43

Při příležitosti 20. výročí od zahájení radikálních reforem v ČR v lednu 1991 hovořil nejen ke studentům Fakulty ekonomicko-správní, kteří probírají otázky ekonomické deregulace, liberalizace cen a zahraničního obchodu, usměrňování makroekonomické situace, zejména inflace, vytváření tržní struktury, transformace vlastnických vztahů, tj. privatizace a podobná témata ve studijním plánu letního semestru v rámci ekono-

mických předmětů finanční řízení a makroekonomie.

Zájemci, kteří se nedostali přímo do zcela přeplněné posluchárny B1, mohli zhlédnout přednášku video-přenosem též ve vedlejší posluchárně B2, jakož i přímým on-line přenosem na internetu na hlavní webové stránce univerzity. Přímý přenos zajišťovali kolegové – technici Univerzitního konferenčního centra a Informačního centra.

Po přednášce pan prezident podepisoval ve vestibulu budovy zájemcům své knihy, které byly v poslední době vydány. Na jeho podpis čekala řada studentů, akademických pracovníků a dalších zaměstnanců univerzity. Celkem se prodalo k podpisu na 170 knih Václava Klause.

„Na oplátku“ věnoval rektor univerzity profesor Ludwig panu prezidentovi dvě knihy z autorské dílny profesorů Fakulty filozofické: Petr Vorel – Stříbro v evropském peněžním oběhu 16. – 17. století, Milena Lenderová a kol. – Žena v českých zemích od středověku do 20. století.

Odvezl si též svoji vlastní knihu vyvedenou v perníku „Prezident republiky k Lisabonské smlouvě“, kterou pan prezident s radostí přijal s tím, že bude mít hezký dárek k narozeninám svých dvojčat vnoučat.

Před přednáškou se prezident krátce setkal s vedením univerzity a představiteli fakult v zasedací místnosti děkanátu Dopravní fakulty Jana Pernera. Diskuse k různým tématům, zejména k vysokoškolské problematice, vědecké a výzkumné činnosti a perspektivám českého vysokého školství apod. pokračovala i následně po přednášce při společném obědě s vedením univerzity.

Václav Klaus tak navštívil Univerzitu Pardubice po šesté.

V listopadu 1996 měl jako předseda vlády přednášku v posluchárně na náměstí Čs. legií.

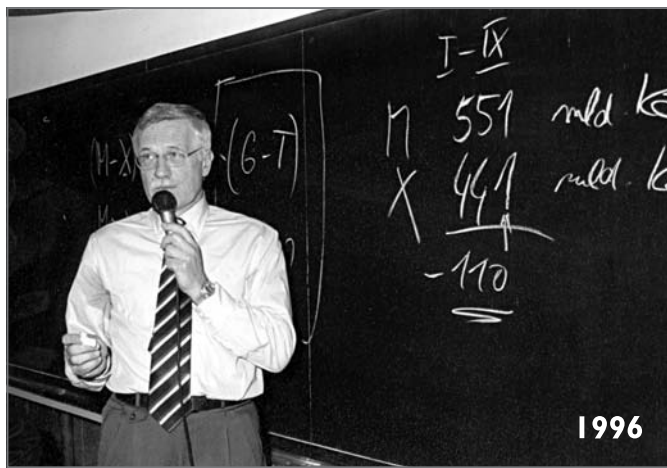
V září 2000 se zúčastnil na Univerzitě Pardubice ve funkci předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR vyvrcholení oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích a křtu nových insignií Univerzity Pardubice.

V květnu 2003 besedoval s pardubickými vysokoškoláky v univerzitní aule již jako prezident České republiky na jedné z prvních návštěv krajů po svém prvním zvolení.

V prosinci 2005 zavítal prezident při své další návštěvě Pardubického kraje v Litomyšli na – tehdy nejmladší fakultu univerzity – Fakultu restaurování.

V září 2009 měl v Aule Arnošta z Pardubic besedu se studenty v rámci své další několikadenní návštěvy Pardubického kraje a prohlédl si nově vybudovaný moderní areál Fakulty chemicko-technologické.

*Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka*

Rozhovor s novou prorektorkou univerzity doc. PaedDr. Janou Kubanovou, CSc.

S účinností od 1. března jmenoval rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. novou **prorektorkou pro rozvoj univerzity doc. PaedDr. Janu Kubanovou, CSc.**

Docentka Kubanová z Fakulty ekonomicko-správní nahradila dosavadní prorektorku doc. Ing. Ivanu Kraftovou, CSc., která požádala rektora o uvolnění z funkce, a to v souvislosti s dohodou, kterou navzájem učinili před rokem při zahájení nového funkčního období současného rektora.

Docentka Kubanová přebírá i kompetence v oblasti péče o rozvoj univerzity. Dalšími třemi prorektory Univerzity Pardubice pro následující tři roky ze čtyřletého funkčního období zůstávají: doc. Ing. Jiří Cakl, CSc., prorektor pro vnitřní záležitosti a statutární zástupce rektora; prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc., prorektor pro vzdělávání a záležitosti studentů, a doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., prorektorka pro vědu a tvůrčí činnost.

Docentka Kubanová je absolventkou Univerzity Karlovy v Praze, kterou ukončila v roce 1982. Po absolutoriu působila do roku 1992 jako středoškolská učitelka. Od

roku 1992 je akademickým pracovníkem nejdříve Katedry matematiky Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, později Ústavu matematiky Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. Titul kandidáta věd obhájila v roce 1994 na Univerzitě Karlově v Praze. Docentkou v oboru aplikovaná matematika byla habilitována na Žilinské univerzitě v roce 2004. V letech 2002 – 2007 zastávala na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice funkci proděkanky pro studium a pedagogickou činnost.

Ve své pedagogické činnosti se věnuje matematickým disciplínám, zejména pravděpodobnosti, statistice a aplikaci statistických metod v ekonomii. Svou vědecko-výzkumnou práci orientuje do oblasti aplikace statistických metod v praxi a do oblasti aplikace bootstrapových metod v ekonomii a v pojišťovnictví. Je autorkou dvou monografií, čtyř publikací pro zahraniční studenty, pěti skript. Výsledky své činnosti prezentovala na více než 70 mezinárodních vědeckých konferencích. Publikuje v odborných časopisech (více než 20 článků v zahraničí). V zahraniční a domácí literatuře má více než 40 ohlasů na publikované práce.

Nové prorektorky jsme se zeptali na čtyři otázky:

1) Jaké jsou vaše priority při výkonu prorektorské funkce v novém období?

Vstupuji do nové role, se kterou bych se ráda se ctí vypořádala. Klíčovou aktivitou mé práce je rozvoj univerzity, který je prioritně spjat s financemi. Jsem si vědoma toho, že nebude snadné v době, kdy se potýkáme s problémem financování vysokých škol, obstát v konkurenci. Zatím neexistují politicky konsensuálně uznávaná kritéria,

podle kterých by bylo možné hodnotit práci vysoké školy a na jejich základě ji financovat. Z momentální politiky vlády plyne, že značná část financování vysokých školy bude možná ze strukturálních fondů EU. Z toho důvodu bude potřebné zaměřit se na projekty financované v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, a případně dalších.

2) Jaké je vaše životní heslo?

Pojmu životní heslo ne zcela dobře rozumím. Nemám toto spojení slov ráda, protože je lehce zneužitelné. V mém chápání pojem heslo se váže k jednorázové události. Myslím, že tato otázka spíše směřuje k tomu, co se chápe jako životní filosofie. V tomto smyslu si myslím, že je potřebné radovat se z běžných, každodenních událostí. Není třeba čekat na ty velké, ohromující. Mohlo by se pak stát, že bychom prožili život bez radosti.

3) Bez čeho už si neumíte život představit?

Bez rodinného zázemí, svých synů, bez kamarádů a přátel, bez skvělých kolegů. A také bez sportu a svých koníčků.

4) Která věc vás v poslední době nejvíc rozesmálal/pobavila?

Mám ráda vtipné situace, humorné příběhy a ráda se směji všemu, co je alespoň trošičku vtipné. Jenže ty nejvtipnější situace jsou obvykle spojeny s určitým člověkem, místem, s navedenou atmosférou. Při reprodukování pak mohou být spíš trapné nežli vtipné.

*Děkujeme za rozhovor.
za redakci Tomáš Pospíchal*

Členové Parlamentu České republiky na univerzitě

Na pozvání rektora univerzity prof. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc. zavítalo v pondělí 21. února v dopoledních hodinách na Univerzitu Pardubice 10 členů Parlamentu České republiky.

Součástí společného jednání, mezi představiteli univerzity a jejích sedmi fakult s poslanci a senátory, jejichž volební obvod spadá do Pardubického kraje, bylo nejen představení naší univerzity a jejích činností,

představení záměru rozvoje univerzity v dalších letech, ale též diskuse a vzájemná výměna názorů na otázky spojené s oblastí vzdělávání, vědy, výzkumu, inovací, spolupráce s praxí, regionem i státními a samosprávnými zastupitelskými orgány, a to jak ve spojení s regionem, tak z pohledu celonárodního.

Po oficiální části jednání, které proběhlo během dopoledne v učebně Univerzity

knihovny v Pardubicích, si členové parlamentu prohlédli univerzitní knihovnu, aulu s moderními posluchárnami, univerzitní kampus včetně nového areálu Fakulty chemicko-technologické, jednoho z nejmodernějších a nejnovějších vysokoškolských pracovišť v ČR.

Dne 21. března pak navštívil rektora univerzity ještě místopředseda Senátu Parlamentu ČR doc. JUDr. Petr Pithart, který byl při

poslanci Matušovská, Cempírek a Petrář

senátorka Horská, poslanci Chvojka, Váňa, Čechlovský

únorovém „parlamentním dni na UPa“ za-
neprázdněn a přijal pozvání rektora na uni-
verzitu zvláště. Jednali spolu zejména o le-
gislativě týkající se veřejných vysokých škol
a vědy a výzkumu. Poté si senátor Pithart
prohlédl univerzitní kampus.

SENÁTOŘI, kteří nás navštívili:

Mgr. Miluše Horská
doc. JUDr. Petr Pithart

POSLANCI:

prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
Mgr. Jan Čechlovský
JUDr. Jan Chvojka

Ing. Radim Jirout
Jaroslav Martinů
Ing. Květa Matušovská
Ing. arch. Miroslav Petrář
Ing. Miroslav Váňa

*Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka*

Univerzita získává na dva investiční rozvojové záměry půl miliardy korun z fondů Evropské unie

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VÁSÍ BUDOUCNOSTI

Univerzita získala dotaci z fondů Evropské unie na podporu dvou významných projektů. Rozhodnutí o poskytnutí dotace podepsali představitelé univerzity v pondělí 7. února v Praze. Získané finanční prostředky univerzita využije k vybudování nového Výukového a výzkumného centra v dopravě (VVCD) a k rozsáhlé rekonstrukci historicky nejstaršího univerzitního objektu v centru Pardubic v rámci projektu Univerzitní IT pro vzdělávání a výzkum (UNIT). Oba navržené projekty univerzity, každý v hodnotě přesahující 266 milionů korun, prošly úspěšně hodnocením a byly přijaty k financování z prostředků Operačního programu Výzkum a vývoj pro Inovace (OP VaVpI) v Prioritní ose 4 – Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem. O poskytnutí dotací rozhodlo Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy ČR na přelomu ledna a února 2011.

Na slavnostním převzetí Rozhodnutí o poskytnutí dotace, které se uskutečnilo v pondělí 7. února v Praze, zastupoval Univerzitu Pardubice prorektor doc. Ing. Jiří Cakl, CSc., děkan Dopravní fakulty Jana Pernera prof. Ing. Bohumil Culek, CSc., hlavní řešitel projektu VVCD, hlavní řešitelka projektu UNIT Ing. Olga Klápšťová a koordinátor projektů Ing. Petr Vršanský z oddělení pro rozvoj a mezinárodní vztahy.

„Cílem obou projektů je zlepšení kvality vzdělávání s vazbou na výzkumně vývojové a inovační aktivity univerzitních pracovišť,” podotýká k záměru obou projektů rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. „Zejména studenti doktorských studijních programů a mladí výzkumníci jsou naším klíčovým badatelským potenciálem

v popředí zleva: Ing. Petr Valdman, ředitel Odboru implementace OP VaVpI – 44, vrchní ředitel Sekce řízení operačních programů EU Dr. Ing. Jaroslav Kuba, prorektor doc. Ing. Jiří Cakl, CSc., Ing. Olga Klápšťová (oba Univerzita Pardubice), projektová manažerka MŠMT Bc. Jindřiška Festová, prof. Ing. Bohumil Culek, CSc., Ing. Petr Vršanský (oba Univerzita Pardubice), finanční manažerka MŠMT Ing. Veronika Stiebitzová

prorektor univerzity doc. Ing. Jiří Cakl, CSc. a vrchní ředitel Sekce řízení operačních programů EU Dr. Ing. Jaroslav Kuba při podpisu smlouvy o poskytnutí dotace

pro budoucí evropskou znalostní společnost. Nově budovaná centra mají pro jejich přípravu a práci poskytnout odpovídající moderní a motivující prostředí.”

V rámci projektu UNIT dojde k celkové rekonstrukci a zhodnocení historicky cenného a památkově chráněného nejstaršího objektu univerzity v centru města pro celouniverzitní účely, především pro studenty doktorských studií, a to napříč všem fakultám univerzity tak, aby byly vytvořeny co nejmodernější podmínky pro rozvoj IT kompetencí. Bude vytvořena moderní informační infrastruktura a špičkové IT zázemí, vybudovány specializované laboratoře podporující interdisciplinarní přípravu mladých badatelů, mezifakultní a mezioborovou spolupráci a rozvoj přenositelných dovedností. Součástí projektu je rovněž poskytování služeb v oblasti poradenství a kariérní přípravy studentů a absolventů doktorských studijních programů. Nové, doposud chybějící zázemí tak umožní další rozvoj doktorských studijních programů jakožto nejvyšší formy vysokoškolského vzdělávání a přípravy mladých výzkumníků k vědecké práci.

Projekt Výukového a výzkumného centra v dopravě je zaměřen na vybudování zcela nové infrastruktury v technologickém areálu univerzity v Doubravících pro potřeby Dopravní fakulty Jana Pernera, tj. zejména pro rozvoj výzkumu v oblasti dopravy se zaměřením opět na perspektivní studenty doktorských a magisterských studií.

„Výukové a výzkumné centrum v dopravě vytvoří unikátní moderní výzkumné zázemí, které má pro rozvoj fakulty strategický význam a na něž fakulta dlouho čekala,” dodává k projektu VVCD prof. Ing. Bohumil Culek, CSc., děkan Dopravní fakulty Jana Pernera. „Realizace projektu umožní rozvíjet multidisciplinarní tvůrčích a vzdělávacích činností dopravní fakulty v oblasti technických, technologických oborů a materiálového inženýrství se zaměřením na dopravní stavitelství, dopravní prostředky, materiály, mechaniku, diagnostiku a zkušebnictví, a to v těsné návaznosti na potřeby praxe a společností působících v oblasti dopravy a zkušebnictví v regionu i celé ČR.”

Většina plánovaných finančních prostředků obou projektů je určena na investiční realizace, tj. na stavbu, rekonstrukce, zařízení a vnitřní vybavení, vše k posílení vzdělávací a vědecko-výzkumné infrastruktury v Pardubicích. S realizací stavební části obou projektů v technologickém areálu univerzity v Doubravících a v historické části objektu univerzity na náměstí Čs. legií v centru města začne univerzita neprodleně.

Oba projekty tak významně pomohou naplnit dlouhodobé cíle univerzity soustředěním a zlepšením podmínek pro studium a výzkum především pro studenty doktorských studií a perspektivní mladé badatele.

*Ing. Valérie Wágnerová,
kancléřka*

Zasedání České konference rektorů

Ve dnech 17. a 18. února se rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. zúčastnil společně s emeritními rektory univerzity prof. Ing. Oldřichem Pytelou, DrSc. a prof. Ing. Jiřím Málkem, DrSc. výročního shromáždění ČKR. 109. zasedání Pléna České konference rektorů hostila tentokrát Západočeská univerzita v Plzni. Zasedání Pléna České konference rektorů se také zúčastnil předseda vlády ČR RNDr. Petr Nečas a ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR Josef Dobeš, a dále pak prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc., předseda Rady vysokých škol, prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., předseda Akademie věd ČR, prof. Ing. Jan Roda, CSc., místopředseda Akreditační komise, prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., vládní zmocněnec pro

evropský výzkum, prof. PhDr. Petr Matějů, Ph.D., předseda Grantové agentury ČR.

V měsíci dubnu se konalo 110. zasedání Pléna České konference rektorů, které se uskutečnilo dne 7. dubna v Olomouci a pokračovalo dne 8. dubna v Bratislavě společným zasedáním se Slovenskou rektorskou konferencí.

Výstupem ze zasedání Pléna České konference rektorů jsou usnesení, která jsou zveřejněna na internetových stránkách ČKR www.crc.muni.cz.

(topo)

bývalí rektori UPa prof. O. Pytela a prof. J. Málek v popředí prostřední řady
fotografii ze 109. zasedání Pléna ČKR poskytla Západočeská univerzita v Plzni (Václav Baxa)

vlevo rektor UPa prof. M. Ludwig
fotografii ze 110. zasedání Pléna ČKR poskytla Univerzita Palackého v Olomouci (Petr Zatloukal)

Rektor univerzity předstoupil před akademickou obec s hodnocením roku 2010

výroční shromáždění akademické obce 29. března

V úterý 29. března odpoledne předstoupil rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. před shromáždění akademické obce univerzity, aby zhodnotil loňský rok 2010, také první rok svého nového čtyřletého funkčního období. Zároveň nastínil některé nové směry dalšího rozvoje univerzity zejména v souvislosti s novým systémem a kritérii financování vysokých škol i měřením jejich vědeckých výkonů. Poskytl přítomným řadu informací, dat a srovnání jak v rámci univerzity, tak mezi veřejnými vysokými školami České republiky včetně vývojových trendů základních ukazatelů čin-

rektor prof. M. Ludwig bilancuje uplynulý rok 2010

nosti univerzity v posledních několika letech. Rektorem komentované grafy a přehledy jsou zveřejněny na úřední desce webových stránek univerzity v sekci výročních dokumentů univerzity. Činnost akademického senátu v roce 2010 zhodnotil jeho předseda doc. Ing. Rudolf Kampf, Ph.D. a přítomní měli možnost diskutovat o záležitostech a činnostech univerzity. Shromáždění akademické obce se uskutečnilo v posluchárně C2 budovy HA Fakulty chemicko-technologické.

(vw)

Erasmus Day 2011

čeští studenti sdílejí své zkušenosti ze zahraničních univerzit

Ve středu 16. března proběhl na univerzitě veletrh mezinárodních mobilit „Erasmus Day 2011“. Ve vestibulu budovy HA Fakulty chemicko-technologické v univerzitním kampusu studenti na informačních stáncích měli možnost dozvědět se o aktuální nabídce studia a stáží v zahraničí a získali autentické zkušenosti od vysokoškoláků, kteří již v zahraničí studovali.

Smyslem akce, která navazuje na úspěšnou tradici obdobných informačních dnů univerzity v předešlých sedmi letech, je poskytnout

studentům podrobné informace o širokých možnostech studia a stáží na zahraničních univerzitách v návaznosti na uzavřené bilaterální smlouvy v rámci programu Evropské unie LLP (Lifelong Learning Programme)/Erasmus.

Během akce „Erasmus Day 2011“ bylo také propagováno studium v zahraničí v rámci programu CEEPUS, který každým rokem využívá stále více studentů (v letním semestru studuje v zahraničí 14 studentů a na naši univerzitu přijelo 6 zahraničních studentů).

obr. 1 vítězná fotografie z fotosoutěže s názvem „Večere“ od Hedviky Zgoni (FChT), Řecko, obr. 2 druhé místo získala Hana Justová (FES) za fotografii s názvem „Ponta de Sao Lourenco“, Portugalsko, obr. 3 na třetím místě se umístil Martin Trpišovský (DFJP) s fotografií „Západ slunce nad fontánou v jezeru Jyväsjärvi“, Finsko

Celá akce, kterou v 9:00 hodin slavnostně zahájili prorektor pro vzdělávání a záležitosti studentů prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc. a Mgr. Ivana Švecová, vedoucí Oddělení pro vzdělávání a výzkum UPa, vyvrcholila ve 14:00 hodin vyhlášením výsledků fotosoutěže, do které měli možnost přihlásit se studenti s fotografií ze svého studijního pobytu. Ocenění na prvních třech místech obdrželi hodnotné ceny. Na prvním místě se umístila studentka Hedvika Zgoni z Fakulty chemicko-technologické, která svůj Erasmus pobyt absolvovala na Aristotle University of Thessaloniky v Řecku, s fotografií „Večere“. Na druhém místě skončila studentka Hana Justová s fotografií „Ponta de Sao Lourenco“ z Universidade da Madeira v Portugalsku a třetí místo obsadil student Martin Trpišovský s fotografií „Západ slunce nad fontánou v jezeru Jyväsjärvi“ z Jyväskylä University of Applied Sciences ve Finsku z Dopravní fakulty Jana Pernera.

Stejně jako loňský rok byli oceněni i studenti, kteří si připravili originální stánek na propagaci země, ve které strávili jeden semestr či celý akademický rok. Cenu obdržela studentka z Fakulty filozofické Kristýna Čundrlová za stánek Anadolu University (Turecko), dále pak studentka Fakulty chemicko-technologické Hedvika Zgoni za stánek prezentující Aristotle University of Thessaloniky (Řecko), studenti Fakulty ekonomicko-správní Petra Čermáková, Pavlína Martinů a Petr Slavík za stánek prezentující Universidade Lusofónia de Humanidades e Tecnologias (Portugalsko), stánek Univerzity Paul Cezanne Aix Marseille III (Francie) si připravil student Štěpán Buchar z Fakulty ekonomicko-správní, ocenění získala i Milena Čermáková z Fakulty filozofické za vydařený stánek Universidad de Sevilla (Španělsko) a za Fakultu restaurování byla zvolena a oceněna

Jana Dunajská za Uniwersytet Mikolaja Kopernika v Toruni (Polsko).

Svůj stánek si připravili také studenti z Buddy System Pardubice. Buddy System je sdružení studentů Univerzity Pardubice, které pomáhá zahraničním studentům s překonáváním jazykových bariér, orientací v Pardubicích a na univerzitě a s administrativními záležitostmi spojenými s jejich příjezdem a pobytem v prvních dnech. Během celého akademického roku organizuje zajímavé kulturní a sportovní akce.

Tým Centra mezinárodních mobilit pevně věří, že se návštěvníci „Erasmus Day 2011“ rozhodnou během svého studia na univerzitě vycestovat do zahraničí na jednu z partnerských univerzit a využijí tak skvělou příležitost strávit semestr nebo celý akademický rok na zahraniční univerzitě!

V rámci evropského výměnného programu LLP/Erasmus a na základě některé z 257 uzavřených bilaterálních dohod se 150 zahraničními vysokými školami studuje v letním semestru na univerzitě a jejich fakultách na 76 zahraničních studentů, kteří přijeli z 12 evropských zemí. Nejvíce zahraničních studentů studuje tradičně i v tomto letním semestru 2011 na Fakultě ekonomicko-správní.

Na partnerských univerzitách v zahraničí studuje v letním semestru 74 studentů naší univerzity a 10 studentů absolvuje praktickou stáž ve sjednané zahraniční společnosti.

Univerzita se takto zapojuje do evropského programu mobilit již čtrnáctým rokem.

Ing. Jana Balcarová
Institucionální koordinátor programu Erasmus
Oddělení pro vzdělávání a výzkum/Centrum mezinárodních mobilit UPa

Konference projektu EF-TRANS „Začínáme s metodikami ...“ (spolupráce s aplikační sférou)

Ve čtvrtek 17. února se v prostorách univerzitní auly naší univerzity uskutečnila konference projektu Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití (EF-TRANS) s názvem „Začínáme s metodikami ...“.

Na konferenci do Pardubic přijelo kolem stovky akademických a vědeckých pracovníků vysokých škol a výzkumných institucí, pra-

covníků center pro transfer technologií a představitelů aplikační sféry z celé České republiky.

Hlavním cílem projektu EF-TRANS je zlepšit spolupráci vědecko-výzkumných institucí a vysokých škol s aplikační sférou; usnadnit tím komercializaci výsledků výzkumu a vývoje a jejich zavedení do praxe a běžného života. Projekt se mimo jiné chce zasadit o lepší využití a právní ochranu duševního vlastnictví. Úkolem je také stu-

denty a pracovníky vysokých škol a výzkumných institucí motivovat a poskytnout jim návody, jak v tomto procesu postupovat. Projekt je rozdělen do několika klíčových aktivit, které na sebe vzájemně navazují a doplňují se. Mezi nejvýznamnější výstupy projektu EF-TRANS patří metodiky, které mají v budoucnu sloužit jako podklad pro úspěšné zavádění transferu znalostí z vysokých škol a vědecko-výzkumných institucí do praxe. Právě dobře zakotvená a fungující spolupráce mezi výzkumnými centry a aplikační sférou je hlavním hnacím motorem hospodářství ve vyspělých světových ekonomikách.

Metodiky vytvořené v rámci projektu EF-TRANS jsou následující:

- I – Systém komercializace,
- II – Ochrana duševního vlastnictví,
- III – Spolupráce s aplikační sférou,
- IV – Využití licencí,
- V – Zakládání právnických osob,
- VI – Hodnocení výsledků a dopadů.

Projekt EF-TRANS je jedním z Individuálních projektů národních (IPn), který je realizován Ministerstvem školství, mládeže a tělových-

chovy ČR v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Více informací o projektu získáte na webových stránkách MŠMT ČR (www.msmt.cz) pod záložkou IPn pro terciární vzdělávání, výzkum a vývoj.

Konferenci slavnostně zahájil prorektor pro vnitřní záležitosti doc. Ing. Jiří Cakl, CSc., statutární zástupce rektora univerzity. Poté přednesli svá úvodní slova ředitelka odboru projektů reforem MŠMT ČR JUDr. Jana Škeříková a hlavní odborný garant projektu EF-TRANS Ing. Pavel Komárek, CSc. Konference byla rozdělena do tří odborných bloků, ve kterých byly svými zpracovateli představeny jednotlivé výše uvedené metodiky a ke každé z nich probíhala odborná diskuse.

Samotné konferenci předcházelo v předvečer konference, tj. ve středu 16. února, setkání členů sítě EF-TRANS, které se rovněž konalo na půdě univerzity.

Ing. Monika Vejchodová

vedoucí Oddělení pro rozvoj a mezinárodní vztahy UPa

Univerzita na veletrhu Holiday World v Praze

Ve dnech 10. až 13. února proběhl na Výstavišti v Praze veletrh cestovního ruchu Holiday World Praha.

Veletrh navštívilo velké množství lidí. Svě zastoupení zde měla i naše univerzita, která se na veletrhu prezentovala prostřednictvím Destinační společnosti východní Čechy (DSVČ). Na expozici Pardubického kraje bylo zastoupeno všech pět turistických oblastí Pardubického kraje. Univerzitu mohl návštěvník veletrhu objevit na stánku prezentující oblast Pardubicka. Holiday World Praha je se svým zaměřením druhým největším veletrhem cestovního ruchu u nás, přesto byl mezi návštěvníky zájem i o ma-

teriály univerzity. Byli to zejména návštěvníci mladšího věku, kteří se zajímali o možnost studia v Pardubicích.

Nejčastější dotazy se týkaly studijních programů a oborů na Fakultě chemicko-technologické a taktéž na Dopravní fakultě Jana Pernera. Bylo pro nás milým a příjemným překvapením, kolik návštěvníků, kteří navštívili expozici Pardubického kraje, studovalo podle svých slov ve městě koní a perníku. Na svá mladá studentská léta vzpomínali s humorem a nostalgií.

Ing. Helena Volejníková

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Jaký je názor na nástroje a možnosti užívané ke komunikaci univerzity se studenty?

Shrnutí výsledků ankety k vhodným nástrojům komunikace univerzity a sdílení informací s potenciálními uchazeči o studium a se svými studenty.

V návaznosti na Komunikační internetovou a PR strategii univerzity byl proveden průzkum názoru studentů a zaměstnanců univerzity na využívání různých nástrojů komunikace pro poskytování a sdílení informací mezi univerzitou a studenty, případně uchazeči o studium. Průzkum byl zveřejněn na studentských a zaměstnaneckých vnitřních informačních stránkách intranetu univerzity po dobu 6 měsíců od června do prosince roku 2010.

Na 18 otázek odpovědělo celkem 1 450 respondentů, dalších 560 respondentů své odpovědi nedokončilo.

Své odpovědi poskytlo 43 % žen a 57 % mužů, z nichž 92 % bylo ve věku do 29 let.

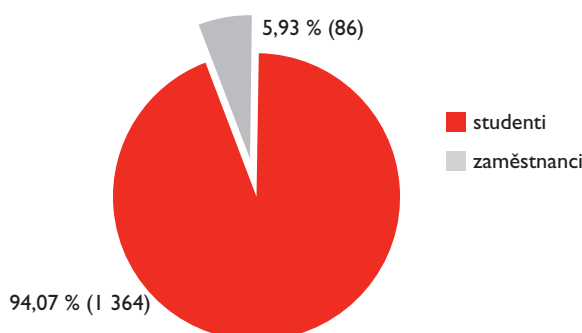
Z celkového počtu 1 450 respondentů bylo 6 % zaměstnanců univerzity a 94 % studentů:

– 76 % v bakalářském studiu,

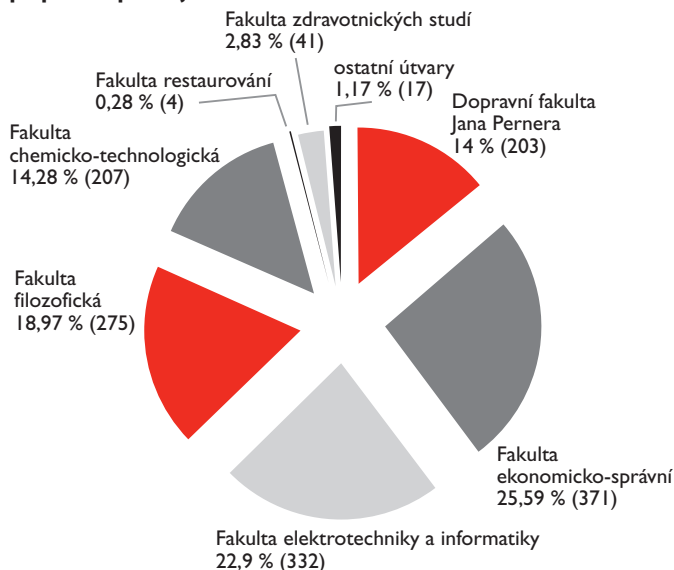
– 16 % v navazujícím magisterském studiu

– 2 % v doktorském studiu.

Podíl studentů a zaměstnanců, kteří se průzkumu zúčastnili

Účastníci průzkumu podle fakult, na nichž studují, případně pracují

MOŽNÉ NÁSTROJE KOMUNIKACE

Odpovědi na otázky:

Měla by univerzita/fakulta ke své propagaci a ke komunikaci se studenty a uchazeči používat některé níže uvedené současné internetové nástroje?

Nástroj	Počet odpovědí	Procenta
Facebook	865	59.66%
On-line diskuse a chaty	587	40.48%
Blogy	389	26.83%
RSS kanály	345	23.79%
Direct mail	339	23.38%
Nedoporučuji používat	208	14.34%
Komiksově příběhy	163	11.24%
Podcasty	96	6.62%
Jiné sociální sítě	51	3.52%
Jiné nástroje	38	2.62%

FACEBOOK

77 % respondentů uvedlo, že má svůj profil na sociální síti facebook. Z nich 59 % se pohybuje na facebooku denně, 28 % 4 – 6 dní v týdnu, tj. 87 % z těch, co mají profil na facebooku (70 % všech), jej užívá velmi často.

Odpovědi na otázku:

Líbilo by se Vám, kdyby studenty a univerzitu na sociálních sítích zastupoval nějaký charakteristický prvek?

Např.:

Prvek	Počet odpovědí	Procenta
Specifický univerzitní symbol / graficky specifický / logo	615	42.41%
„Upáč“ – „UPa boy“ („smajlík“ z loga UPa)	297	20.48%
Ne – lépe nic takového nepoužívat	172	11.86%
Nevím	171	11.79%
Komiksová postavička	122	8.41%
Skutečný student	49	3.38%
Jiné	23	1.59%
Nezobrazeno	1	0.07%

Z uvedeného vyplývá, že pro vizualizaci příslušnosti k univerzitě se jeví jako postačující užívání loga univerzity, případně fakult nebo jejich grafické modifikace. Pětina (20,5 %) by uvítala doplnění komuni-

kace na sociálních sítích méně formálním vizuálním univerzitním prvkem, jakým by mohl být tzv. „upáč/smajlík“ nebo komiksová postavička (8,5 %). 12 % respondentů nic takového používat nedoporučuje.

DIRECT MAILING

72 % respondentů by ocenilo dostávat informace o dění na univerzitě přímo do své e-mailové schránky – osobní, případně studentské.

78 % jich je ochotno poskytnout prostřednictvím registračního formuláře svoji e-mailovou adresu pro zasílání aktuálních informací a zpráv z univerzity formou tzv. Direct mailingu.

UNIVERZITNÍ WEB A INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Potěšitelné bylo zjištění, že většina respondentů sleduje dění, aktuality a informace zveřejňované univerzitou a fakultami v našich vnitřních informačních systémech:

Informační systém	Procenta
na studentském/zaměstnaneckém intranetu	85.17%
na studijním informačním serveru IS STAG	66.76%
na vnějším webu univerzity	30.62%
na katedrálních veřejných webových stránkách	17.93%
jinde	6.48%
nesledují je	1.45%

BLOGY

63 % respondentů čte na internetu občas příspěvky blogerů. 66,5 % by uvítalo sdílení zkušeností studentů právě prostřednictvím studentských, respektive univerzitních blogů. Obdobné procento by upoutala a bavila obecně možnost předávání zkušeností studentů prostřednictvím facebooku nebo formou blogů, tuto formu sdílení témat upřednostňují proti oficiálním článkům a zprávám k nim na univerzitním webu.

Cenné je projevení zájmu o aktivní příspěvi k výměně zkušeností a informací více než pětiny respondentů (23 %), kteří jsou ochotni psát příspěvky na studentský či univerzitní facebook nebo blog.

TÉMATÁ KE SDÍLENÍ

Odpovědi na otázku:

O jakých dalších tématech byste si na studentském/univerzitním facebooku/blogu ráda přečetla?

Téma	Procenta
Zkušenosti z každodenního studentského života	74.41%
Zkušenosti s organizací studia	67.03%
Zkušenosti ze zahraničních studijních pobytů	59.17%
Zkušenosti s volnočasovým vyžitím v Pardubicích	58.97%
Zkušenosti s bydlením v Pardubicích	40.83%
Zkušenosti s kolejiemi	34.55%
Zkušenosti s přípravou na přijímací zkoušky	32.90%
Jiné	7.59%
Nevím	7.31%

Z uvedeného průzkumu, jehož cílem bylo ověření užívaných a plánovaných nástrojů komunikace univerzity s naší nejvýznamnější cílovou skupinou, jakou jsou naši studenti, případně mladí lidé obecně, se potvrdilo, že informační kanály, jakými jsou webové stránky univerzity, vnitřní intranet a informační systém STAG, jsou a budou i nadále pro komunikaci univerzity se svými studenty a zaměstnanci a pro sdělování informací nejdůležitějšími.

Zároveň se ukázalo, že zejména mladí lidé využívají hojně sociální sítě a mají zájem a ocenili by možnost sdílení studijních, volnočasových a další témat souvisejících se studiem a pobytem v Pardubi-

cích prostřednictvím nich a dalších diskusních platforem, které umožňují rychlou a aktuální komunikaci mezi účastníky, výměnu názorů a informací a jsou méně formální.

Děkujeme všem, kteří do našeho průzkumu přispěli svým názorem. Je to pro nás, naše referáty a týmy, které se touto oblastí ve větší či menší míře zabývají, potřebují informovat studenty, případně potenciální uchazeče o studium nebo pomáhají informace zprostředkovávat, a to jak na univerzitní, tak fakultní úrovni, důležitá zpětná vazba pro pokračování prací na zlepšování informačního prostředí

univerzity a pro zvážení dalších nástrojů, které univerzita může pro výměnu a sdílení informací dále rozvíjet a posilovat.

Věříme, že některé informace, které průzkum poskytl, budou zajímavé a inspirující i pro práci akademických pracovníků a našich akademických pracovišť, jež mohou poznatky z průzkumu a některé doposud nevyužívané nástroje komunikace využít pro komunikaci se svými studenty.

Ing. Valerie Wágnerová
kancelářka – mluvčí univerzity

Menza opět zvýšila produkci jídel

V průběhu roku 2010 zvýšili opět pracovníci menzy počet vyrobených a prodaných jídel. Jde o 3 roky trvající trend zvyšování produkce menzy. Přesná čísla ukazuje tabulka „Počty vydaných hlavních teplých jídel“.

V roce 2007 bylo provedeno několik podstatných změn, které vytvořily základní podmínky pro růst počtu vydaných jídel v dalších letech. Hlavní změnou byla kompletní rekonstrukce varny a nasazení nového softwaru, který umožnil zavedení nového „bezobjednávkového“ systém výdeje jídel. Samozřejmě že druhým a možná ještě významnějším faktorem pro růst výkonnosti menzy je kolektiv pracovníků, který dokázal vytvořit materiální podmínky zúročit a svým kuchařským uměním přilákat dostatečný počet strávníků. V průběhu března 2011, kdy byl tento článek zpracován, navštívilo tři jídelny menzy 3 794 studentů a 632 zaměstnanců.

Počty vydaných hlavních teplých jídel

	menza	jídelna II.	Doubravice	Legie	celkem
2008	252 959	0	411	6 358	259 728
2009	280 717	20 579	6 301	8 264	315 861
2010	287 392	39 815	6 716	0	333 923

Jídelna Doubravice otevřena od 1. 12. 2008

Jídelna II. otevřena od 1. 7. 2009

Jídelna Legie uzavřena od 1. 6. 2009

Zvýšení počtu prodaných jídel v roce 2010 je o to cennější, že bylo dosaženo při rostoucích cenách jídel. V důsledku snížení státní dotace vzrostla pro studenty dotovaná cena hlavních jídel o 2 Kč. Obdobně byla zvýšena i cena hrazená v rámci závodního stravování zaměstnanci. Další cenové zvýšení pak přináší růst cen některých základních potravin, který se automaticky promítá do konečné ceny vyráběných jídel. Pro správné chápání vlivu státní dotace na ceny studentských jídel je potřeba znát některá fakta o této dotaci. Není pravdou, že každý student má nárok na dvě cenově dotovaná jídla denně a že stát menze na toto poskytuje dotaci, jak se řada studentů domnívá. Dotace je poskytována nikoliv na jednotlivá jídla, ale jako celek na úhradu části provozních nákladů menzy. Výše po-

skytované dotace nezávisí vůbec na počtu studentů a je vypočítávána pouze na základě počtu hlavních jídel odebraných studenty v předchozím akademickém roce. Rozdíly ve „vybavenosti dotací“ na stravování studentů mezi vysokými školami ukazuje tabulka „Vybavenost vysokých škol dotací na stravování (2011)“.

Vybavenost vysokých škol dotací na stravování (2011)

Název VŠ	Počet studentů *	Celková dotace na stravování (tisíce Kč)	Roční dotace na stravování pro 1 studenta (Kč)
UK Praha	40 774	22 948	563
JU České Budějovice	10 517	7 137	679
UJEP Ústí nad Labem	9 624	713	74
MU	37 974	28 133	741
UP Olomouc	19 178	9 289	484
OU Ostrava	8 282	2 832	342
Univerzita Hradec Králové	7 192	383	53
SU Opava	7 502	6 223	830
ČVUT Praha	20 714	26 760	1 292
VŠCHT Praha	3 261	1 962	602
ZČU Plzeň	16 510	11 567	701
TU Liberec	9 365	5 247	560
UPa	9 124	5 163	566
VUT Brno	21 685	33 052	1 524
VŠB-TU Ostrava	21 680	11 130	513
UTB Zlín	12 466	4 544	365
VŠE Praha	18 457	7 039	381
ČZU Praha	18 796	6 420	342
MZLU Brno	9 860	6 617	671

* Počet studentů dle podkladu MŠMT pro dohazovací řízení k rozpočtu 2011.

Meziroční nárůst počtu jídel odebraných studenty je dotací řešen až s ročním zpožděním a meziroční zvýšení počtu jídel odebraných studenty se stává finančním problémem každé menzy. Z hlediska dalšího vývoje lze očekávat další snižování výše dotace na stravování až do jejího úplného zrušení. Důvodů pro možné zrušení dotace na stravování je více. Jde jednak o obecném hledání úspor v rozpočtu MŠMT, dále to je existence „nespravedlivého“ systému rozdělování dotace mezi vysoké školy. Za nejsilnější důvod však lze považovat nutnost vytvoření volného trhu v oblasti studentského stravování. Na tomto trhu se pak budou lépe uplatnit další subjekty, které mohou přinést zpestření nabídky. Mohu ujistit studenty, že současné částečně monopolní postavení menzy netěší žádného vedoucího pracovníka SKM. Vždyť v oblasti ubytování se monopol kolejí podařilo zrušit již v roce 2005 zavedením ubytovacího stipendia. Z těchto myšlenek vychází i schválená koncepce rozvoje stravování na Univerzitě Pardubice, která počítá s tím, že

další případné provozovny stravování budou již svěřovány do provozu externím partnerům (viz bistro „U Dvou přátel“ na nové Fakultě chemicko-technologické).

Moderní software, který používá menza pro evidenci ve skladech, normování jídel a pro evidenci výdeje jídel poskytuje, velice kvalitní informace o dění v menze. V příložené tabulce „Počty jídel dle skupin komodit a zákazníků (2010)“ jsou uvedena velice zajímavá data, která ilustrují oblíbenost jednotlivých skupin (komodit) jídel u skupin zákazníků.

Počty jídel dle skupin komodit a zákazníků (2010)

	hosté	studenti	zaměstnanci	celkem
Skupina komodit	množství	množství	množství	množství
Hlavní teplá jídla	9 056	233 000	75 205	317 261
Hlavní teplá jídla (přes ulici)	306	12 260	4 096	16 662
Studená jídla (salátové mísky, bagety,...)	1 039	22 078	2 951	26 068
Polévky	2 177	31 360	27 079	60 616
Salátky, kompoty	439	17 467	13 037	30 943
Nápoje (podávané + balené)	6 607	94 936	27 946	129 489
Cukrovinky, nanuky, lahůdky, zákusky	6 755	42 276	14 563	63 594

Přes všechny pozitivní výsledky menzy však nelze říci, že stravování v menze je bezproblémové. Vedoucí pracovníci menzy musí každý den vést nekončící boj s celou řadou problémů. Mezi hlavní problémy patří: kvalita a cena nakupovaných surovin, kvalitní zpracování surovin a ochucení vyráběných jídel, správná teplota podávaných jí-

del, odhad zájmu strávníků a následný odhad potřebného počtu jídel. Tyto problémy řeší lidé a musí být každému rozumně uvažujícímu strávníkovi jasné, že jejich úspěšnost při řešení není vždy sto procentní. Často se také objevuje určitá nespokojenost u strávníků, kteří přicházejí do menzy s očekáváním mimořádně nízkých cen.

Strávníci srovnávají ceny jídel v menze s cenami v restauracích nebo s cenami v menzách jiných vysokých škol. Pravdu mají v tom, že vždy mohou nalézt stravovací zařízení, kde vaří levněji, bohužel při svém hodnocení nemají možnost porovnat často velice odlišné objektivní ekonomické podmínky těchto zařízení. Ve finanční oblasti není rozhodně úkolem menzy zajišťovat nejlevnější stravování, ale hlavním úkolem menzy je dosahovat vyrovnaného rozpočtu bez vytváření ztráty při účelném využití výrobních a stravovacích kapacit. Tento úkol se již po 3 roky pracovníkům menzy daří plnit. Menza hospodařící s vyrovnaným rozpočtem představuje určitou raritu mezi vysokoškolskými menzami.

A jaké změny nebo novinky jsou plánovány pro rok 2011? Na prázdniny je připravována realizace velice důležité stavební akce – výstavba nového schodiště do I. patra menzy. Součástí stavby nového schodiště bude i demolice staré lávky vedoucí z kolejí, která je ve špatném technickém stavu. Strávníci, kteří chodí na obědy v době polední špičky, jistě nové schodiště uvítají.

Dosud málo známou novinkou je, že menza vyšla vstříc zákazníkům s bezlepkovou dietou a do nabídky jídel na objednávku jsou zařazována i jídla pro tuto dietu. Strávníci se také mohou těšit na další velice oblíbené dny národní kuchyně.

RNDr. Pavel Ďurovec
ředitel Správy kolejí a menzy UPa

Staronový děkan Fakulty chemicko-technologické se ujal funkce

kandidáti na funkci děkana FChT před volbou v AS FChT

předseda AS FChT prof. O. Pytela gratuluje nově zvolenému kandidátovi prof. P. Lošťákovi, zleva další dva kandidáti prof. J. Málek a prof. P. Mikulášek

S účinností od 3. dubna 2011 jmenoval rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. na základě volby v Akademickém senátu Fakulty chemicko-technologické děkanem fakulty pro druhé funkční období 2011 – 2015 prof. Ing. PETRA LOŠŤÁKA, DrSc.

Dne 8. února se akademické obci Fakulty chemicko-technologické na veřejném shromáždění představili se svojí vizí vedení fakulty v následujících letech tři kandidáti do čela fakulty – prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc., současný děkan fakulty, prof. Ing. Jiří Málek, DrSc., rektor Univerzity Pardubice v letech 2006 – 2010, a prof. Ing. Petr Mikulášek, CSc., děkan fakulty v letech 2001 – 2007.

Dne 16. února na volebním zasedání Akademického senátu Fakulty chemicko-technologické byl těsnou většinou 8 hlasů z patnácti zvolen kandidátem na funkci děkana pro další funkční období současný děkan fakulty prof. Lošťák. Předseda akademického senátu fakulty prof. Oldřich Pytela poté o výsledku volby informoval rektora univerzity.

Současný děkan fakulty tak pokračuje v čele fakulty. Prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc. (1949) zastává funkci děkana od roku 2007. V letech 2001 – 2007 působil ve funkci proděkana fakulty pro pedagogiku. Odborně působí na Katedře obecné a anorganické chemie FChT, kterou vedl v období 2001 – 2007. Profesorem pro obor Chemie a technologie anorganických materiálů byl jmenován prezidentem republiky v roce 2000. V navazujícím magisterském studijním programu Chemie a technologie materiálů ve studijním oboru Materiálové inženýrství přednáší předmět Keramické materiály.

Ve vědecké práci se orientuje zejména na chemii a technologii pevných látek, především na studium vrstevnatých polovodičů tetradymitové struktury s výraznými termoelektrickými vlastnostmi. Sleduje relace mezi podmínkami přípravy, strukturou, bodovými poruchami krystalové mřížky a fyzikálními a chemickými vlastnostmi krystalů. Řada ternárních krystalů tetradymitového typu byla pod jeho vedením připravena na katedře poprvé. Výsledky jeho práce jsou předmětem 135 původních vědeckých publikací v zahraničních odborných časopisech a 103 příspěvků na domácích a zahraničních vědeckých konferencích.

V čele fakulty, která při přeměně z jednofakultní Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích na univerzitu, stály doposud ve

funkci děkana čtyři osobnosti – prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc. (1992 – 1998), doc. Ing. Josef Kotyk, CSc. (1998 – 2001), prof. Ing. Petr Mikulášek, CSc. (2001 – 2007) a prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc. (2007 – doposud).

Pro následující čtyři roky se částečně mění složení proděkanů ve vedení fakulty. Proděkany zůstávají prof. Ing. Petr Kalenda, CSc. – proděkan pro pedagogiku, první zástupce děkana, a doc. Ing. Petr Mošner, Dr. – proděkan pro vnitřní záležitosti a rozvoj. Novými proděkany se stávají prof. Ing. Karel Ventura, CSc. – proděkan pro vědu a tvůrčí činnost a doc. Ing. Petr Němec, Ph.D. – proděkan pro vnější vztahy.

(vw)

Národní kolo chemické olympiády na Fakultě chemicko-technologické

obr. 1 – teoretická část
 obr. 2 – prof. Ing. Karel Ventura, CSc.
 obr. 3, 4, 5 – praktická část v laboratořích FChT
 obr. 6 – vítěz kategorie E Martin Kuřa ze SPŠCh Pardubice s děkanem Fakulty chemicko-technologické prof. Ing. Petrem Lošťákem, DrSc

Ve dnech 24. a 27. ledna se uskutečnilo na Fakultě chemicko-technologické národní kolo 47. ročníku Chemické olympiády kategorií A a E.

Chemická olympiáda je tradiční soutěž pro studenty gymnázií (kategorie A) a středních průmyslových škol (kategorie E), kteří si vedle výuky chemie v rámci osnov našli čas na další zdokonalení v oboru, který většinou chtějí po ukončení střední školy i dále stu-

doovat. V rámci soutěže změřili síly s dalšími stejně nadanými studenty a předvedli své znalosti i praktické dovednosti.

Ústřední komise Chemické olympiády při výběru soutěžících plně respektovala výsledky zasláné krajskými komisemi. V obou kategoriích tak byli vybráni ti nejlepší z krajských kol: v kategorii A celkem 47 soutěžících a v kategorii E 7 soutěžících. Národního kola Chemické olympiády se tedy v Pardubicích zúčastnilo 54 středoškoláků.

Studenti soutěžili v úterý a ve středu 25. a 26. ledna v laboratořích Fakulty chemicko-technologické, mottem letošního ročníku byly energetické materiály.

Výsledky soutěže byly vyhlášeny ve čtvrtek 27. ledna v 10 hodin v posluchárně C1 na Fakultě chemicko-technologické. Překvapení se nekonalo, zvítězili mladí (mladší než ostatní), ale ostřílení – první místo obsadil František Petrouš (Gymnázium České Budějovice), stříbrnou medaili získal Ondřej Hák (Gymnázium a SOŠ Holice), oba byli vysláni na zahájení „Mezinárodního roku chemie“ do Paříže. Mezi průmyslováky dominoval Martin Kufa ze SPŠCh Pardubice.

Všichni účastníci národního kola Chemické olympiády dostanou v případě, že zahájí vysokoškolské studium chemie na Fakultě chemicko-technologické, motivační mimořádné stipendium ve výši 2 400 Kč měsíčně v prvním akademickém roce studia. Nejlepším

v teoretické a praktické části v obou kategoriích předal děkan fakulty prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc. zvláštní cenu.

Národní kolo 47. ročníku Chemické olympiády kategorií A a E připravili ve spolupráci s Fakultou chemicko-technologickou naší univerzity a Ústřední komisí Chemické olympiády Vysoká škola chemicko-technologická v Praze z pověření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, které tuto akci každoročně vyhláší. Na zabezpečení olympiády se též podílela Česká společnost chemická. Konání Chemické olympiády sponzorsky podpořila řada partnerů, zejména z řad chemických podniků a firem z celé naší republiky. Záštitu nad akcí převzali prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., rektor univerzity, a prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc., děkan Fakulty chemicko-technologické.

prof. Ing. Karel Ventura, CSc.
vedoucí Katedry analytické chemie FChT

Představení českého loga Mezinárodního roku chemie

Dne 27. ledna bylo na Fakultě chemicko-technologické představeno české logo Mezinárodního roku chemie 2011. Představení vítězného loga ze soutěže pořádané mezi středoškolskými studenty Českou společností chemickou se uskutečnilo v rámci zakončení 47. národního kola Chemické olympiády.

Rok 2011 byl mezinárodní organizací UNESCO a Mezinárodní unií čistě a aplikované chemie IUPAC vyhlášen Mezinárodním rokem chemie (International Year of Chemistry). Česká společnost chemická ve spolupráci s výzkumnými a vzdělávacími institucemi s chemickým zaměřením a se zástupci chemického průmyslu připravila pro tento rok řadu akcí, které mají podpořit pozitivní vnímání chemie u nejširší veřejnosti, zvýšit zájem o chemii zejména u mladé generace a zdůraznit úlohu vědy a chemie pro zajištění lidských potřeb i pro tvůrčí budoucnost.

Organizátoři vyhlásili mezi středoškolskými studenty soutěž o vytvoření českého loga Mezinárodního roku chemie – „2011 = Rok chemie“. Ze zaslaných návrhů vybrala odborná porota jako vítězný návrh studenta Jana Cihláře z gymnázia M. Koperníka v Bílovci.

Logo bylo představeno ve čtvrtek 27. ledna v Pardubicích na Fakultě chemicko-technologické. Pro finalisty i organizátory soutěže

a další zájemce se po oficiálním vyhlášení uskutečnila na Fakultě chemicko-technologické komentovaná prohlídka výstavy „90&60 let pardubické chemie“ a „Retroskop“. K logu Mezinárodního roku chemie i jeho české verzi promluvila historička umění Martina Vítková z Galerie moderního umění v Hradci Králové.

Za organizátory Mezinárodního roku chemie v ČR a Českou společností chemickou vysvětlil člen jejího předsednictva docent Václav Slovák:

„Mezinárodní rok chemie je pro nás dobrou příležitostí začít jasně, zřetelně a nahlas ukazovat, že chemie není strašák a obávané zlo, které lidem jen škodí, ale že je to vědní obor, který nám pomáhá a ulehčuje běžné činnosti. Že chemické procesy stejně jako výsledky práce chemiků jsou všude kolem nás (dokonce i v nás) a že bez nich by se nám těžko žilo, pokud bychom vůbec žili.“

Záštitu nad Mezinárodním rokem chemie v ČR převzala Česká komise pro UNESCO a finančně jej podpořilo Ministerstvo životního prostředí ČR.

prof. Ing. Tomáš Wágner, CSc.
člen koordinačního výboru Mezinárodního roku chemie v ČR

autor vítězného návrhu Jan Cihlář z gymnázia M. Koperníka v Bílovci a vítězný logo Mezinárodního roku chemie 2011

Fakulta chemicko-technologická si připomněla 60 let existence výuky chemie

V příležitosti 60. výročí založení vysokoškolské výuky chemie v Pardubicích se v Aule Arnošta z Pardubic ve čtvrtek 3. února uskutečnilo slavnostní shromáždění Fakulty chemicko-technologické, kterého se zúčastnila celá řada významných hostů. Kromě představitelů univerzity a jejich fakult přijali pozvání rovněž zástupci partnerských fakult z českých i zahraničních vysokých škol, krajské a místní samosprávy a několika vědecko-výzkumných či jiných partnerských institucí a samozřejmě také bývalí i současní zaměstnanci a studenti fakulty.

Rektor univerzity prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a děkan fakulty prof. Ing. Petr Lošťák, DrSc. (obr. 1) vzpomněli krátkými projevy nejen připomínané výročí, ale zejména dosažený rozvoj historicky nejstarší fakulty univerzity. Během slavnostního akademického obřadu děkan Fakulty chemicko-technologické rovněž předal pamětní

medaile fakulty z dílny akademického sochaře Zdeňka Kolářského dlouholetým spolupracovníkům, kteří se zasloužili o rozvoj fakulty (obr. 2). Program slavnostního shromáždění zakončilo vystoupení komorního souboru Corvus Quartet (obr. 3).

Program slavnostního shromáždění byl pak završen přednáškami doktorů honoris causa Univerzity Pardubice. Přednáškou Ctirada Uhra, profesora Katedry fyziky Michiganské univerzity s názvem „Recent Developments in Thermoelectric Materials for Power Conversion Applications“ (obr. 4) a přednáškou prof. Jaroslava Šestáka z Fyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i. s názvem „Energetická minulost, dnešek a (snad?) budoucnost“ (obr. 5).

*Ing. Iva Ulbrichová, CSc.
asistentka proděkanů FChT*

Vědecká publikace univerzity poprvé v prestižním odborném časopise vydavatelství Nature

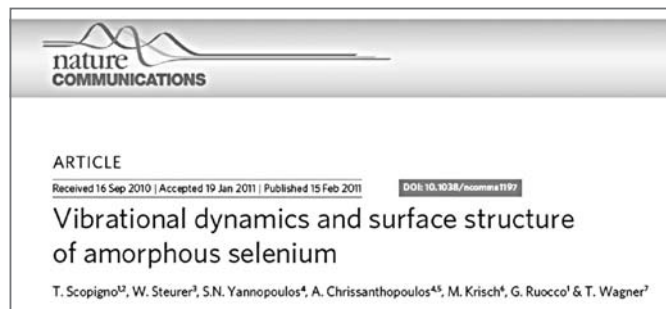
V únoru 2011 byl renomovaným vydavatelstvím Nature publikován poprvé vědecký článek, jehož spoluautor pochází z Univerzity Pardubice.

V odborném časopise Nature Communications byl publikován článek s názvem: „Vibrational dynamics and surface structure of amorphous selenium“, zaměřený na studium vlastností nových nekrytalických nanomateriálů, které lze využít pro aplikace ve fotonice, optice a elektronice, na němž se podílel prof. Ing. Tomáš Wágner, CSc. z Fakulty chemicko-technologické naší univerzity společně s autor-

ským kolektivem dalších sedmi zahraničních partnerů a jejich pracovními skupinami.

Univerzita Pardubice se zveřejněním článku profesora Wágnera v časopise Nature communications zařadila mezi nevelkou skupinu českých veřejných vysokých škol, které v posledních deseti letech v prestižních časopisech vydavatelství Nature za ČR publikují, a do elitního počtu vysoce kvalitních odborných publikací, které v renomovaných časopisech světově vyhlášeného vydavatelství vycházejí.

(v roce 2010 publikováno autory/spoluauctory z České republiky pouhých 24 příspěvků).

¹Dipartimento di Fisica, Università di Roma 'La Sapienza', Roma I-00185, Italy. ²ICT-CNR, UOS Roma, c/o Dipartimento di Fisica, Università 'Sapienza', Piazzale Aldo Moro 2, Roma I-00185, Italy. ³Institute of Physics, Surface and Interface Physics, Karl-Franzens University Graz, Graz A-8010, Austria. ⁴Foundation for Research and Technology—Hellas, Institute of Chemical Engineering and High-Temperature Chemical Processes, (FORTH/ICE-HT), P.O. Box 1414, Patras GR-26504, Greece. ⁵Department of Chemistry, University of Patras, Patras GR-26504, Greece. ⁶Experiments Division, European Synchrotron Radiation Facility, F-38043 Grenoble Cedex, France. ⁷Department of Inorganic Chemistry, Faculty of Chemical-Technology, University of Pardubice, Legion's square 565, Pardubice 53210, Czech Republic. Correspondence and requests for materials should be addressed to W.S. (email: wolfram.steurer@uni-graz.at) or to S.N.Y. (email: sny@ceht.forth.gr).

Publikovaná práce je výsledkem spolupráce mezinárodního týmu odborníků a vědců z Itálie, Rakouska, Řecka, Francie a České republiky. Vědecký tým profesora Wágnera, který tvoří akademičtí pracovníci Fakulty chemicko-technologické, ale i mladí vědecktí pracovníci a studenti, se podílel zejména na přípravě tenkých vrstev amorfního selenu. Touto problematikou se jeho pracovní skupina dlouhodobě zabývá v rámci projektu Centra základního výzkumu LC523 „Nové a perspektivní anorganické materiály” a Centra materiálového výzkumu.

O článku

Amorfni pevné látky mají řadu strukturních anomálií ve srovnání s krystalickými pevnými látkami, jejichž strukturní uspořádání na dlouhou vzdálenost je řízeno dynamikou a termodynamikou. Zatímco vztah těchto anomálií v objemu amorfních látek je obecně lépe pochopen, struktura povrchu a související vlastnosti a chování amorfních látek zatím nebyly studovány. Pochopení struktury povrchu amorfních látek je velmi významné např. pro porozumění vlastností nanočástic, kdy poměr mezi strukturou povrchu a objemem hraje naprosto klíčovou roli.

V publikované práci je kombinována experimentální práce při studiu povrchu připravených tenkých vrstev selenu metodou malouhlového neelastického rentgenového rozptylu a teoretického modelování struktury povrchu kvantově chemickými výpočetními metodami. (Selen je využíván v řadě aplikací ve zdravotnictví, např. v čidlech počítačových mamografů.)

Experimentální metody nejsou zatím schopny podat úplnou informaci o struktuře, proto bylo výhodné využít kombinace s vhodným teoretickým modelem. Používána je především molekulová dynamika (klasická i ab initio) a reverse Monte Carlo.

Kombinace experimentu a teoretického přístupu umožnila popsat rozdíly mezi vibračními vlastnostmi a atomární strukturou, mezi objemem a povrchem (vrstva 5 nm) technologicky významného materiálu. Odlišné chování povrchu bylo přisouzeno přítomností jiných vazebných uspořádání a poruch na povrchu ve srovnání s objemem.

O časopisech vydavatelství Nature Publishing Group

Časopis NATURE je prestižní vědecký časopis vydávaný od roku 1869 ve Velké Británii. Tradičně jsou v něm uveřejňovány důležité vědecké práce ve formě článků i kratších textů z astronomie, biologie, biotechnologie, chemie, fyziky, genetiky a dalších věd.

V časopise Nature publikovali zásadní informace významní představitelé vědeckého pokroku, např. W. C. Röntgen (rentgenové záření), J. D. Watson a F. H. C. Crick (DNA), I. Wilmut (klonování savců), L. Meitnerová, O. R. Frich (radioaktivní štěpení – jaderná reakce).

V současnosti (rok 2011) je časopis NATURE vydáván vydavatelstvím Nature Publishing Group, které kromě základního časopisu NATURE (Volume 471) ještě vydává další asociované časopisy: Nature Chemistry (Volume 3), Nature Physics (Volume 7), Nature Biotechnology (Volume 29), Nature Nanotechnology (Volume 6), Nature Photonics (Volume 5), Nature Materials (Volume 10) atd. a také Nature Communications. Asociovaných časopisů majících ve svém názvu Nature + další přívlástek vydává toto renomované vydavatelství Nature Publishing Group celkem 38. Celkový počet časopisů vydávaných tímto vydavatelstvím je 104.

Posledně jmenovaný časopis Nature Communications, v němž byl publikován i spoluautorský příspěvek profesora Wágnera z Fakulty chemicko-technologické, je nový multidisciplinární časopis založený respektovaným vydavatelstvím Nature Publishing Group v roce 2010 a je zaměřený na vysoce kvalitní vědecké výsledky z mezioborových oblastí biologie, fyziky a chemie. Články uveřejněné v tomto časopise musí splňovat, obdobně jako u dalších z řady Nature, velmi přísná vědecká i inovační kritéria, nastavená velmi přísným oponentním řízením a samotným vydavatelstvím. Jelikož patří mezi nové časopisy, nemá a nemůže mít proto ještě určené některé parametry, např. tzv. „impact factor”, jehož hodnota zohledňuje citovanost časopisu.

Podle Essential Science Indicators (Thomson-Reuters) patří např. časopis NATURE k nejvíce citovaným vědeckým časopisům v řadě oborů. Podle impaktního faktoru za posledních 5 let, stanovovaného americkým Institutem pro vědecké informace, se řadí na desáté místo z celkového počtu přibližně 7 380 vědeckých časopisů uvedených v databázi Web of Science společnosti Thomson Reuters. Podle celkové citovanosti zaujímá časopis dokonce místo první.

Vědecký článek publikovaný v časopisech Nature je dle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací platné v České republice pro roky 2010 a 2011 hodnocen vedle patentu udělovaného EPO* nebo USPTO** nejvyšším možným počtem bodů (500).

(Pozn. * European Patent Organisation, ** United States Patent and Trademark Office)

Impaktní faktory Nature a asociovaných časopisů jsou uvedeny v níže uvedené tabulce, která uvádí rovněž počty publikací v roce 2010, na nichž se podíleli autoři z České republiky. Celkem bylo takto publikováno za rok 2010 24 prací. Pouze u čtyř prací z toho počtu je prvním autorem pracovník z instituce působící na území ČR, z toho pouze u jedné práce byl autorem akademický pracovník z veřejné vysoké školy (Univerzity Palackého v Olomouci).

Časopis	Impact factor	Publikace z ČR (2010)
Nature	34,480	7
Nature Chemistry	–	0
Nature Physics	15,491	2
Nature Biotechnology	29,495	1
Nature Nanotechnology	26,309	1
Nature Photonics	22,869	0
Nature Materials	29,504	3
Nature Cell Biology	19,527	1
Nature Genetics	29,768	5
Nature Structural and Molecular Biology	12,273	1
Nature Protocols	6,335	1
Nature Review Genetics	27,822	1
Nature Review Clinical Oncology	–	1
Nature Communications	bude stanoven až v roce 2012***	0 + 1 nová publikace spoluauctora z UPa únor 2011

Pozn.: *** Impact factor (The Thomson Reuters, formerly ISI, Impact factor for Nature Communications is due in 2012.) <http://www.nature.com/ncomms/index.html>

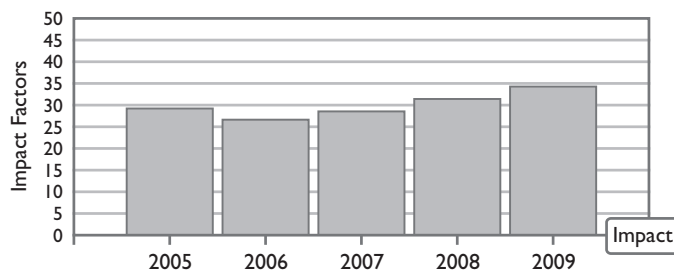
Za posledních deset let časopisy Nature uveřejnily celkem 134 článků, jejichž autoři nebo spoluautoři pocházejí z České republiky, a v první trojce nejvíce publikujících institucí se nachází: Akademie věd ČR, Univerzita Karlova a Univerzita Palackého v Olomouci. Ročně je do časopisů zařazeno průměrně 13 článků publikovaných českými autory.

Univerzita Pardubice a Fakulta chemicko-technologická se zveřejněním článku profesora Wágnera v časopise Nature Communications zařadila mezi nevelkou skupinu českých veřejných vysokých škol, které v posledních deseti letech v těchto prestižních časopisech za ČR publikují.

Např. ve vlastním časopise Nature to je pouze Univerzita Karlova, Univerzita Palackého v Olomouci, Masarykova univerzita, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České vysoké učení technické v Praze, Ostravská univerzita v Ostravě.

Je zřejmé, že v těchto prestižních a odbornou veřejností velmi sledovaných časopisech zatím publikuje pouze malá část českých badatelů. Přejme si, aby v blízké budoucnosti se našli následovníci tohoto odborného počínu a rozšířili tak mezinárodní povědomí o úspěších české vědy.

Vývoj impact faktoru časopisu Nature v posledních pěti letech

Mgr. Ivana Švecová
vedoucí Oddělení pro vzdělávání a výzkum UPA

Úspěch mladých chemiků v Bratislavě

Bc. Jitka Moučková, Bc. Lucie Vaverková a Bc. Jaroslav Kocík

Bc. Lucie Vaverková, Bc. Jaroslav Kocík a Bc. Jitka Moučková

Dne 10. listopadu 2010 se na Fakultě chemické a potravinářské technologie STU v Bratislavě uskutečnil v pořadí již 12. ročník „Studentské Vědecké Konference v obore chemie a chemické a potravinářské technologie s mezinárodní účastí“. V rámci konference proběhla soutěž o nejlepší vědeckou práci v 15 sekcích a soutěže se zúčastnilo přes 100 studentů, a to nejen ze Slovenska, ale také z České republiky.

Své zástupce v soutěži měla také Fakulta chemicko-technologická naší univerzity. V sekci „Technologie keramiky, skla a cementu“ se zúčastnil Bc. Jaroslav Kocík z katedry fyzikální chemie, který přednesl přednášku na téma „Reaktivní impregnace plazmově deponované keramiky“, a katedru anorganické technologie reprezentovaly v sekci „Anorganická technologie a materiály“ Bc. Jitka Moučková s přednáškou „Studium fyzikálně-optických vlastností sloučenin typu $Er_2Ce_{2-x}M_xO_7$ “ a Bc. Lucie Vaverková s přednáškou „Způsoby syntézy a charakterizace pigmentů typu $SrCr_xSn_{1-x}O_3$ “.

Velkým úspěchem našich studentů je umístění jak Bc. Jaroslava Kocíka, tak i Bc. Jitky Moučkové na prvním místě v sekcích, kterých se účastnili. Oba tak skvěle reprezentovali naši fakultu a také celou univerzitu. Je dobře, že studenti mají zájem o tento typ studentských akcí, neboť tak mají možnost prezentovat výsledky svých prací a ověřit si také své prezentační dovednosti s mladými kolegy z dalších vysokých škol a univerzit.

Na tomto místě je určitě třeba popřát všem mladým chemikům hodně úspěchů ve studiu a také vědecké práci, která vyústí v kvalitní závěrečné práce, jež budou reprezentovat naši fakultu a tím také celou univerzitu.

prof. Ing. Petra Šulcová, Ph.D.
Katedra anorganické technologie FChT

14. ročník celostátní soutěže „O cenu firmy Merck 2011“

V úterý 1. února úspěšně proběhl v prostorách Katedry chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem již 14. ročník soutěže mladých analytických chemiků „O cenu firmy Merck 2011“ za nejlepší studentskou vědeckou práci v oboru ana-

lytická chemie. Pořadatelství se letos vynikajícím způsobem zhostila Ing. Zdeňka Kolská, Ph.D. z katedry chemie ve spolupráci s Odbornou skupinou analytické chemie České společnosti chemické za tradiční a účinné podpory firmy Merck, spol. s. r. o. 22 účastníků

z šesti českých vysokých škol velmi důstojně reprezentovalo svá pracoviště, která příkladným způsobem pečují o výchovu nastupující generace analytických chemiků a tím rozhodujícím způsobem přispívají k dalšímu úspěšnému rozvoji analytické chemie v České republice. Kvalita prezentací to rozhodně potvrdila.

1. místo získala Annamarie Némethová z Ústavu organické technologie VŠCHT Praha za práci „Příprava polymerních částic pro separaci biomarkerů z tělních tekutin jako předstupeň vývoje diagnostického proužku“.

2. místo získal Bc. Marek Papež z Ústavu chemie a analýzy potravin VŠCHT Praha za práci „Nové organohalogenované kontaminanty ve vodním ekosystému“.

3. místo získala Bc. Olga Nykodýmová z Katedry analytické chemie Fakulty chemicko-technologické naší univerzity za práci „Možnosti stanovení 2-ethylhexyl nitrátu v naftě“. Vedoucí práce je Ing. Petra Bajerová, Ph.D. a celá práce je součástí diplomové práce. Prezentovaná práce byla zaměřena na získání alternativního postupu pro měření 2-EHN v naftě k České státní normě, kdy celý proces je jak finančně, tak i časově velmi náročný. Jako alternativa byla optimalizována plynová chromatografie s hmotnostní detekcí a dávkováním z head-space prostoru a jako druhá možnost byla zkoušena a validována metoda multidimenzionální plynové chromatografie s hmotnostní detekcí.

Oceněným je třeba srdečně poblahopřát a všem účastníkům poděkovat za odvedenou práci i krásné prezentace.

vítězné soutěže „O cenu firmy Merck 2011“, zleva Ing. Marcela Kubásková (Merck, spol. s. r. o.), Bc. Marek Papež, Annamarie Némethová, Bc. Olga Nykodýmová a Ing. Zdeňka Kolská, Ph.D.

Jubilejní 15. ročník této soutěže se uskuteční v Praze pod odborným vedením pracovníků Katedry analytické chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze v souvislosti s 20. výročím působení firmy Merck v České republice.

prof. Ing. Karel Ventura, CSc.
vedoucí Katedry analytické chemie FChT

O veletrh práce byl velký zájem

Ve foyer pardubické univerzitní auly bylo ve středu 16. března živo. Na již desátý ročník veletrhu pracovních příležitosti „KONTAKT 2011“ dorazily stovky studentů z různých fakult univerzity.

Práci v regionu, ale i mimo něj zde nabídl 31 nejprestižnějších firem z celé ČR. Některé firmy přijely na univerzitu letos poprvé, jiné jsou již pravidelnými hosty. Každá společnost měla, stejně jako v minulosti, možnost v jednom dni prezentovat sebe a své nabídky a získat mladé a perspektivní zaměstnance.

Studenti a absolventi zase měli možnost získat přehled o tom, co která společnost nabízí, jaká je její kultura, zajistit si místo v trainee programu nebo získat stáž. Studenti nižších ročníků zde mohli najít například téma své diplomové práce či odbornou praxi.

„Zajímají mě programy firem, které přijmou absolventa na rok. Ten si projde celou firmu, naučí se práci v různých pozicích a získá větší

flexibilitu, což je pro kariéru dobré,“ řekla studentka magisterského studia na Fakultě ekonomicko-správní.

Každý návštěvník KONTAKTu 2011 obdržel katalog s prezentacemi firem. Mohl se tak rámcově zorientovat v aktuální nabídce jednotlivých společností a na stanoviště firem přicházet pro bližší informace. Někteří studenti si přinesli své životopisy, které personalistům rovnou předali.

Na závěr akce si studenti s velkým zájmem vyslechli přednášku od personalistů firmy RWE na téma „Nejčastější chyby při výběrovém řízení“.

Všechny zúčastněné firmy si pochvalovaly dobrou organizaci akce a také zájem studentů. Poděkování patří proto všem, kteří se na přípravě a zajištění této akce podíleli.

Ivana Veselá

Informační a poradenské centrum FES

Cyklus přednášek doktora Vaněčka a japonského hostujícího profesora Shimakawy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

RNDr. Milan Vaněček o nových zdrojích energie a materiálech

V době mezi 4. listopadem až 16. prosincem 2010 přednesl sérii 6 přednášek na Fakultě chemicko-technologické RNDr. MILAN VANĚČEK, CSc. z Fyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i. v Praze.

Cyklus šesti přednášek „Nové zdroje energie a materiály“ byl jedním ze souboru přednášek domácích odborníků pořádaných v rámci projektu na podporu odborného vzdělávání a rozvoje vědecko-výzkumného týmu Centra materiálového výzkumu, spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Jedná se o tříletý projekt, který byl vloni zahájen v rámci Operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. Na

realizaci plánovaných vzdělávacích aktivit a na podporu rozvoje mladých badatelů získal univerzitní tým 16,6 mil. Kč.

RNDr. Milan Vaněček patří mezi nejúspěšnější a nejuznávanější vědce v oblasti studia a výzkumu materiálů pro fotovoltaiku. Optickým vlastnostem pevných látek a jejich aplikaci se věnuje již skoro 40 let. Mezi jeho nejuznávanější práce patří studium optických a fotovoltaických tenkých vrstev křemíku a polymerů. Na základě detailních a rozsáhlých experimentálních výsledků vyvinul i patentoval RNDr. Vaněček řadu nových materiálových alternativ a strukturování povrchu tenkých vrstev tak, aby se zvýšila jejich účinnost při konverzi sluneční energie na elektrickou. Významně přispěl k přípravě i charakterizaci tenkých diamantových vrstev. RNDr. Vaněček je člověk vysokých kvalit, jak odborných, tak lidských. Za svou práci byl odměněn mnoha mezinárodními oceněními, i zahraničními stážemi na špičkových pracovištích, např. na Neuchatel University a Ecoles Polytechniques fédérales (EPFL), Lausanne ve Švýcarsku nebo v National Renewable Energy Laboratory (NREL), Colorado a Princeton University, NJ, USA.

Jednalo se o první hostování RNDr. Vaněčka na univerzitě. Přednášky RNDr. Vaněčka byly pro posluchače velkým přínosem v porozumění novým materiálům pro generaci energie. Významně přispěly též k rozvoji tvůrčích činností a projektů řešených na Fakultě chemicko-technologické, zejména katedry obecné a anorganické chemie, ka-

tedry organické chemie, výzkumného centra i Společné laboratoře chemie pevných látek Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd a Univerzity Pardubice. Tato pracoviště se již zabývají např. termoelektrickými materiály nebo chalkogenidy dotovanými prvky vzácných zemin pro tzv. „up-konverzi“, které se již používají v praxi a nebo jsou předmětem řešených či připravovaných projektů.

RNDr. Milan Vaněček k problematice vzdělávání, výzkumu a aplikací v budoucí energetice uvádí (<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/tenaruv-blog.php?itemid=4068>):

„Kdyby se obrovské sumy peněz, potřebné na stavbu nových atomových elektráren (cca 200 miliard na nové 2 GW v Temelíně + x miliard na trvalé jaderné úložiště), daly na vzdělání a výzkum a podporu fotovoltaiky, nebyla by Česká republika „montovnou“, ale byla by jednou z vyspělých zemí vyrábějící výrobky s vysokým podílem „know how“. Zatímco nemůžeme konkurovat výrobou mikroprocesorů či polovodičových pamětí (kde vítězí miniaturizace), fotovoltaika jako makroelektronika (potřebujeme vyrábět levně čtvereční kilometry slunečních článků, s výhodou s pomocí nanotechnologií) nám dává ještě šanci. I když už je asi pozdě, když porovnáme obrovské nasazení vědeckých a výrobních kapacit v Německu, Švýcarsku, Španělsku a jinde se situací u nás.

O tom, co bude v České republice, ovšem pravděpodobně rozhodnou střednědobé obchodní plány nejsilnější české firmy ČEZ a politická rozhodnutí o vládních dotacích do jaderné

energetiky nepřímou formou: stát platí a garantuje velmi nákladnou jadernou bezpečnost, likvidaci jaderných havárií (například bloku A1 v Jaslovských Bohunicích, nyní našťastí na Slovensku), hledání a stavbu jaderných úložišť a další věci.

Energetickou soběstačnost České republiky v případě nouze umožňují pouze velké zásoby uhlí, které máme na našem území a z kterého se dá vyprodukovat i plyn či benzin (viz naše historie v 20. století), dále pak voda, vítr, slunce a biomasa. I když máme uran, nikdy nebudeme mít možnost vyrábět jaderné palivo; pokus o rusko-americký hybrid (JE Temelín) byl z hlediska naší energetické nezávislosti neúspěšný a výsledkem je naše 100 % jaderná závislost na Rusku.

Energetická soběstačnost České republiky může být zajištěna pouze za předpokladu úspor energie a elektrické energie především (pro veškerou spotřební elektroniku či automobilový průmysl je toto samozřejmostí, nové výrobky musí být stále energeticky úspornější). Energetickou soběstačnost České republiky může zajistit pouze uhlí (za předpokladu nejmodernějších kogeneračních a CO₂ konzervujících technologií) a obnovitelné zdroje energie, při současném zvyšování bezpečnosti a prodloužení doby života našich existujících jaderných elektráren.

Proto je ve strategickém zájmu České republiky energetická politika, kterou prosazuje Evropská unie orientující se na úspory se silnou podporou obnovitelných zdrojů energie. Je lépe dát přes 200 miliard do nových technologií, podpory úspor energie, do obnovitelných zdrojů, do vědy a výzkumu na vysokých školách či AV, než je dát do stavby dalších 2 GW zastaralé elektrárny.

Rok 2007 byl rokem, kdy fotovoltaická přeměna sluneční energie (dále jen fotovoltaika) přešla z oblasti převážně výzkumné do oblasti silně expandující průmyslové hromadné výroby, alespoň v některých průmyslově vyspělých zemích jako Německo, Japonsko či Kalifornie. Exponenciální růst (tempo růstu každoročně okolo 40 %) již začíná být vidět, především pro ty, co často navštěvují Německo. Nejenom samé „větrníky“ ale i statisíce fotovoltaických instalací na vesnicích i v Berlíně a dnes samozřejmě i v Čechách.

Jejich výkon přesáhl již výkon našeho 1 GW bloku v Temelíně (to je špičkový výkon, vhodný například pro posouzení aplikací jako je klimatizace budov, která je v době, kdy slunce nejvíce svítí, nejvíce potřeba). Když bychom chtěli vyrobit stejný GW hodin jako Temelín, potřebujeme ovšem výkon cca 5x větší – slunce nesvítí na určitém místě celých 24 hodin).

Důležité je, že se jedná o plně udržitelný růst, růst výroby čisté energie, že energetická návratnost již odzkoušených, průmyslově vyráběných slunečních článků je 1 – 3 roky (a dále se zkracuje) při životnosti přes 25 let, podrobný rozbor je ukázán níže. Cena vyrobené elektrické energie neustále klesá, dlouhodobé sledování od roku 1976 ukazuje, že s každým zdvojnásobením produkce (měřené ve „Watt peak“, tj. výkon, který sluneční článek dává při osvětlení zhruba odpovídajícím letnímu dni) cena poklesne o 20 %.

To ovšem neznamená, že vše již je objeveno a že další rozvoj fotovoltaiky bude spočívat pouze v technickém vylepšování. Nástup nanotechnologií sebou přináší nové objevy a technologické možnosti, firmy jako kalifornská Nanosolar jsou v centru zájmu finančních investorů, nanotechnologie přinesou urychlení celého vývoje fotovoltaiky.

Výzkum v oblasti nových materiálů pro fotovoltaiku pokračuje dál a hledání optimálních variant materiálů s vysokou účinností konverze sluneční (včetně tepelné) energie a nízkou cenou je stále otevřenou záležitostí a vzdělávací a výzkumná pracoviště naší univerzity jistě nezůstanou stranou. Výsledky výzkumu a přednášky RNDr. Milana Vaněčka byly a budou významnou motivací k podávání nových projektů na výzkum materiálů pro fotovoltaiku.

Prof. Koichi Shimakawa „O fyzice pro chemiky“

V týdnu mezi 2. až 8. březnem přednášel na Fakultě chemicko-technologické hostující

profesor KOICHI SHIMAKAWA z Gifu University v Japonsku.

Týdenní přednáškový cyklus s názvem „Physics for Chemists II“ byl také jedním ze souboru přednášek tentokrát zahraničních odborníků, pořádaných v rámci projektu na podporu odborného vzdělávání a rozvoje vědecko-výzkumného týmu Centra materiálového výzkumu.

Profesor Koichi Shimakawa patří mezi nejuspěšnější a nejuznávanější vědce v oblasti studia a výzkumu chalcogenidových skel a dalších polovodivých materiálů. Fyzice pevných látek se věnuje již více než 40 let. Mezi jeho nejuznávanější práce patří studium optických a elektrických vlastností v chalcogenidových sklech a dalších anorganických materiálech i tenkých vrstvách např. ZnO (oxidu zinečnatého).

Na základě detailních a rozsáhlých experimentálních výsledků vyvinul profesor Shimakawa teorii vysvětlující změnu optických a elektrických vlastností chalcogenidových skel, které jsou vyvolané expozicí laserem a při níž dochází k přeuspořádání struktur v matici chalcogenidového skla. Prof. Shimakawa je osobností mimořádných kvalit jak odborných, tak lidských. V poslední době vydal i dvě významné knihy z oboru své působení, první s názvem „Advances in Amorphous Semiconductors“ a druhá, která právě vychází a má titul „Amorphous Chalcogenide Semiconductors and Related Materials“. Posluchači jeho přednášek tak měli k dispozici velmi aktuální literaturu pro své další studium.

Jednalo se již o druhé hostování Prof. Koichi Shimakawy na naší univerzitě. O nových trendech v optice a působení světelného záření na nekrytalické polovodiče a nových aplikačních možnostech těchto materiálů přednášel v Pardubicích již v roce 2007.

„Profesor Koichi Shimakawa s námi spolupracuje nejen jako pedagogicky, ale i vědecky. V časopise *Physica Status Solidi C* v roce 2009 jsme společně uveřejnili práci *Optické vlastnosti vodivých vrstev ZnO* a nyní s námi významně spolupracuje na přípravě nového projektu v rámci *Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, výzva 2.3 na FChT – Výzkumný tým pro pokročilé a nekrytalické materiály.*“

prof. Ing. Tomáš Wágner, CSc.,
Katedra obecné a anorganické chemie FChT
odborný garant projektu TEAM CMV

Inženýrské vzdělávání jako interakce teorie a praxe

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V říjnu 2010 začal tým složený ze zástupců Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice (dále DFJP) realizovat 36 měsíců trvající projekt „Inženýrské vzdělávání jako interakce teorie a praxe“ (IVINTEP).

Projekt je financovaný z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa č. 2 Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj, oblast podpory 2.2 Vysokoškolské vzdělávání. Cílem projektu je zkvalitnění inženýrského vzdělávání studentů DFJP tak, aby znalosti a dovednosti absolventů více reflektovaly aktuální požadavky podniků z oblasti dopravy a spojů, a zvyšovaly jejich konkurenceschopnost na trhu práce. Projekt je zacílen na studenty prezenční i kombinované formy navazujícího magisterského studijního programu Dopravní inženýrství a spoje.

Hlavními partnery při projektových aktivitách jsou akademickým pracovníkům především zástupci velkých společností působících v oblasti dopravy a spojů: SOR Libchavy, spol. s r. o., Chládek a Tintěra, Pardubice, a. s., Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., Siemens, s. r. o., CZ LOKO, a. s., C.S.CARGO, a. s.

Projekt IVINTEP je tvořen pěti Klíčovými aktivitami (KA): KA01 Inovace teoretické složky výuky, KA02 Inovace praktické složky výuky, KA03 Zavedení projektové výuky, KA04 Inovace a profesionální prezentace studijních materiálů pro kombinovanou formu studia a KA05 Vytvoření systému pro pravidelné hodnocení účinnosti a kvality výukového procesu. KA budou průběžně probíhat až do září 2013, aktuální informace o termínech a přesném zaměření budou vždy zveřejňovány na webových stránkách projektu <http://projekty.upce.cz/ivintep>, které byly zprovozněny v prosinci 2010.

V rámci klíčové aktivity KA01 bylo již realizováno následujících 7 přednášek externích odborníků vztahujících se ke 4 vybraným povinně volitelným státnicovým předmětům inovovaného studijního programu:

1. Principy moderní železnice – 9. 11. 2010,
2. Krizové řízení – železniční doprava – 15. 11. 2010,
3. Rozhodovací úrovně a nástroje v systému řízení ochrany – 24. 11. 2010,
4. Krizové řízení a informační systémy – 29. 11. 2010,
5. SW pro podporu organizace dopravy v dopravním podniku – 13. 12. 2010,
6. Krizové řízení – silniční doprava, nadměrné náklady – 13. 12. 2010,
7. Krizové řízení – silniční doprava, mostní objekty – 13. 12. 2010.

Těchto přednášek se celkem zúčastnilo 165 studentů inovovaného navazujícího studijního programu.

Dosavadní prioritou KA02 byla především příprava podkladů pro realizaci výběrových řízení vyhlášených za účelem pořízení technických prostředků a zařízení nezbytných k plánované inovaci praktické složky výuky inovovaného studijního programu.

V rámci KA03 bylo zahájeno následujících 12 dílčích projektů: a) Návrh marketingové koncepce společnosti, b) Analýza a optimalizace procesů ve společnosti, c) Finanční a ekonomické aspekty vybraných činností v dopravní firmě, d) Analýza logistických procesů dopravní firmy, e) Využití fotovoltaických článků k pohonu železničních vozidel, f) Bezpečnost vozového parku osobních vozidel v ČR a prognóza vývoje následků dopravních nehod, g) Motokolo START, h) Optimalizace zámkových a svařovaných spojů kostry karosérie autobusu, i) Nová soustava údržby kolejových vozidel, j) Modulová stavba dieselelektrické lokomotivy, k) Budování a hodnocení systémů jakosti u dopravních organizací, l) Snižování negativních účinků antropogenní činnosti na životní prostředí. Do řešení těchto projektů se zapojilo celkem 26 studentů inovovaného studijního programu.

V rámci KA04 byl zejména vytvořen harmonogram inovace stávajících a tvorby nových studijních opor a účasti vybraných akademických pracovníků na kurzech realizátora distančního vzdělávání. Dále byla vytvořena vzorová studijní opora, která byla prezentována jednotlivým zpracovatelům studijních opor. Byly také zpracovány podklady pro vyhlášení výběrového řízení na kurz realizátora distančního vzdělávání, výběrové řízení bylo vyhlášeno a následně již byl vybrán vítězný dodavatel.

V rámci KA05 byl dosud vytvořen panel respondentů z řad odborníků partnerských a jiných spolupracujících podniků a institucí. Dále byl sestaven, rozeslán a vyhodnocen dotazník zjišťující názor absolventů na účinnost a kvalitu výukového procesu v rámci inovovaného magisterského studijního programu, a na jeho základě byli vybraní absolventi pozváni na workshop, na kterém budou relevantní připomínky podrobně diskutovány a následně zapracovány do studijního plánu inovovaného studijního programu.

V průběhu dosavadní realizace projektu byly vytištěny propagační bloky s logolinkem OP VK a informační letáky o projektu, které budou distribuovány cílové slupině projektu. Zároveň byla zajištěna výroba stojanu, na kterém jsou letáky volně k dispozici v prostorách vstupní haly Dopravní fakulty Jana Pernera, pro studenty i širokou veřejnost. Byly také vytvořeny podklady pro plánovanou nástěnku projektu, která bude umístěna ve vstupní hale Dopravní fakulty Jana Pernera a která bude obsahovat základní informace o projektu a aktuální aktivity projektu.

*doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D., koordinátor projektu IVINTEP
Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky DFJP*

Dopravní fakulta Jana Pernera zkvalitňuje výuku ve spolupráci s odborníky z praxe

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V pátek 25. března se na Dopravní fakultě Jana Pernera (DFJP) naší univerzity setkali na workshopu odborníci z praxe jako potenciální zaměstnavatelé vysokoškolských absolventů s akademickými pracovníky fakulty a garanty oborů navazujícího magisterského studijního programu „Dopravní inženýrství a spoje“, aby si vyměnili zkušenosti a názory na odbornou přípravu a celkovou úroveň absolventů fakulty. Workshop se uskutečnil v rámci páté klíčové aktivity projektu OP VK, prioritní osy 2.2, který pod názvem „Inženýrské vzdělávání jako interakce teorie a praxe – IVINTEP“ řeší pracovníci a pracovníci DFJP. Fakulta si velmi dobře uvědomuje, že v rámci výuky je nutné rychle reagovat na měnící se požadavky zaměstnavatelů, aby se tak ještě zvýšily šance absolventů uplatnit se na trhu práce.

Na semináři se sešla téměř dvacítko zástupců firem a podniků, které jsou významnými zaměstnavateli absolventů DFJP. Nebyli to pouze zástupci většiny partnerů řešeného projektu, jako jsou např. SOR Libchavy, s. r. o., Dopravního podniku hl. města Prahy, a. s., Siemens, s. r. o., ale také zástupci přímo v projektu nezapojených, ale tradičně s DFJP spolupracujících podniků, jakými jsou České dráhy, a. s., Elektrizace železnic Praha, a. s., Dopravní podnik města Pardubic, a. s., SŽDC, s. o., a další. S nimi přišli diskutovat odborní garanti oborů z jednotlivých kateder fakulty – prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc., doc. Ing. Vladimír Doležel, CSc., Ing. Ivo Šefčík, Ph.D., doc. Ing. Radovan Doležek, Ph.D. a doc. Ing. Jaromír Šíroky, Ph.D.

Po krátkém uvítání garantem projektu vystoupil koordinátor projektu, doc. Ing. Libor Švadlenka, Ph.D. Stručně seznámil hosty s cíli, obsahem a již dosaženými výsledky řešeného projektu. V dalším vystoupení prezentovala PhDr. Marie Prouzová některé zajímavé závěry z dotazníkového šetření mezi absolventy DFJP roku 2010, které proběhlo rovněž v rámci páté klíčové aktivity projektu IVINTEP na počátku roku 2011.

Poté se již rozproudila bohatá, více než dvouhodinová diskuse odborníků z praxe jak s garanty výuky v jednotlivých oborech magisterského studia, tak vzájemně mezi sebou. Zazněly výroky pochvalné i kritické, které se týkaly jednak odborných znalostí a praktických dovedností absolventů, ale také v nemalé míře osobnostních rysů mladých inženýrů. Všichni účastníci setkání hodnotili jednoznačně náplň projektu IVINTEP jako vysoce aktuální a doporučovali podle možností podat obdobný projekt, který by se týkal bakalářského stupně studia. Vyslovené připomínky, které budou podle možností bezprostředně či v blízké budoucnosti zapracovány garanty do výuky, přispějí bezesporu ke zvýšení konkurenceschopnosti a k lepšímu uplatnění absolventů DFJP na trhu práce a pomohou přiblížit vysokoškolskou výuku jednotlivých předmětů potřebám potenciálních zaměstnavatelů.

Stručně a výstižně zhodnotil význam workshopu koordinátor doc. Švadlenka: „Zkušenosti našich partnerů jsou pro nás výbornou zpětnou vazbou. Zjišťujeme tak, jak se daří našim absolventům na počátku i později v jejich profesní kariéře. Díky těmto informacím můžeme ještě lépe reagovat na požadavky firem a připravovat naše studenty tak, aby ihned po skončení studia získali konkurenční výhodu na trhu práce.“

Zmiňované setkání navázalo na již realizovaný a neméně podnětný víkendový workshop loňských absolventů navazujícího magisterského studijního programu se zástupci dopravní fakulty, který se konal na konci měsíce února a přinesl při obdobné účasti rovněž živou a bohatou diskusi.

Obě setkání na půdě DFJP byla součástí aktivit výše zmíněného projektu OP VK „IVINTEP“, který je zaměřen na zkvalitnění inženýrského vzdělávání studentů fakulty, a to v kombinované i prezenční formě studia. Projekt IVINTEP je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Garantem projektu je RNDr. Ludvík Prouza, CSc., proděkan pro pedagogickou činnost fakulty.

RNDr. Ludvík Prouza, CSc.
proděkan pro pedagogickou činnost DFJP

Religionistické a filosofické vzdělávací centrum

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Projekt „Religionistické a filosofické vzdělávací centrum“ CZ.1.07/1.3.12/01.0007, který byl řešen v uplynulých letech na Fakultě filozofické a který právě v tuto dobu vrcholí, má za sebou řadu uskutečněných aktivit i konkrétních výstupů. Ty směřovaly v první řadě k pedagogům středních i základních škol Pardubického

kraje a zprostředkovaně pak k jejich žákům a studentům. Doposud proběhlo šestnáct seminářů pro učitele, byla vydána publikace Základy religionistiky, Pracovní listy pro pedagogy z filosofie a religionistiky, byla vydána DVD Buddhismus a DVD Islám. K vydání jsou připravena DVD Hinduismus, Judaismus, Křesťanství a publikace

Úvod do filosofie. Veškeré výstupy jsou k nahlédnutí v Religionistickém a filosofickém vzdělávacím centru. Graficky zdařilé obálky výstupů lze najít i na webových stránkách projektu: <http://projekt.upce.cz/rfc>.

K filosofii můžeme poznamenat, že se nám v průběhu projektu podařilo oslovit mnoho pedagogů ze škol v Pardubickém kraji. Na workshopech a seminářích jsme s učiteli vstoupili do diskuse, která je jistě obohacující pro obě strany. Poznatky a dovednosti, které jsme nabídli my učitelům, byly bohatě vyváženy nejen přímými reakcemi učitelů na dané odborné téma, ale i vzájemnou debatou o současné situaci na školách, možnostech výuky filosofie tamtéž etc. Opět se ukázalo, jak je žádoucí svébytnost a samostatnost filosofie konfrontovat s „každodenním“ světem a současnou situací. A na druhou stranu jak je pro tuto každodennost přímo žádoucí, aby byla reflektována a alespoň dočasně pozvedána nepřizemním, tvůrčím a třeba i tak zvané nepraktickým myšlením (které se ale většinou zpětně jeví i jako tuze praktické).

Konkrétními výstupy jsou v oblasti filosofie kromě již zmiňovaných celodenních seminářů, v nichž si odborníci z katedry vždy ve dvojici připravili přednášku a workshop (dopoledne a odpoledne) a jež koncipovali jako reálné hodiny na středních školách, pracovní listy. Tyto listy tvoří komplex 18 témat z filosofie, která si nárokují být využitelná a zároveň zajímavá pro adepty filosofie. V nejbližší době pak vyjde publikace Úvod do filosofie, kterou tvoří soubor textů prohlubujících znalosti jednotlivých listů.

Osu religionistické části projektu tvořila série celodenních seminářů, během nichž odborníci z katedry religionistiky přibližovali zúčastněným pedagogům nejen jednotlivé náboženské tradice světa současného i minulého, ale také je seznamovali s moderním pohledem na tento pozoruhodný aspekt lidské kultury. Právě pravidelné a systematické setkávání zainteresovaných ze všech tří stupňů českého školství se ukázalo být mimořádně přínosným pro finální smě-

rování projektu. Religionisté z naší univerzity měli možnost bezprostředně reagovat na konkrétní podněty a potřeby účastníků seminářů, a to nejen v seminářích samotných, ale také při vytváření všech odborných materiálů, které si projekt předsevzal přinést.

Řeč je o de facto první učebnici religionistiky u nás zaměřené na tuto cílovou skupinu i ji doprovázejícím souboru devíti pracovních listů s 18 ucelenými tématy, která lze prakticky bez další přípravy zavést do výuky. Jejich vytvořením pardubičtí religionisté usilují o prohloubení všeobecného a nezaujatého povědomí o náboženských tradicích.

S tímto cílem také vznikla série pěti DVD s dokumenty o hinduismu, buddhismu, judaismu, křesťanství a islámu, jakožto o nejvýraznějších náboženských tradicích současnosti. Vedle jejich obecného představení jsou tyto směry prezentovány i s ohledem na jejich lokální situaci v ČR. Dodejme, že materiály vytvořené realizátory projektu byly odborem školství Pardubického kraje kladně zhodnoceny a byly jako metodika doporučeny všem školám v kraji k výuce v příslušné oblasti.

Každé z pěti DVD je uvozeno anketou, která byla natáčena na veřejných prostranstvích v Pardubicích nebo Chrudimi. Z ní zcela jednoznačně vyplývá odůvodněnost právě končícího projektu. Navzdory tomu, že náboženství hraje v lidském životě dodnes důležitou roli, naše společnost je většinou v těchto oblastech prakticky negramotná.

V rámci projektu Religionistické a filosofické vzdělávací centrum jsme se dva a půl roku snažili přispět ke zlepšení situace v této oblasti.

*Ing. Alena Brožková, Ph.D., koordinátorka projektu
Mgr. Zuzana Černá, manažerka projektu
Mgr. Tomáš Hejduk, Ph.D., koordinátor filosofie
PhDr. Pavel Titz, Ph.D., koordinátor religionistiky*

Projekt Fakulty restaurování podpoří mezisektorovou spolupráci při péči o památky

Již druhý záměr Fakulty restaurování v Litomyšli byl úspěšný v žádosti o dotaci z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Ministerstvo školství podpořilo projekt nazvaný „Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu“ (PPP PRO) částkou 13,388 milionu korun.

Jak samotný název napovídá, je cílem tříletého projektu rozvinutí a upevnění spolupráce mezi subjekty, které na ochraně a uchování kulturního dědictví na území ČR spolupracují. „V široké oblasti péče o kulturní dědictví je téma interdisciplinární a intersektorové spolupráce diskutováno již od počátku 90. let 20. století. Konkrétních výstupů těchto diskusí, zejména v podobě společných projektů týmové spolupráce v oboru, je nedostatek. Nepříznivý stav je způsoben jednak přílišnou izolací institucí a oborů přírodovědných, humanitních a uměleckých, jednak chybějící koncepcí rozvoje oboru a malými zkušenostmi jeho účastníků s tvorbou sítí spolupráce. K účasti na projektu PPP PRO jsme proto vyzvali významné a zkušené partnery,“ objasňuje záměr projektu jeho hlavní odborný garant, akademický sochař doc. Jiří Novotný.

Aby byla vytvořena fungující síť institucí, přizval řešitelský tým Fakulty restaurování vedený Ing. Martinou Huckovou k účasti na projektu osm partnerů: Masarykovu univerzitu, Západočeskou univerzitu v Plzni a Vysoké učení technické v Brně, dále Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v.v.i., Národní památkový ústav, Střední uměleckoprůmyslovou školu a Vyšší odbornou školu z Turnova, Vyšší odbornou školu uměleckoprůmyslovou z Písku a firmu GemaArt Group, a. s. Důvodem zapojení poměrně velkého počtu partnerů, kteří v projektu zastupují vysoké i vyšší odborné školství, oblast výzkumu a státní správy i aplikační sféru, je především snaha navázat vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými oblastmi a subjekty péče o kulturní dědictví, které k sobě jinak jen velmi obtížně hledají cestu.

Díky projektu PPP PRO vznikne při Fakultě restaurování v Litomyšli nové Centrum pro spolupráci v památkové péči, které umožní vzájemnou komunikaci aplikačního sektoru a veřejnosti na straně jedné s akademickou sférou na straně druhé. K široké škále dalších aktivit, které projekt nabídne během následujících tří let, patří například vytvoření interaktivního komunikačního portálu nebo uspořádání série diskusních setkání a konferencí, jejichž prostřednictvím budou účastníci péče o kulturní dědictví přizváni do diskuse o aktuálních otázkách oboru, a vytvoří se tak předpoklady pro zlepšení a zefektivnění péče o kulturní dědictví v ČR.

Pro budoucnost české péče o památky je však nejdůležitější, že projekt poskytne příležitost studentům. Ti se budou účastnit nejen panelových diskusí s významnými odborníky nebo vyhodnocení starších restaurátorských projektů, ale zejména praktických stáží v aplikačním sektoru památkové péče. Ty budou zaměřeny na získání zkušeností s týmovou interdisciplinární spoluprací. Studenti budou moci také využívat v projektu vzniklý internetový portál zaměřený na tvorbu virtuální komunikační sítě a sdílení odborných informací. Projekt tedy podpoří nastupující generaci mladých odborníků, která bude tvořit budoucnost péče o kulturní dědictví.

Díky všem těmto aktivitám by měl projekt PPP PRO v konečném důsledku vytvořit podmínky pro zvýšení konkurenceschopnosti české školy ochrany kulturního dědictví v jejím evropském kontextu. Nejvyšší metou projektu je pak vstup vytvořené sítě jako rovnocenného partnera do některého z evropských sdružení péče o kulturní dědictví.

Bližší informace o projektu jsou k dispozici na webových stránkách <http://projekty.upce.cz/ppp-pro/projekt.html>.

*Mgr. Petra Hečková, Ph.D., koordinátorka klíčových aktivit 3 a 4
Referát ekonomicko-správní FR*

Fakulta elektrotechniky a informatiky uvítala „Atomovou lady“

Ve středu 2. března se na Fakultě elektrotechniky a informatiky – v budově fakulty na náměstí Čs. legií 565 – uskutečnila přednáška „Člověk, energie a jaderná energetika“.

Přednášku přednesla za velkého zájmu studentů i odborné akademické obce Ing. Dana Drábová, Ph.D., předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

K paní předsedkyni se připojil personalista ČEZ a zástupce jaderné elektrárny Temelín Ing. Pavel Šimák.

Přednáška „Člověk, energie a jaderná energetika“ byla jednou ze série besed, ve kterých Dana Drábová seznamuje studenty s rostoucími nároky populace na dostupnost a množství elektrické energie, kterou již nelze z primárních neobnovitelných zdrojů pokrýt, s hrozbami rozsáhlých výpadků sítě ve vyspělých zemích, se způsoby využívání obnovitelných zdrojů energie a s provozem a bezpečností jaderných elektráren.

V podtextu přednášky zazněla vědomá odpovědnost za udržení rozvoje lidské společnosti bez vytěžení světového přírodního bohatství.

Ing. Dana Drábová, Ph.D. je česká jaderná fyzička. Pochází ze středoevropských Pyšl, kde také žije. V současnosti je předsedkyní Státního

úřadu pro jadernou bezpečnost a je přezdívána „Atomová lady“. V roce 2010 se rozhodnutím vlády ČR stala členkou Rady guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE).

V letech 1980 – 1985 studovala Fakultu jadernou a fyzikálně inženýrskou ČVUT, obor Dozimetrie a aplikace ionizujícího záření. Ukončila diplomovou práci Měření neutronů a stanovení dávky od neutronů pomocí mikrodozimetrie, získala titul Ing. V letech 1994 – 2000 se věnovala doktorskému studiu v oboru jaderná fyzika, získala titul Ph.D. 1985 – 1995 pracovala v Centru hygieny záření Institutu hygieny a epidemiologie – později Státního zdravotního ústavu – kde se zabývala ochranou před škodlivými účinky ionizujícího záření. Od roku 1992 byla zástupkyní vedoucího Ústředí radiační monitorovací sítě České republiky. 1995 – 1996 byla ředitelkou odboru havarijní připravenosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, v 1996 – 1999 pak ředitelkou Státního ústavu radiační ochrany, od 1. listopadu 1999 je předsedkyní Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, od listopadu 2006 do listopadu 2009 předsedala asociaci západoevropských jaderných dozorů (WENRA).

(zdroj profesního CV internet)

Ing. Martina Zavadilová

Oddělení pro operační programy a rozvoj FEI

Cyklus přednášek JČMF pořádaný na univerzitě aneb nenásilné výpravy za poznáním

Pardubické pobočce Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF) se na půdě naší univerzity daří již delší dobu úspěšně organizovat populárně – vědecké přednášky na různá zajímavá témata z oblasti

matematiky, fyziky a příbuzných oborů. Jelikož poslední dvě přednášky organizované jednotou sklídily nemalý úspěch, chtěl bych na

ně krátce vzpomenout a snad tím i přilákat další možné zájemce o naše krátké výpravy za vědou.

Je nesporným faktem, že na prahu 21. století se čím dál častěji skloňuje termín jaderná renesance. Jaké jaderné reaktory jsou v současnosti ve výstavbě, jaké jaderné reaktory jsou ve stadiu vývoje, které země se hlásí k rozvoji nebo zahájení využívání jaderné energie? Bude dostatek paliva pro rozvinutou světovou jadernou energetiku, bude dostatek personálu pro výstavbu a provoz nových elektráren, bude vyřešena otázka vyhořelého jaderného paliva? Bude zajištěn bezpečný provoz jaderných elektráren u nás i ve světě? Snaha alespoň trochu nastínit odpovědi na tyto otázky vedla pardubickou pobočku Jednoty českých matematiků a fyziků spolu s Ústavem matematiky Fakulty ekonomicko-správní a Katedrou elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě Dopravní fakulty Jana Pernera k zorganizování přednášky odborníka na slovo vzatého, pana Ing. KARLA KATOVSKÉHO, Ph.D. z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT Brno. Ing. Karel Katovský, Ph.D. absolvoval Fakultu jadernou a fyzikálně inženýrskou ČVUT v Praze, kde jako akademický pracovník do roku 2010 přednášel fyziku jaderných reaktorů. Od roku 2011 přednáší jadernou energetiku na Fakultě elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně. V odborné práci se zabývá transmutací vyhořelého jaderného paliva a fyzikálními výpočty aktivních zón jaderných reaktorů. Na jaderné elektrárně Dukovany se věnuje optimalizaci palivového cyklu. Přednášející velmi poutavě zpracoval přehled současné jaderné energetiky, diskutoval problémy jejího rozvoje a pokusil se polemizovat nad možnostmi jejich řešení. Přednáška sklídila zasloužený úspěch a čerstvou novinkou je, že Ing. Karel Katovský, Ph.D. přislíbil další přednášku na půdě naší univerzity na téma „Havárie JE Fukušima“. Proto se pravidelní návštěvníci našich přednášek mají opravdu na co těšit.

Další přednáška se konala ve čtvrtek 24. února od 17 hodin v posluchárně A2 univerzitní auly. Její název byl „Odhad informace z dat vágní povahy“ a přednesl ji prof. PhDr. RNDr. ZDENĚK PŮLPÁN, CSc. z Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové. Prof. PhDr. RNDr. Zdeněk Půlpán, CSc. začal svou pedagogickou kariéru jako učitel matematiky a fyziky na Gymnáziu J. K. Tyla v Hradci Králové, po nějaké době změnil své působení na Pedagogickou fakultu VŠP resp. Univerzity Hradec Králové a určitou dobu také zajišťoval výuku některých matematických disciplín na naší univerzitě. Má za sebou několik stáží v zahraničí. V současné době působí na Katedře matematiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové, kde se věnuje statistickým metodám, metodologii pedagogického výzkumu a didaktice matematiky. A o čem že přednáška vlastně byla? Mozek je úžasné zařízení zpracovávající informace. Kdy se vstupní data stávají informací? Jak dlouho je informace v mozku uschována? Jak zapomínáme a proč? Experimenty, které odhalovaly některé vlastnosti mozku, související s činností naší pa-

přednáška Ing. Karla Katovského, Ph.D.

přednáška prof. PhDr. RNDr. Zdeňka Půlpána, CSc.

měti. Učíme se tak, že informaci získáváme spojitou cestou, nebo tam vládne jakýsi kvantový princip? Jak zapomínáme, vysvětluje Ebbinghausova křivka. Jak ji můžeme využít a mnohé další otázky, např. jak získat co nejvíce informací z dotazníku, co je jeho validita a reliabilita, jak se měří inteligence nebo jestli jsou oblíbené metody odhadu inteligence správné a jak to vše souvisí s matematikou, se právě pokusil prof. Půlpán zodpovědět a objasnit. Obě přednášky byly jako vždy otevřeny pro všechny zájemce – nejen z univerzity, ale i z řad široké či odborné veřejnosti a vstup byl samozřejmě zdarma. Pokud máte zájem zúčastnit se přednášek pořádaných jednotou, zkuste navštívit naše stránky <http://jcmf.upce.cz/index.html> a určitě si z nabízených témat vyberete.

Ing. Dušan Čermák, Ph.D.

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky
v dopravě DFJP

Networking Academy Games 2011

V sobotu 26. února dopoledne se na půdě univerzity uskutečnilo regionální kolo soutěže „Networking Academy Games“ (www.netacad-games.cz), které pořádala Regionální síťová akademie Cisco (RCNA), jejímž sídlem je od května 2001 Katedra informatiky v dopravě na Dopravní fakultě Jana Pernera (KID, DFJP) naší univerzity. Další významné rozšíření Cisco Networking Academy na naší univerzitě je úzce spojeno se vznikem Fakulty elektrotechniky a informatiky (FEI). Technické vybavení dvou nových laboratoří patří k nejmodernějším v republice a umožňuje pořádat Cisco kurzy na úrovni CCNA a CCNP. Na DFJP i FEI je aktuálně nabízeno pět

základních kurzů: základy sítí, směrování, přepínání, WAN technologie a bezpečnost sítí.

Cílem organizace soutěže Networking Academy Games je umožnit studentům škol prezentovat svoje znalosti a dovednosti z oblasti počítačových sítí, které získávají díky studiu v programu Cisco Networking Academy na své škole. Soutěž zároveň umožňuje ocenit nejlepší jednotlivce či skupiny studentů, podnítit jejich zájem o další studium síťových technologií, vyhledávat nové talenty a podporovat neformální komunikaci studentů i lektorů. Organizační a hodnotící tým soutěže je tvořen aktivními lektory programu NetAcad ze

středních a vysokých škol, soutěž je organizována s podporou partnerů Averia, Cisco Systems, Fluke Networks, ICT Security, Intercom Systems, NetGuru a Panduit. Regionální kolo soutěže bylo zároveň i kvalifikační pro národní kolo a posléze kolo mezinárodní.

Soutěže pro jednotlivce – kategorie IND (student prezenčního studia na střední nebo vysoké škole v ČR, student Cisco Networking Academy programu a maximální věk do 26 let) probíhala letos ve dvou kolech – v regionálním a v národním. Regionální probíhalo 26. února na několika místech současně, a následně národní kolo – finále, pro 20 nejlepších soutěžících z regionálního kola, 18. až 19. března v Hradci Králové. Při registraci do regionálního kola měl student možnost výběru mezi šesti lokalitami, a to Brno, Ostrava, Pardubice, České Budějovice, Plzeň a Praha. Na organizaci regionálního kola v Pardubicích se podíleli lektoři akademie RCNA na KID DFJP: Ing. Zdeněk Drvota, Mgr. Ivan Panuška, LCNA na FEI: Mgr. Josef Horálek a Ing. Soňa Neradová.

Do Pardubic se přihlásilo do regionálního kola 23 studentů, zúčastnilo se 17, které odborně připravila VOŠ a SOŠ Gustava Habrmana Česká Třebová, Střední průmyslová škola Trutnov, Střední škola aplikované kybernetiky Hradec Králové, Univerzita Hradec Králové, FEL ČVUT v Praze a Univerzita Pardubice (DFJP a FEI). V tomto kole se soutěžilo ve dvou disciplínách:

- teoretické znalosti – formou testu v angličtině s maximálním časem řešení 45 minut,
- praktické znalosti – úlohy v simulačním programu Packet Tracer, kde soutěžící řeší praktické zadání (60 minut).

Výsledky teoretické části byly vyhodnoceny hned po skončení testu na místě konání regionálního kola, praktickou část hodnotili centrálně pro všechny regiony zadavatelé úlohy až po skončení a sesbírání všech výsledků z regionálních kol.

V teoretické části byli v Pardubicích vyhodnoceni jako tři nejlepší (a získali dárkový balíček, který věnovala naše univerzita):

1. Roman Diviš, FEI, Univerzita Pardubice (27 bodů z 28)
2. Ondřej Tománek, FEL ČVUT v Praze (24 bodů)
Stanislav Zitta, FEI, Univerzita Pardubice (24 bodů)

Všichni tři byli zároveň mezi pěti nejlepšími ze všech regionů a další reprezentant naší univerzity Václav Bašta, z DFJP, obor Aplikovaná informatika v dopravě, se umístil jako třiatřicátý. Postup do národního kola mu tak unikl jen o dvě místa (bylo vybráno 21 studentů). Kladně je nutno ohodnotit i umístění studenta F. Holíka z FEI v regionálním kole, jelikož kurz zaměřený na WAN technologie, jehož obsah byl rovněž součástí soutěžních otázek, bude absolvovat až v nadcházejícím semestru.

V národním kole, které se konalo pro kategorii IND 19. března v Hradci Králové, se Roman Diviš umístil jako druhý a Stanislav Zitta jako celkově šestý mezi studenty z celé České republiky – gratulujeme. Nejlepší z národního kola nás bude reprezentovat na mezinárodní soutěži.

Věříme, že i v dalším ročníku soutěže budeme mít dostatek studentů, kteří budou dělat naší regionální akademii i celé pardubické univerzity čest.

*Ing. Zdeněk Drvota
Katedra informatiky v dopravě DFJP
Mgr. Josef Horálek a Ing. Soňa Neradová
Katedra softwarových technologií FEI*

Mgr. Panuška a Mgr. Horálek při zadávání úkolů

soutěžící v plné práci

další umístění Ondřej Tománek z FEL ČVUT a Stanislav Zitta z FEI

Václav Bašta z DFJP při plnění teoretické a praktické části

Balkanistický podvečer

Společenské a politické změny zahájily na přelomu 80. a 90. let minulého století všestrannou transformaci také balkánských zemí, kde byl však tento proces komplikován řadou složitých faktorů. Především krvavý rozpad federativní Jugoslávie a bosenská válka naznačily, že v kontextu balkánských zemí není zánik bipolárního světa vázán pouze na změnu politického systému.

Nové formy nacionalismu, etnocentrismus a idealizované představy o pojetí národa v nových sociokulturních podmínkách a v neposlední řadě také měnící se role náboženství potvrzují na jedné straně geopolitický přesah jihovýchodní Evropy i do naší aktuální reality, na straně druhé kladou události na Balkáně nejen posledních dvacet let rovněž do budoucna řadu otázek klíčového významu. Na některé z nich se proto pokusil najít odpovědi také balkanistický podvečer, který se konal 24. listopadu 2010 v Rytířských sálech pardubického zámku a jehož spoluorganizátory byly Katedra literární kultury a slavistiky Fakulty filozofické naší univerzity, Východočeské muzeum v Pardubicích a pražské Nakladatelství Vyšehrad. V první části programu byla představena kniha „Mezi Vídni a Cařihradem I./ Utváření balkánských národů“, kterou vydalo na konci roku 2009 Nakladatelství Vyšehrad a jejímž hlavním autorem je prof. Jan Rychlík, přední český balkanolog a externí profesor naší univerzity. Po úvodním slově, kterým dr. Ivo Říha, vedoucí katedry literární kultury a slavistiky, přivítal přítomné, představil knihu její odpovědný redaktor Filip Outrata. Vedle konkrétních informací o knize a jejím vzniku poukázal na dlouholetou tradici edice *Historica*, v níž byla práce vydána. Poté se slova ujal prof. Rychlík, aby publikum seznámil se základní metodologickou koncepcí knihy a aby na jejím pozadí porovnal základní historické momenty vzniku moderních národních identit balkánských národů pod Osmanskou i habsburskou říší.

Prezentace tak otevřela mnohá témata, na něž v perspektivě současného vývoje navázala druhá část podvečera. V rámci širě pojaté odborné rozpravy na téma „Problematika národotvorných procesů na Balkáně“ vystoupil nejprve prof. Jan Rychlík s analýzou příčin, průběhu a důsledků rozpadu jugoslávské federace v průběhu 90. let minulého století. Hlavní host večera záměrně vystoupil s příspěvkem chronologicky přesahujícím časový rámec uvedené knihy. Jan Rychlík ve svém vystoupení poukázal na provázanost aktuálních problémů s historickými kontexty, přičemž vleklá jihoslovanská krize je tohoto sepětí nesporným příkladem.

Na přednášku prof. Rychlíka navázal svým vystoupením doc. Václav Veber z Ústavu historických věd Fakulty filozofické. Druhý přednášející se zamyslel nad perspektivami evropské integrace zemí západního Balkánu, přičemž v historické perspektivě zmínil nejvýznamnější mezníky tohoto procesu a současně poukázal na možná úskalí, spjatá nejen s potřebou vyřešit mnohé bilaterální spory mezi jednotlivými kandidátskými zeměmi v tomto regionu, ale také s nezbytnou konkretizací další strategie eurointegračního procesu. Doc. Veber se v rámci svého vystoupení pozastavil také nad otázkou dynamiky dalšího rozšiřování Evropské unie a poukázal na význam jeho kontinuálního průběhu jako významného stabilizačního faktoru v celoevropském měřítku.

Počáteční snahu navázat rozpravou tam, kde výklad prezentované knihy končí, potvrdilo také třetí panelové vystoupení, s nímž tuto část podvečerního programu uzavřel dr. Miroslav Kouba. Ve svém

(zleva) doc. PhDr. Václav Veber; prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D.

PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D. při svém příspěvku

příspěvku navázal zejména na slova Jana Rychlíka, neboť se zaměřil na tzv. opožděná národní hnutí, čímž se snažil prokázat, že proces formování národních a kulturních identit nelze ani na Balkáně chápat za ukončený. Jeho příspěvek se snažil podat základní typologii tzv. mladších národních identit, které národotvorný proces aktualizují také na počátku nového tisíciletí. Na modelových kontextech je představeno spektrum problémů souvisejících s jazykovým programem a etnickou identifikací především Makedonců, Černohorců a bosenských Muslimů/Bosňáků. Závěr této rozpravy byl proto současně pokusem definovat základní směrování budoucího vývoje a v souvislosti s tím naznačit případný vznik nových národních a kulturních identit.

V poslední části navázaly na vyslechnuté příspěvky dotazy z publika, jež potvrdily především diskusní charakter celého setkání. Milým zakončením podvečera bylo pozvání vedoucího katedry literární kultury a slavistiky dr. Ivo Říhy na malé pohoštění a číši vína, které uzavřely i neformální část programu.

PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D.
Katedra literární kultury a slavistiky FF

Restaurování a ochrana uměleckých děl 2010

obr. 1 pohled do Výstavního sálu EŠC, obr. 2 Petra Pařenicová při prezentaci zahraniční stáže, obr. 3 Luboš Machačko při úvodním slově

Ve čtvrtek 11. listopadu 2010 se v Litomyšli uskutečnila konference „Restaurování a ochrana uměleckých děl 2010“. Tuto akci již popáté za sebou uspořádalo v areálu litomyšlského zámku, zapsaného do seznamu UNESCO, občanské sdružení Arte-fakt, sdružení pro ochranu památek. Členy této profesní organizace tvoří převážně absolventi a dnes již i pedagogové Fakulty restaurování.

Smyslem těchto každoročních konferencí je setkání mladých restaurátorů a konzervátorů s předními odborníky z oblasti péče o památky, výměna informací a diskuse nad aktuálním tématem konference. Tématem letošního ročníku se staly „Retuše uměleckých děl“, což je téma velmi nosné, neboť zatímco jiné etapy restaurátorského zásahu zůstávají více či méně skryty oku pozorovatele, právě retuše a závěrečná prezentace uměleckého díla určují to, jakým způsobem bude dílo vnímáno odbornou, ale i laickou veřejností.

Na konferenci vystoupilo devět přednášejících, vesměs restaurátorů, kteří na ukázkách z vlastní restaurátorské praxe seznámili publikum s problematikou retuší památek.

Úvodní příspěvek konference přednesl PhDr. Vratislav Nejedlý z Národního památkového ústavu v Praze, přední odborník na téma retuší památek. Ve svém příspěvku se zabýval základním vymezením a obsahem pojmu retuše a následně pak druhy retušovacích technik.

Na úvodní přednášku navázala Mgr. art. Veronika Kopecká, vedoucí Ateliéru restaurování a konzervace uměleckých děl na papíře na Fakultě restaurování, která se věnovala specifickým druhům retuší pro díla na papírových podložkách. Tereza Cermanová, privátní restaurátorka, seznámila publikum s historickými způsoby retušování skleněných fotografických negativů.

Mgr. art. Jan Vojtěchovský, asistent vedoucího Ateliéru restaurování nástěnné malby a sgrafita na Fakultě restaurování, uzavřel dopolední blok zprávou z workshopu Prof. Paola Pastorrela „Estetická prezentace nástěnných maleb“, který proběhl na Fakultě restaurování v květnu 2010. Tento workshop se uskutečnil v rámci projektu – Restaurátoři pro evropskou praxi – inovace bakalářských studijních programů. Studenti bakalářského studia v něm byli seznámeni

s přednostmi a úskalími retušovací techniky „tratteggio“, jejíž kořeny sahají do italské restaurátorské praxe 50. let 20. století.

Odpolední program zahájila BcA. Petra Pařenicová s prezentací své diplomové práce „Pozdně gotický vápencový epitaf bratří von Wald ze zámecké kaple v Ebergassing“, kterou provedla v restaurátorském ateliéru Gurtner ve Vídni.

Mgr. art. Jakub Ďoubal, asistent vedoucího Ateliéru restaurování kamene a souvisejících materiálů na Fakultě restaurování, představil publiku aktuální restaurátorský zásah na slavné Kamenné kašně v Kutné Hoře od Matěje Rejska. Tento příspěvek, ve kterém se jeho autor zaměřil na historické a současné přístupy k plastickým a barevným retuším této význačné památky, otevřel citlivé téma vnímání restaurovaného díla laickou veřejností.

Privátní restaurátor ak. mal. Radomír Surma představil posluchačům mimořádně náročný proces rekonstrukční odlišitelné retuše fragmentární barokní nástropní olejomalby „Početí Panny Marie“ a „Neposkvrněné početí Panny Marie“ v Klášterním hradisku Olomouc.

Program konference uzavřel Mgr. art. Luboš Machačko z Katedry chemické technologie Fakulty restaurování příspěvkem „Retuš a závěrečná prezentace portréту panovníka s řádem Marie Terezie“. V této přednášce se její autor soustředil na možnosti, míru a způsoby barevného a tvarového doplnění těžce poškozeného portréту ze sbírek Slovenského národního muzea na hradě Červený kameň.

Konference se zúčastnilo přes sto dvacet posluchačů z řad studentů a absolventů vysokých restaurátorských škol (Fakulta restaurování naší univerzity, AVU, VŠCHT), pracovníků památkových ústavů a privátních restaurátorů.

Konference se uskutečnila za podpory města Litomyšl a Fakulty restaurování, která si je vědoma důležitosti takovýchto akcí, nejen proto, že v jejich rámci do Litomyšle přijíždějí renomovaní odborníci z oblasti restaurování a památkové péče, ale i proto, že se tak vrací vlastní absolventi fakulty, kteří se prezentacemi svých samostatných restaurátorských projektů stávají inspirací současným studentům fakulty.

Mgr. art. Luboš Machačko
Katedra chemické technologie FR

VI. mezinárodní kongres germanistů v Seville

Metropole španělské Andalusie, multikulturní Sevilla, si přichystala pro letošní 6. oficiální mezinárodní kongres germanistů (celkově již devátý) všechny typy prosincového jihošpanělského počasí, od dvacetistupňových teplot na slunci přes polední hodiny až po téměř nulové teploty v noci a klasické zimní intenzivní lijáky. Rozmary počasí ale v žádném případě neohrozily pravidelné setkání germanistů

a kongres mohl nerušeně zahájit 15. prosince a pokračovat až do svého zakončení 17. prosince 2010 v impozantních prostorách centrální budovy a starodávné monumentální Universidad de Sevilla, bývalé továrny „Antigua Fábrica de Tabacos“, kde kdysi mezi dalšími 7 000 ženami pracovala i legendární Carmen. Organizátoři z Ústavu germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Sevilla, podpo-

zahajovací projev na VI. germanistickém kongresu

ření andaluskou vládou, rektorátem univerzity, děkanátem fakulty a Velvyslanectvím Spolkové republiky Německo a Velvyslanectvím Rakouska, připravili jako vždy nabitý program obsahující plenární přednášku profesora Rainera Bäuerleho z Univerzity Stuttgart a dalších 99 referátů a odborných přednášek protagonistů španělské, evropské i světové germanistiky ze 16 evropských zemí a čtyř dalších kontinentů (Amerika, Asie, Austrálie a Afrika). Při moderování ve dvou nebo třech paralelních sekcích, do něhož byli i v letošním roce zapojeni všichni pardubičtí účastníci, se v jednotlivých sálech „Paraninfo“, „Aula de grado“ a „Aula 103“ prostrídalo 25 moderátorů a celou akci využila i řada dalších germanistů, studentů a doktorandů, kteří se kongresu zúčastnili pouze pasivně bez vlastních příspěvků. Všichni přispěli svým dílem k tradičně vstřícné a přátelské atmosféře kongresu se zájmem o téma a badatelskou činnost kolegů věcnými nekonfrontačními dotazy a kultivovanými diskusemi po některých příspěvcích. Mezi jednotlivé přednáškové bloky se díky nabídce a péči organizátorů vešly ještě zajímavé exkurze po Seville, jako procházka po březích řeky Guadalquivir a prohlídka katedrály La Giralda, kde nakonec po dlouhém putování po světě skončily geneticky ověřené a tudíž pravé ostatky Kryštofa Kolumba (o celkové váze 200 g), a paláce Al Cázar. Jako přidaná hodnota k atmosféře kongresu byla potom předvánoční výzdoba, trhy, nesčetné betlémy a další vizuální, auditivní a čichové vjemy, koncentrované zejména v městském centru, v jehož blízkosti se budova univerzity nachází.

Letošní kongres se nesl v duchu zachování multikulturních tendencí v lingvistice, literatuře a kultuře obecně, zachování dosavadní míry jazykové a kulturní diverzity, proti intelektuálnímu zjednodušování a ochuzování, pro posilování myšlenky dalšího propojování kultur, zemí a jejich obyvatel a samozřejmě v duchu podpory germanistiky

jako jednoho z nástrojů odolávání plíživému „jazykovému a kulturnímu imperialismu“ současného globalizovaného světa. Výrazem tohoto vzdorování „anglicizovanému světu“ a podpory jazykové pestrosti je i forma pravidelného sborníku konferenčních příspěvků, které jsou všechny v němčině, ale resumé jsou otiskována vedle německého jazyka i v rodném jazyce autorů.

Germanistika české republiky byla zastoupena příspěvkem profesorky PhDr. Lenky Vaňkové, Ph.D. „Was die Stimme über Emotionen verraten kann. Eine korpusbasierte Untersuchung zu Stimmkommentierungen in deutschen Romanen“ a Mgr. Evy Ciešlarové, Ph.D. „Angst in der Kinderliteratur. Eine Analyse am Beispiel von Geschichten im Buch „Dich gibt's nur einmal auf der Welt. Geschichten, die Kinder stark machen.“, z Univerzity Ostrava a třemi přednáškami germanistiky Univerzity Pardubice. O německých příjmeních na Pardubicku („Deutsche Familienänderungen in der Pardubitzer Region in den 1930 Jahren. Erste Ergebnisse einer onomastischen Forschung.“) zasvěceně referovala PhDr. Bianca Benišková, Ph.D., přednáška „Anrederverhalten im Deutschen und Tschechischen“ Mgr. Lenky Matuškové, Ph.D. se týkala kulturních rozdílů českého a německého chování vzhledem k oslovení a autor tohoto textu seznámil účastníky kongresu v příspěvku „Dichter, Diplomat, Übersetzer und Holocaustopfer Camill Hoffmann“ se základními fakty života a významu této osobnosti a jeho literárním, politickým a dokumentárním odkazem.

Příspěvky ostatních účastníků kongresu zahrnují pestrou směs studií o literatuře (Friedrich Hölderlin, Elias Canetti, Thomas Brussig, Peter Handke, C. M. Wieland, Josef Roth, Alfred Döblin, Thomas Bernhard, Elfriede Jelinek a další), sociolinguistice (např. sociální sítě ve výuce němčiny, vzájemné jazykové ovlivňování při vytváření cizojazyčných textů, kulturně specifická realizace německých a španělských odmítnutí), fonetice (zejména kontrastivní ve vztahu k dalším jednotlivým mateřským jazykům zastoupeným na kongresu) a mnoho referentů se věnovalo specifickým kulturním tématům (mj. jazyk reklamy, lexika a styl bulvárního tisku, španělské stereotypy v literatuře a filmu, fenomén „gastarbeiter“, proměny žurnalistických textů, rozdíly v oslovení žen v německy a španělsky mluvících zemích atd.).

Kongres vytváří svým třídním formátem rovněž vhodnou platformu pro diskuse s kolegy ze zastoupených zemí o situaci a aktuálních problémech germanistiky v daných zemích a jako tradičně nasmělo chybět ani závěrečné několikrát vřelé poděkování (přímo zakonponované i do některých konferenčních příspěvků) hlavnímu organizátoru všech dosavadních kongresů, germanistovi a profesoru sevillské univerzity Fernandu Magallanesovi Latasovi, díky jehož úsilí se toto každoroční setkání může v takovém rozsahu, kvalitě a atmosféře konat.

PhDr. Jan Čapek, Ph.D.
Katedra cizích jazyků FF

IV. ročník veřejné konference studentů oboru Humanitní studia

Ve středu 16. února odpoledne se na Fakultě filozofické konal IV. ročník veřejné konference studentů oboru Humanitní studia (HS). Studenti 3. ročníku zde prezentovali nejen výsledky svého tříletého studia, ale i dosud získané profesní zkušenosti.

Při konferenci představilo téměř 70 studentů výsledky své dosavadní práce potenciálním zaměstnavatelům a odborné veřejnosti (nejen) na Pardubicku. Svými profesními portfolii a způsobem jejich

prezentace studenti dokazovali, jak jsou připraveni na budoucí přijímací pohovory a vstup na trh práce.

V krátkých vystoupeních představili nejen své nejvýznamnější studijní úspěchy, studentskou tvůrčí činnost, ale také své osobní profesní cíle a aktivity, které nejsou povinnou součástí studia, nicméně přispívají k rozšíření všestranných dovedností, znalostí a zkušeností studentů pro zahájení profesního života. Jedná se např. o zkušenos-

ti z veřejně prospěšných prací, z práce s médii, ze zahraničních stáží či studia, z účasti na specializovaných seminářích a kurzech a o další osobní tvůrčí aktivity, které znásobují nabyté znalosti z vysokoškolského studia.

Uspořádání konference tohoto typu je pro studenty sice velice náročné, nicméně je vynikající zkušeností a zároveň i jednou z nejoblíbenějších aktivit během studia. Již IV. ročník akce zakládá na

dobrou tradici a všichni se budeme velice těšit na její pokračování v V. ročníku absolventů HS.

Lukáš Strnad

student 3. ročníku bakalářského oboru Humanitní studia FF

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D., garantka akce

vedoucí Katedry věd o výchově FF

Elektrotechnická zařízení v dopravě

Dne 25. února se na Dopravní fakultě Jana Pernera (DFJP) uskutečnil tradiční odborný seminář „Elektrotechnická zařízení v dopravě“, jehož pořadatelem byla katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě (KEEZ).

Zaměření semináře bylo zejména na: Elektrická zařízení v silničních vozidlech, Elektromagnetickou kompatibilitu v dopravě, Elektrickou trakci a energetické systémy v dopravě, Informační a telekomunikační systémy v dopravě a Dopravní infrastrukturu a zabezpečovací techniku v dopravě.

Vybrané přednášky semináře byly zvoleny tak, aby co nejlépe vystihovaly současné trendy a problémy v železniční a silniční dopravě. Seminář zahájil úvodním slovem vedoucí katedry doc. Ing. Radovan Doleček, Ph.D., který byl současně průvodcem semi-

náře. Seminář přinesl i možnost pro mladé doktorandy z DFJP ukázat řešenou problematiku, kterou se právě ve své disertační práci zabývají. Vedle ostatních významných firem se tohoto semináře zúčastnili zástupci EŽ Praha a AŽD Praha.

Pořadatelé děkují zástupkyni firmy KPM Consult, a. s., Ing. Kohlové za podporu tohoto semináře.

Pořadatelé dále děkují všem přednášejícím za prezentované příspěvky a účastníkům za dotazy, které vedly k bohaté diskusi i mimo harmonogram semináře.

doc. Ing. Radovan Doleček, Ph.D.,
Ing. Ondřej Černý, Ph.D., Ing. Karel Dvořák,
Ing. Ladislav Mlynařík, Pavla Doležalová
Katedra elektrotechniky, elektroniky
a zabezpečovací techniky v dopravě DFJP

Univerzita připravuje budoucí mladé vědce

Třetí místo v mezinárodní soutěži, letní škola v Texasu, studijní zájezd do Francie, účast na soutěži v Moskvě – to vše mají stážisté ze základních a středních škol na Fakultě chemicko-technologické naší univerzity na kontě za poslední dva roky.

Ve dnech 17. a 18. března letošního roku se v Pardubicích uskutečnil již IV. ročník Festivalu vědy a techniky, který pořádá Asociace pro mládež, vědu a techniku, o. s., (AMAVET) ve spolupráci s Pardubickým krajem, Univerzitou Pardubice a dalšími partnery. Cílem soutěže podle oficiálních stránek www.fvtp.cz je:

1. Podněcovat co nejvíce talentovaných starších žáků základních škol a středoškoláků prostřednictvím řešení konkrétních vědeckých a technických projektů k odhalování a rozvíjení tvůrčích schopností a schopnosti svoji práci prezentovat odborně i široké veřejnosti.
2. Napomáhat k vyhledávání talentů v oblasti vědy a techniky a zpřístupňovat jim vědecká a výzkumná pracoviště i laboratoře vysokých škol.
3. Umožňovat co největšímu počtu talentovaných žáků další odborný růst formou účasti na specializovaných aktivitách v ČR i zajišťováním individuální i kolektivní účasti na odborných akcích v zahraničí.

Úspěšní stážisté

Splnit všechny cíle se povedlo v případě několika studentů, kteří své projekty realizovali právě na půdě naší univerzity. Mimo získaných stipendií pro první rok studia na Fakultě chemicko-technologické (FChT) a Fakultě elektrotechniky a informatiky a cen děkana

zmíněných fakult dostali studenti možnost zúčastnit se národního finále soutěže¹ a vybraných akcí v zahraničí.

V kategorii Středoškolák to byla **Veronika Valešová** s projektem „Stanovení vitamínu C“, která postupuje do národního finále a zúčastní se Vernadského soutěže v Moskvě. Jako anotaci své práce uvedla: „Pomocí 3 různých metod – jodometricky, bromatometricky a spektrofotometricky – zjistit obsah kyseliny askorbové ve vybraném ovoci, zelenině, čajích a šťávách; určit, co se dá nejlépe konzumovat, abychom měli denní dávku vitamínu C. Dále porovnat metody, která z nich je přesnější; také malé porovnání s výsledky renomovaných laboratoří z USA, Pákistánu a Zlína. Součástí byl i dotazník tazající se 100 studentů, zda z přírodních zdrojů mají dostačující dávku vitamínu C,“ a došla k výsledkům: „Jodometrie se zdá být nejpřesnější. Všechny použité metody jsou jen ‚odhadové‘, přesnější by byla vysoce účinná kapalinová chromatografie, ale k ní zatím nemám potřebné vzdělání. Nejvíce vitamínu C vyšlo u paprik (1 ks) – hlavně u zelené (50 g), dále pak citrusy – grapefruit (1 ks), pomeranče (2 – 3 ks), citróny (3 – 4 ks), mandarinky (5 – 7 ks). Výsledky z renomovaných laboratoří a mé se v případě citrónu, grapefruitu a zelené papriky lišily zanedbatelně; v případě mandarinky, pomeranče a banánu byly rozdíly výrazné; a nakonec u kiwi, brokolice a cibule i extrémní. Bylo vidět, že i různé laboratoře udávají někdy velmi odlišná data. A naši studenti? Pouhá 2 % dodržují příjem vitamínu C z přírodních zdrojů. Ale dnes je také hojně využíván synteticky připravený vitamín C.“ Valešová projekt realizovala na

¹ Národní finále Expo Science AMAVET se uskuteční v Kanceláři AV ČR, v.v.i. ve dnech 28. a 29.4. Záštitu převzal předseda AV ČR prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c.

autoři projektů se zúčastnili Vernadského soutěže v Moskvě ve dnech 11. až 15. dubna 2011: zleva Ondřej Vacek, Veronika Valešová, Ondřej Borovec a Václav Kučera, Pavlína Pamánková

doprovodný experiment Jiřího Ryznera s Peltierovým článkem

pohled do jedné uličky s projekty kategorie Junior

projekt „Lanová dráha“ Ondřeje Rolence, oceněného stipendiem Fakulty elektrotechniky a informatiky a společností FOXCONN CZ, s. r. o.

katedře analytické chemie a v příštím roce by s naší univerzitou chtěla nadále spolupracovat. „Bylo to super;“ uvedla.

Národního finále a soutěže v Moskvě se dále zúčastní **Pavlína Pamánková** s projektem „Spektrofotometrické stanovení niklu jako alergenu“. „Práce si kladla za cíl kvantifikovat množství niklu, které se uvolňuje z dětské bižuterie, z českých mincí a euromincí za působení louhovacích roztoků, které měly simulovat složení potu. Dále bylo zkoumáno, jak ovlivňuje složení louhovacích roztoků a doba louhování uvolněné množství niklu. V další části práce bylo porovnáno množství niklu, který se uvolní do ranních a večerních slin z piercingu. Koncentrace uvolněného niklu byla určována spektrofotometrickým stanovením nikelnatých iontů po extrakci ve formě dimethylglyoximátu nikelnatého,“ říká Pamánková, která projekt realizovala také na katedře analytické chemie. „Práce na projektu mi dala spoustu zkušeností: například jak vypadá vědecká práce, setkala jsem se s vědeckými pracovníky, zažila jsem při své práci i neúspěchy, které vedly k opakování měření,“ dodává.

Dalším je **Ondřej Vacek**, pro něhož se stala Katedra biologických a biochemických věd Fakulty chemicko-technologické odrazovým můstkem. „Byla to úžasná možnost zkusit si práci přímo v univerzitní laboratoři; například jsem si v praxi ověřil, že skutečně hodně záleží na dodržování pracovního postupu, protože i malá chyba může přivodit to, že se pokus nezdaří.“ Jednalo se o projekt s názvem „Rezistence bakterií na dezinfektanty“. „Původně jsem se chtěl zaměřit především na citlivost bakterií vůči dezinfekčním prostředkům a vzniku a výskytu rezistence na dezinfektanty, ale v letošním roce jsem se soustředil hlavně na určení vlastností některých dezinfektantů. Konkrétně je to minimální inhibiční koncentrace, kterou jsem určoval u dezinfektantu Savo vůči bakteriím Escherichia Coli.“ Odměnou mu je také postup do národního finále a účast na soutěži v Moskvě. Dále by rád spolupracoval s nemocnicí na oddělení infekční diagnostiky.

Ve spolupráci s ústavem aplikované fyziky a matematiky byl připraven projekt **Jiřího Ryznera**, jenž se zabýval termoelektrickými vlastnostmi materiálu Ag_8GeTe_6 a jeho možným uplatněním; k charakteristice nejprve materiál připravil, poté naměřil a vyhodnotil data. Ryzner postoupil do národního finále a zúčastní se Letní školy mladých vědců v San Antoniu v Texasu.

Aby toho nebylo málo – **Martin Kloz**, žák teprve 6. třídy základní školy, který svůj projekt „Studium krystalizace kamence v závislosti na podmínkách“ připravil též ve spolupráci s ústavem aplikované fyziky a matematiky, se – jakožto soutěžící v kategorii Junior – nesoutěžně zúčastní národního finále a krátkodobé studijní stáže ve Francii. Ve své práci zjišťoval, kolik bylo v krystalech kamence, vytvořených různými způsoby krystalizace, přebytké vody, a to pomocí výpočtů a termogravimetrické analýzy. Na otázky o získaných vědomostech a pokračování odpověděl: „Dozvěděl jsem se mnoho více o krystalech a dále budu určitě pokračovat na projektu na podobné téma.“

Na zmíněném ústavu byl také připraven projekt „Perspektivní termoelektrické teluridy“ **Patrika Čermáka**, loňského vítěze národního finále a držitele třetí ceny v kategorii Inženýrství: Materiály a Bioinženýrství z mezinárodní soutěže Intel ISEF v USA (<http://data.abicko.avcr.cz/2010/09/15/intel-isef-2010.html>).

Do národního finále dále postoupil **Pavel Šimon** a **Diana Marková**. Šimon s projektem „Syntéza chromoforů s konjugovaným systémem vazeb“, realizovaným na katedře organické chemie a technologie: „Zatím se nám podařilo syntetizovat 1-methyl-2-(4-jodofenyl)-4,5-bis (4-dimethylaminofenyl) imidazol, 2-brom-5-jodothiofen, 2-jod-5-nitrothiofen, 2-trimethylsilylethyl-5-nitrothiofen, 2-ethyl-5-nitrothiofen. Tyto syntetické látky se použijí k dalším syntézám.“ Na projektu by rád dále pokračoval.

Marková svůj projekt „Pigmenty na bázi CeO_2 ” připravila na katedře anorganické technologie a též by jej ráda rozvíjela. „Dělala jsem práci, kde jsem hledala nové odstíny pigmentů, kdy jejich příprava nebude složitá a hlavně bude z ekologicky bezproblémových surovin. Je to především kvůli tomu, že jsou nové ekologické normy, které jsou přísné a nedovolují používat ty staré pigmenty z toho důvodu, že jsou karcinogenní, například Pb a Cr. Vycházela jsem ze sloučeniny: $Ce_{1-(x+y)}Tb_xZryO_2$, kde $x = 1$ a $y = 0,05; 0,15; 0,25; 0,35; 0,45; 0,55; 0,65; 0,75; 0,85$. Tyto pigmenty byly kalcinovány při teplotě 1 200; 1 300; 1 400; 1 500; 1 600 stupňů Celsia. Byl sledován vliv v závislosti na obsahu rostoucího Zr a rostoucí teplotě. Hlavním účelem bylo doplnit barevnou škálu o oranžový odstín, což se mi podařilo. Pigmenty byly aplikovány do organického pojivového systému v plném tónu a do keramické glazury G 05091. Barevné vlastnosti pigmentů byly hodnoceny nejen vizuálně, ale i hodnoceny pomocí barevných souřadnic L^*, a^*, b^* systému CIE $L^*a^*b^*$. Jako

nejlepší vzorek jsem uvedla při nejvyšších teplotách výpalu 1 500 a 1 600 °C, kde $y = 0,65$; jak při aplikaci do organického pojivového systému, tak při aplikaci do keramické glazury.”

Vyzkoušej si na 1 den být studentem FChT

Pro zainteresované studenty připravila Fakulta chemicko-technologická ještě další netradiční událost. V rámci Mezinárodního roku chemie, který letos slavíme u příležitosti stého výročí udělení druhé Nobelovy ceny Marii Curie-Sklodowské, budou mít studenti možnost zkusit si „život vysokoškolského studenta” nanečisto. Budou si moci podle svého zájmu vybrat libovolnou katedru z fakulty a přihlásit se k jednodennímu studiu na dané katedře. Pro všechny bude připraven pestrý program – nejrůznější vzdělávací aktivity, laboratorní cvičení, ale i několik mimoškolních akcí, jako je například návštěva menzy a knihovny.

Patrik Čermák, metodik AMAVET, o. s.

student bakalářského studijního oboru Anorganické materiály FChT

SOCIOCON – Presentace aktivit katedry sociálních věd

O každoročním představování badatelských i studijních aktivit katedry sociálních věd, pro něž se v posledních letech vžil název „SOCIOCON”, jsme na stránkách zpravodaje informovali již několikrát (viz např. Oldřich Kašpar, SOCIOCON – Presentace aktivit Katedry sociálních věd, Zpravodaj Univerzity Pardubice 62, prosinec 2009, s. 19 – 20). V tomto čísle zpravodaje přinášíme hodnocení SOCIOCONu z opačné strany, to znamená z pohledu studentského, který je pochopitelně důležitý už jen proto, že studenti si tuto akci (v součinnosti s katedrou) organizují prakticky sami a zcela logicky představují nejvyšší procento jejích účastníků, a to ať již aktivních (autoři příspěvků vycházejících především z vlastních výzkumů), či pasivních (i když tento výraz není zcela přesný, protože i mnozí posluchači v sále se velmi živě zapojovali do nejrůznějších diskusí). O předloženém příspěvku není nutno hovořit, vypovídá sám za sebe.

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.

Katedra sociálních věd FF

Dne 7. prosince se uskutečnil další ročník již tradiční celodenní prezentace aktivit Katedry sociálních věd Fakulty filozofické „SOCIOCON”. Nic jsme neponechali náhodě a důkladně se na velký den „S” připravovali – vybírali příspěvky, propagovali, plánovali. Výsledek bych (samozřejmě naprosto nezaujatě) hodnotila kladně. Poučení z minulých let jsme se zaměřili na propagaci. Na profesionálně vyhlížející letáky, které vytvořil Pavel Nekoranec, jste mohli v kampusu narazit takřka na každém kroku. Program byl rozdělen tematicky do čtyř bloků. Mezi jednotlivými bloky byly promí-

tány filmy studentů vizuální antropologie. Po úvodní zdravici z úst proděkana PhDr. Pavla Titze byl SOCIOCON zahájen blokem „Umíme dělat výzkumy”, kde jsme byli seznámeni s terénními výzkumy nejen z České republiky a sousedního Slovenska, ale také z Gruzie, Volyně či afrického Lesothu. Příspěvky zaujaly, vyhraněný prostor pro dotazy mnohdy nestačil – zejména bych zmínila smršť dotazů vyvolanou příspěvkem Hanky Fabíkové, která obecnstvu nastínila systém práce s lidskými zdroji ve společnosti Vodafone. Originálním přednesem si získal obecnostvo Michal Douša, který přiblížil poznatky ze svého výzkumu k bakalářské práci zabývající se romskou prostitucí na středním a východním Slovensku. Další podklady ke své bakalářské práci přednesl Luděk Jirka v příspěvku s názvem „Vztah volyňských Čechů k Československu”. Jan Žert, řídící se heslem „není země, kam bych se nechystal”, upoutal svým výzkumem čínské přítomnosti v Lesothu. První blok byl zakončen filmem „Transformace gruzínského regionu Tusheti”, který byl součástí stejnojmenného posledního příspěvku trojice přednášejících – Petra Skalníka, Nely Rychtové a Tomáše Retky. Součástí tohoto příspěvku byla i fotografická výstava v předsáli. Druhý blok, „Aktivity vyučujících KSV”, byl neméně zajímavý. Vyučující jsou očividně hodně aktivní – prezentace a následné diskuse začaly nabírat drobný časový skluz. Nutno podotknout, že zpoždění je součástí každé správné konference. Mezi přednášejícími byly nové tváře katedry (Mgr. Ondřej Štěch, doc. Lale Yalcin-Heckmann a doc. Marcin Brocki), studenti i jejich kolegové se tedy mohli seznámit jak s nimi, tak s jejich

pracemi. Své příspěvky prezentovali také vyučující, které rozvíjejí své vědecké aktivity paralelně s rodičovstvím – Radka Trnková-Lorenková s prezentací o výzkumu spirituality uživatelů alkoholu a marihuany a Lívia Šavelková, která představila svou knihu „Současní Irokézové a utváření jejich identity“. Dále jsme mohli slyšet příspěvek od Petra Pabiana „Vysoké školy jen pro elitu, nebo pro všechny?“, na který navázala opravdu bouřlivá diskuse čerstvého leadera katedry Tomáše Petráně, jenž svým ani ne minutovým příspěvkem „Ecce Homo“ donutil k zamyšlení nejednoho posluchače. Následovala opět projekce studentských filmů.

Ve znamení selhání techniky se nesl další blok „Umíme dělat projekty“. Následně po zneškodnění viru v počítači jsme mohli slyšet (po urputném boji i vidět) prakticky zaměřené aktivity našich studentů. Michaela

Pišová představila filmový festival Antropofest se záměrem učinit z něj tradiční akci a zároveň nás pozvala na jeho druhý ročník. Veronika Langrová a Lenka Fořtová nám představily občanská sdružení, ve kterých jsou aktivně zapojeny a jejichž úsilím je především zapojení občanů do komunitního života (v prvním případě na malém městě, ve druhém na venkově). Kromě dobrých nápadů předvedly studentky také schopnost plánovat roční činnost organizace a získávat finanční prostředky z různých zdrojů. Na závěr nás Michal Louč seznámil s projektem a knihou „Politická vězni“, které neunikly ani pozornosti televize BBC.

Posledním blokem byla diskuse s absolventy, na kterou dorazili Lucie Horváthová, Lucie Pelikánová, Martin Bažant a Martin Svoboda. Studenti i vyučující se mohli dozvědět, jak vypadá pracovní náplň absolventů, s čím se potýkají, co jim studium dalo, a na-

opak na co by bylo potřeba se zaměřit. Zazněla spousta návrhů na inovace výuky, z nichž se některé již postupně daří naplňovat.

Ráda bych ještě vyzdvihla skvělou přípravu občerstvení, které bylo po celý den k dispozici a sklízelo opravdový úspěch. Celá akce byla zakončena after party (a následnou after-after party) na Áčku a Rychtě, kde studenti i vyučující debatovali nad zajímavými a přínosnými tématy do pozdních nočních hodin. Návštěvnost akce byla vysoká. Každý z návštěvníků si mohl vybrat z pestré nabídky, kterou program sliboval. Na závěr patří poděkování všem, kteří se podíleli na přípravách, i všem přednášejícím. Doufám, že příští rok navážeme v podobném duchu – tak promýšlejte témata svých příspěvků, ať je na co se těšit!

*Kateřina Žáková,
studentka 2. ročníku oboru Komunitní studia FF*

Studenti oboru Resocializační pedagogika v terénu

Ve dnech 24. a 25. února jsme měli možnost zúčastnit se odborné exkurze do specializovaných zařízení, která mají přímou souvislost s námi studovaným oborem. Protože jsme studenti navazujícího magisterského studia, oboru Resocializační pedagogika, je předpoklad, že naše práce bude probíhat především v terénu, mnohdy ve velmi obtížných podmínkách a především s problémovými skupinami klientů. Právě proto je velice důležité seznámit se také s praxí. Po dobu studia jsme se svědomitě připravovali v teoretických předmětech, leč praxe, ta se naučit nedá. Ta se musí zažít a prožít. A to bylo důvodem, proč jsme možnost zúčastnit se této exkurze, přivítali.

Hned první zkouškou obtížnosti naší budoucí praxe jsme prošli všichni a úspěšně! Členové katedry věd o výchově nám předem avizovali, že exkurze je včetně penze prvního dne exkurze. Jaké bylo naše překvapení, když onou zmiňovanou penzí byl chléb se solí! Ale i to se může stát běžnou součástí života resocializačního pracovníka! Praxe nás skutečně může postavit i do velmi záluďných pracovních podmínek, mezi nejružnější skupiny lidí – závislé, psychicky labilní či nemocné, azylanty, etnické menšiny, bezdomovce nebo jedince s kriminální zkušeností. To je jen zlomek těch, se kterými se bude většina z nás v každodenní realitě potkávat.

Naše exkurze začala návštěvou speciálních zařízení „Husův domov“ ve Dvoře Králové

nad Labem a ústavem pro mládež ohroženou závislostí „Poklad“. První zařízení v současné době slouží 24 klientům – chlapcům s psychickými poruchami do věku 19 let. Druhé je určeno pro děti a mládež, které přišly do styku s některou z návykových látek – drogou, alkoholem či jinou látkou a je jim nařízena ústavní výchova. Tvrdou realitu umocňuje autenticita prostředí, kde se zařízení nachází – uprostřed lesů v Podkrkonoší, kde v únoru vládla sychravá zima. V současné době Poklad obývá 17 chlapců. Ochotně se nás ujal Mgr. Michal Petr, který se nám velice trpělivě snažil přiblížit chod obou zařízení.

Přínosné a velmi zajímavé pro nás bylo, z pozice námi studovaného oboru, seznámení především s druhým typem zařízení. Ocenili jsme profesionální přístup pana magistra k celému zařízení, ale také, a to především, lidský přístup ke klientům – dětem a mládeži. Nelze nezmínit zápal pro práci, který byl znát z vyprávění Mgr. Petra. Věnoval se nám téměř celé dopoledne, i přesto, že jeho časové možnosti jsou jistě velmi omezené vzhledem k náročnosti a různorodosti jeho práce. Za celou dobu naší návštěvy se nezmínil o čase nebo o tom, že z důvodu časové tísně je třeba ukončit naše dotazy či závěrečnou diskusi. Celá exkurze probíhala ve velice příjemné atmosféře a všechny naše dotazy byly odborně zodpovězeny a po většinou i podloženy příklady z praxe, které jsou pro nás velmi cenné. To

je to, co nám při teoretickém studiu chybí – praktické zkušenosti a konkrétní příklady práce s klienty.

Potěšilo nás, že obě tato zařízení pracují v souladu teorie – praxe. Přesvědčili jsme se, že znalosti, vědomosti a dovednosti, které získáváme při teoretickém vzdělávání, skutečně najdou své uplatnění v praxi. To není až tak častý jev.

Nešlo nevidět úžasný vztah pana magistra Petra k celému zařízení, ale především k jeho práci s problémovými dětmi. Je patrné, že je to nejen odborník výborných kvalit, ale především člověk s morálními zásadami a čistě individuálním přístupem ke svým svěřencům, kterým se věnuje, jak jsme pochopili při naší návštěvě, mnohdy nadstandardně a nad rámec své pracovní doby. Bylo znát, že ho práce těší, naplňuje a výsledky jeho práce ho uspokojují. Je pro nás velkým vzorem, jak by měl vypadat profesionál v praxi, v resocializačním procesu či sociální práci.

Bylo nám umožněno obě zařízení si prohlédnout a seznámit se s režimem, který zde klienti dodržují. Režimová terapie spolu s arteterapií, canisterapií, argoterapií a s efektivním využíváním volného času, kterému se chlapci učí především, patří k hlavní náplni denního programu.

Tato zařízení jsme opouštěli o krok blíže realitě všedních dní resocializačního pracovníka. Naše putování pokračovalo návštěvou Regionálního muzea a Galerie v Jičíně.

Potěšilo nás velmi vlídné přivítání personálu zmiňovaného muzea. Praxe resocializačního pedagoga spočívá také v organizování náplně volného času svých klientů. Motivací nám mohla být návštěva právě tohoto objektu, kde jsme měli prostor k vyzkoušení si různých her, hraní divadla s loutkami či hledání ukrytých dveří k tajnému východu. Sám historický objekt muzea na nás působil velmi příjemně a naše příjemné pocity navíc umocnila návštěva kuchyňky, kde jsme měli připravené občerstvení. A věřte, že teplý čaj nám v hodně mrazivých únorových dnech přišel vhod.

Relaxační, zdravotní a zábavná funkce volného času je součástí života každého jedince, tím spíše člověka, který je při své profesi každodenně vystavován silné psychické zátěži. A ta nás bezesporu bude v praxi resocializačního pedagoga čekat. I efektivnímu využívání volného času se řada z nás musí stále ještě učit. Návodem nám mohla být večerní návštěva staročeské krčmy v Dětenicích, kde jsme strávili několik hodin naší exkurze v příjemném stylovém prostředí. staročeskou krčmu jsme opouštěli duševně i fyzicky zkulturnovaní a plní sil do dalšího dne.

Páteční program byl nadmíru zajímavý. Pořádila se nám návštěva objektu věznice Valdice. Jelikož se jedná o věznici s dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou, není možné dostat se do tohoto objektu k bližší prohlídce. Uvědomujeme si specifiku tohoto zařízení a chápeme tato bezpečnostní nařízení. Těší nás lidský přístup mluvčí valdické věznice paní Evy Francové a vedoucího výkonu trestu mjr. P. Stindla, kteří nám věnovali svůj čas ve společenské místnosti, kde se nám snažili přiblížit chod tak obrovského kolosu, kterým zmiňovaná věznice bezesporu je. Ocenili jsme maketu celého objektu věznice, kterou jsme si prohlédli a získali tak představu celého zařízení. V současné době valdická věznice čítá okolo 1 150 vězňů. Z tohoto počtu má asi 800 vězňů uložen trest se zvýšenou ostrahou, asi 300 s dozorem, 20 vězňů má uložen lehčí trest odnětí svobody s dohledem a 18 vězňů je odsouzených na doživotí. Chod celého zařízení zajišťuje okolo 400 zaměstnanců.

Vězeňství a otázky s ním spojené nás velmi zajímaly, protože je předpoklad, že řada z nás svou resocializační práci, ať již jako

vychovatelé, sociální pracovníci či speciální pedagogové, bude vykonávat právě v těchto objektech. I v tomto případě jsme ocenili trpělivost a čas, kterou nám personál věznice věnoval, protože naše diskuse nebrala konce.

Na cestě zpět jsme se v krátkosti zastavili v Jaroměři, kde je popsána existence 5 vyloučených lokalit. Do správního obvodu města spadá Josefov, část obce tradičně spojená s přestěhováním Romů: počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit v Jaroměři i Josefově je asi 700. V městské části Josefov, kde žije značná část sociálně slabých obyvatel města, chybí zařízení, kde by děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí mohly smysluplně trávit svůj volný čas a ve kterém by byla možnost nabídnout kvalitní odbornou pomoc a působit tak na snižování rizik.

Po krátké procházce po městě jsme doslova „nasákli“ atmosférou tohoto prostředí. K pochopení závažnosti problémů sociálně vyloučených lokalit pro začátek stačí málo: nebát se a zavítat tam!

Celou odbornou exkurzi hodnotím za všechny zúčastněné studenty jako velmi přínosnou. Praxe je to, co nás čeká, a jakékoliv setkání s realitou je pro nás velmi cenné. Veškeré přesuny autobusem jsme využívali ke vzájemné komunikaci mezi studenty, jsme ze dvou ročníků a při studiu se prakticky nemáme možnost setkávat. Řada z nás je již zaměstnaná, a to mnohdy v sociální sféře, takže zkušenosti, zážitky a probíráání praxe nebralo konce. Vždyť mnozí z nás se zřejmě stanou ve svých oborech kolegy a vzájemné poznání může být pouze ku prospěchu.

V závěru svého hodnocení odborné exkurze budoucích resocializačních pedagogů patří náš dík zaměstnancům Katedry věd o výchově Filozofické naší univerzity, jmenovitě vedoucí katedry dr. Iloně Moravcové a dr. Marcele Ehlové, nejen za skvělý nápad přiblížit nám realitu a praxi našeho oboru, ale i za výbornou organizaci celé exkurze. Smysl celé akce umocnili svou účastí i ostatní členové katedry, kteří nám tak jasně ukázali svou podporu, aktivní zájem o nás a výsledky našeho studia a umožnili nám poznat i je samé.

*Bc. Hana Vahovská (za zúčastněné studenty)
studentka navazujícího magisterského oboru
Resocializační pedagogika FF*

studenti během besedy

Mgr. Michal Petr a výchovný ústav Poklad

škola hrou, muzeum Jičín

členové KVV v muzeu v Jičíně

studenti a učitelé v Dětenicích

Ze studentských prací Katedry sociálních věd Fakulty filozofické – již podruhé

Ve druhém pokračování cyklu ze studentských prací Katedry sociálních věd Fakulty filozofické přinášíme další dva příspěvky, jež sumarizují výsledky šířeji založených sociologicko-antropologických výzkumů. V prvním případě se Miluše Břoušková zabývá pro mnohé až palčivou otázkou zavedení školného na vysokých školách a prezentuje názory studentů z trutnovských středních škol, a to na dostatečně reprezentativním vzorku. V případě druhém se Hana Pěkná zabývá otázkou, jež svým způsobem dodnes představuje jisté společenské tabu, a sice sexualitou v životě posluchačů naší univerzity. Obě práce mají dá se říci dvojitý smysl, jednak ukazují na širokospektrální problematiku studentských (a nejen jich) výzkumů katedry sociálních věd, a jednak představují významné a svým způsobem i zajímavé kamínky mozaikovitého obrazu soudobé české společnosti.

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.
Katedra sociálních věd FF

Koho odradí školné od studia na vysoké škole?

Návrhy na zavedení školného už tvoří konstantu české vysokoškolské politiky, stejně jako jeho odmítání; mimo jiné kvůli obavě, že školné by mohlo zvýšit už tak vysoké sociální nerovnosti v přístupu ke vzdělání. Výzkum provedený v rámci bakalářské práce z oboru sociologie však ukazuje, že návrh finanční spoluúčasti na nákladech na studium sice vyvolává v řadách studentů středních škol nejistotu, celkové výsledky však překvapivě vůbec nenaznačují možný růst sociálních nerovností.

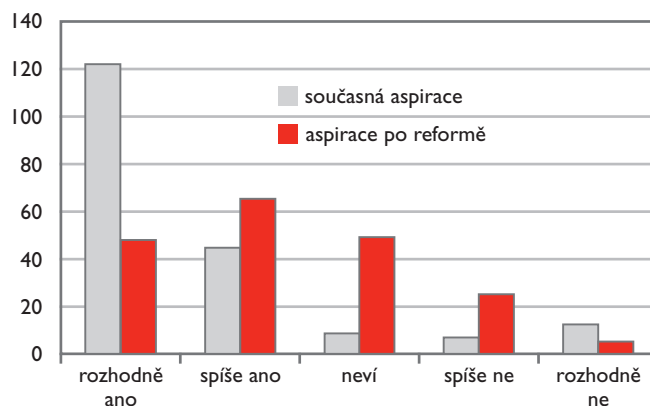
Dotazníkového šetření se zúčastnilo 196 studujících trutnovských středních škol, což představuje zhruba 60 % maturitního ročníku v Trutnově. Stejnými byly v dotazníku dvě otázky. Pomocí první z nich byly zjišťovány současné vysokoškolské aspirace, odpovědi na tu druhou měli studenti vyjádřit své plány pokračovat ve studiu na VŠ po případném zavedení finanční spoluúčasti. Rozdíly v odpovědích na tyto dvě otázky by nám měly poskytnout jasnější představu o vlivu zavedení školného na jejich aspirace.

Pokračovat ve studiu na vysoké škole chce 85 % dotázaných, 5 % je zatím nerozhodnutých a pouze 10 % vysokoškolské studium neplánuje. Vysokoškolské aspirace respondentů by byly zavedením programů finanční podpory studentům a následně školného, jak předpokládá návrh obsažený v „Bílém knize“, poměrně výrazně ovlivněny; jen zhruba třetina dotázaných odpověděla na druhou otázku stejně jako na tu první, dvě třetiny by po reformě financování své aspirace přehodnotily.

V první řadě značně ubylo těch, kteří by chtěli pokračovat ve studiu na vysoké škole zcela určitě. Počet studentů, kteří by po zavedení školného na vysokoškolské studium spíše aspirovali, se zvýšil, stejně jako počet nerozhodnutých a počet těch, kteří by spíše neaspirovali. Zároveň se však snížil počet těch, kteří by se na vysokou školu původně rozhodně nepřihlásili. To znamená, že někteří respondenti by zavedením nového systému financování byli k vysokoškolskému studiu motivováni více než za současných podmínek.

Vzdělanostní aspirace před a po reformě (četnosti)

Na základě podrobných analýz vyšlo najevo, že zavedení školného by nemělo způsobit tak dramatický pokles aspirací, jak se všeobecně předpokládá. U pětaticeti procent respondentů by k žádné změně v aspiracích nedošlo. Nejčastější změna (43,9 % dotázaných) se dá popsat jako znejistění – u studentů, kteří původně chtěli pokračovat ve studiu na VŠ zcela určitě a po reformě by na vysoko-

Zdroj: Vlastní výzkum 2009.

školské studium spíše aspirovali nebo neví. Více než desetinu dotázaných (11,7 %) by zproplatnění vysokoškolského vzdělání od dalšího studia patrně odradilo. Zbývajících 10 % studentů naopak plánované programy sociální pomoci oslovily: 5 % dotázaných se v souvislosti s možností zavedení nového systému financování zcela odklonilo od své původní negativní odpovědi a u dalších pěti procent došlo ke znejistění pozitivním směrem (například od odpovědi určitě ne k odpovědi spíše ne či neví).

Koho by tedy školné a studentské granty a půjčky od studia spíše odradily a koho spíše nalákaly? Nejzajímavějším a nejpřekvapivějším výsledkem výzkumu je právě to, že mezi skupinami stabilních, odrazených, znejistěných a nalákaných nejsou žádné výrazné rozdíly. Jinak řečeno, změna aspirací se projevila úplně stejně u dotázaných s vyšším i nižším sociálně ekonomickým statusem, vzdělanostním zájmem či rodinným rozpočtem. Argument, že zavedení školného na českých veřejných školách povede ke snížení zájmu o studium především u příslušníků nižších společenských tříd, se na základě výsledků tohoto výzkumu jeví jako neudržitelný.

Ačkoliv byl tento výzkum svým rozsahem spíše explorativní, jeho výsledky vnášejí nové světlo do tolik diskutované problematiky financování vysokého školství z pohledu jeho potencionálních budoucích studentů. Zda jsou jednotlivé části navrhovaného systému financování nastaveny správně tak, aby byly jeho negativní dopady minimalizovány, se však pravděpodobně nedozvíme, dokud nebude zaveden v praxi.

Miluše Břoušková

Studující univerzity a sexuální služby

Výsledky výzkumu provedeného mezi studujícími univerzity ukazují nejen vysokou míru tolerance vůči poskytování a využívání sexuálních služeb, ale také velmi rozšířenou vlastní zkušenost s využíváním sexuálních služeb i občasnou zkušenost s jejich poskytováním. V dotazníkovém šetření provedeném pro bakalářskou práci ze sociologie se podařilo získat odpovědi 87 studujících Fakulty filozofické – FF (70 žen a 17 mužů) a 83 studujících Dopravní fakulty Jana Pernera – DFJP (22 žen a 61 mužů).

Pouze menšina studujících je ochotna tolerovat poskytování sexuálních služeb u svého partnera či partnerky – prakticky nikdo u poskytování přímého sexuálního styku, ale až třetina by tolerovala poskytování erotického chatu či sexu po telefonu. Využívání sexuálních služeb u partnerky či partnera by také tolerovala pouze menšina, ovšem s výraznou výjimkou prohlížení erotických fotek či videí, které je ochotno tolerovat asi 90 % studujících. S vyšší tolerancí se

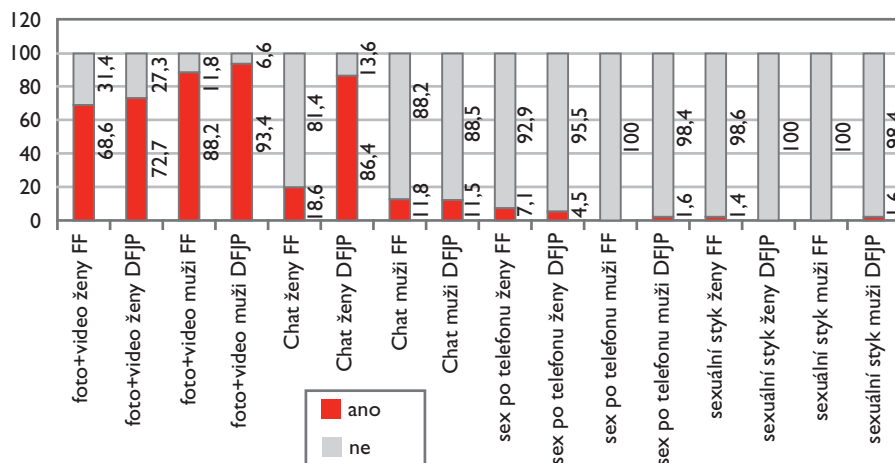
tedy setkáváme u služeb neosobního charakteru.

Ovšem už v přátelských vztazích jsou studující výrazně tolerantnější vůči poskytování a zejména vůči využívání sexuálních služeb. Poskytování erotického chatu, sexu po telefonu a pózování pro fotky a videa v přátelských vztazích toleruje 75 až 85 % studujících, poskytování pohlavního styku přibližně 50 %. Téměř nikomu ze studujících nevadí, jestliže si jejich přátelé prohlížejí erotická foto a videa (95 % toleruje) a jen o málo méně je rozšířená tolerance vůči využívání erotického chatu (90 %) a sexu po telefonu (80 %); dokonce i tolerance vůči využívání služby pohlavního styku dosahuje téměř 60 %. Celkově jsou o něco tolerantnější muži než ženy a studující DFJP než studující FF; i studentky DFJP jsou tolerantnější než studentky FF a studenti DFJP více než studenti FF.

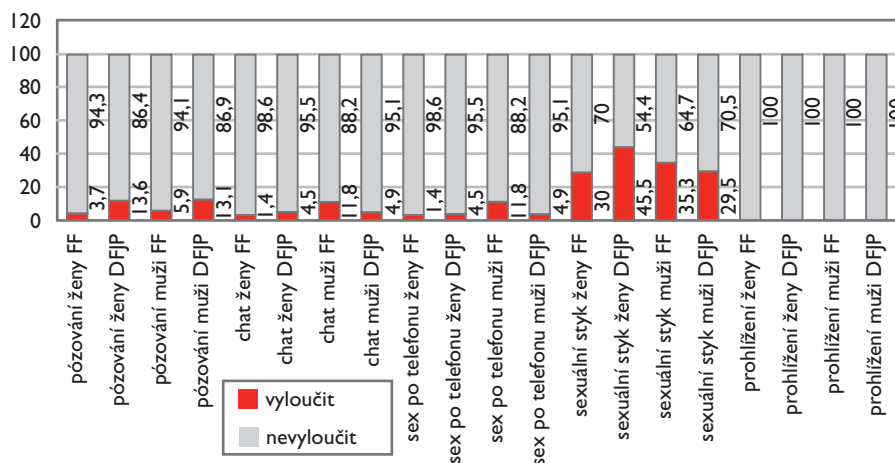
Naprostá většina studujících sexuální služby nejen toleruje, ale také využívá – nejčastěji prohlížení erotických materiálů, které uvedlo kolem 70 % studentek a téměř 90 % procent studentů. Další služby však už využívají více studentky – např. erotický chat 19 % studentek FF a dokonce 86 % studentek z DFJP oproti 12 % studentů z obou fakult. Jen zkušenost s využitím sexuálního styku za úplatu je zcela ojedinělá – uvedla ji jedna studentka a jeden student.

Nezanedbatelné procento studujících má také zkušenost s poskytováním sexuálním služeb, konkrétně 14 studujících ze 170 (8 %): 7 studentek z FF, 3 studentky z DFJP a 4 studenti z DFJP. Nejčastější je pózování pro erotické materiály, kterou uvedly 4 studentky z FF, 2 studentky z DFJP a 3 studenti z DFJP. Překvapivá může být také nejčastější příčina poskytování sexuálních služeb: 3 studenti z FF, 1 studentka z DFJP a 4 studenti z DFJP uvedli jako svůj důvod touhu zkusit něco nového.

Tato zjištění vrhají nové světlo na opakovaně medializovanou otázku, zda např. pózování studentek či studentů pro erotické materiály dostupné na Internetu poškozuje

graf č. 1 Využívání a nevyužívání sexuálních služeb (%)

graf č. 2 Vyloučit ze studia za poskytování a využívání sexuálních služeb? (%)

dobré jméno univerzity natolik, že by bylo namísto tyto studující vyloučit ze studia (jak se už stalo na Univerzitě obrany, když se její studentky nechaly fotografovat při svlékání z uniform). Naprostá většina studujících UPa však ve spojení studia a poskytování či využívání sexuálních služeb nespatřuje problém. Za prohlížení erotických materiálů by pro vyloučení ze studia nebyl nikdo, za pózování pro tyto materiály by vyloučovalo kolem 6 % studujících FF a 13 % z DFJP – podobně jako za poskytování dalších sexuálních služeb s výjimkou přímého pohlavního styku, za který by pro vyloučení bylo kolem 30 % studujících.

Z výsledků šetření je tedy zřejmé, že sexualita a sexuální služby se stávají běžnou součástí našich životů a že studující naší univerzity se nad tím nijak zřetelně nepohoršují. Některé výsledky, jmenovat například můžeme uváděný důvod poskytování sexuálních služeb z touhy zažít něco nového, mohou být však až alarmující. Souhlasím tedy s odborníky, kteří usilovně pracují na znovuoobjevení určitých mantinelů našeho přístupu k sexualitě, aby se právě tato nejintimnější oblast nestala pouze konzumní záležitostí.

Hana Pěkná

Studentská hra: Já, Síť

Všichni jsme Síť. Vy, já, nebo ten chlápek, co sedí napravo od vás. Jsme každý den online. Rádio, televize, internet a s ním i slavný facebook. V posledních třech letech se prodíral na místo nejnavštěvovanější internetové stránky na světě. Povedlo se.

„Já, Síť“ ale není hrou přímo zaměřenou proti facebooku, twitteru a jiným. Je to spíš malá ukázka našeho života v sítích doplněná o nějaký ten vtipný dialog, hlášku, nebo třeba jen postavu toho, kdo síť vlastní. Protože tak jak napovídá nápis na plakátu: „Kdo vlastní síť, může ji taky vypnout“.

Máte-li pocit, že nejste součástí, podívejte se okolo sebe. Za chvíli kolem vás projede modré auto s nápisem Česká pošta. Během patnácti minut vám přijde textovka. Za hodinu možná zavolá starostlivá maminka, přijde e-mail. Vážně nejste jedni z nás? JSTE !!!

Sdílejte s námi osud těch, kterým síť změnila život. Divadelní hra Já, Síť vznikla v rámci předmětu „Dramaturgie a produkce kulturního pořadu“, který byl otevřen na Katedře literární kultury a slavistiky Fakulty filozofické. Během pěti měsíců vznikl námět, scénář stejně jako celková koncepce hry. Divadlo Exil propůj-

čilo prostory a MY – dnes už Autorská skupina Synapse – jsme začali hrát. Nekonečný kolotoč plný zkoušek, předělávek, nepovedených výstupů se nakonec ustálil do něčeho, co jsme vlastně chtěli původně sdělit. Hra nabitá dějem, jen s malou šancí si odpočinout. Na premiéře 18. března v Divadle Exil doplnili naši hru někteří autoři literární skupiny TLUPA. Komponovaný večer tak přinesl nejen divadelní, ale i literární zážitek. Na opakování hry 21. března pak

přislíbilo účast několik herců pardubického improvizovaného divadla Pa.LeŤ.áC.I., kteří slovo zábava povýšili na dokonalou show. Během pěti měsíců se z nás stali herci, kostyméři, rekvizitáři a leccos jiného. Za všechno vděčíme naší univerzitě, Divadlu Exil a naší skvělé režisérce Kristýně Hypšové. Jediné, co opravdu musíte, je umřít. Proč ale jednou nekliknout „To se mi líbí“?

Jiří Buchtela za skupinu Synapse
student bakalářského studijního oboru Historicko-literární studia FF

PAVEL SIVKO – GRAFIKA A ILUSTRACE

Z úvodního slova akademického malíře Jana Kavana při zahájení vernisáže výstavy pražského grafika a ilustrátora Pavla Sivka dne 1. února:

„Pavel Sivko je sadař, starožitník, filatelista, tanečník, pedagog, sběrač plodů a jejich konzervátor, milovník a trochu oběť knih, kuchyně a žen. Protože je všímavým pozorovatelem světa, stal se kreslířem, grafikem a ilustrátorem. Dělá tu práci dobře, protože při ní uplatňuje svou lásku ke stromům, ke starým věcem, ke známým, k tanci, ke škole, k úrodě, literatuře, kulinářství i něžnému pohlaví.

Studoval v Praze na Vysoké škole uměleckoprůmyslové, kam přišel skvěle připraven ze střední výtvarné školy. Ale svou roli tu hrála i genetika. Z otce Václava Sivka jak se zdá na syna přešlo nejen výtvarné nadání, ale i některé výše zmíněné lásky. Ačkoli se studia odehrávala v pohnuté době doznívajících nadějí šedesátých let a počínající beznaděje let sedmdesátých, byla to studia šťastná. Garanty byli Jiří Trnka, Zdeněk Sklenář a Jiří Anderle.

V praktickém životě umělce se Pavel Sivko rychle osvědčil především jako ilustrátor. Umí totiž číst a svou nevšední fantazii uvést v soulad se čteným. V pilné práci pro pražská nakladatelství si třibil svou jemnou a věcně přesnou kresbu i osobitý kolorit. Poprávu byly jeho ilustrace oceněny mnoha čestnými uznáními a výročními cenami. Smysl pro duši předmětů a pro impresivnost prostředí uplatnil i jako výtvarník několika animovaných filmů. Protože má rád krásné knihy, stal se kromě ilustrátora i grafickým úpravcem a časem dokonce i výtvarným redaktorem. Ostatně i zde měl příklad svého předčasně zesnulého otce. V současné době trochu mrhá svými silami, když se snaží v roli pedagoga výtvarné školy přesvědčovat mladé adepty, že si vybrali sice krásný obor, ale že v jeho rámci musejí také trochu kreslit.

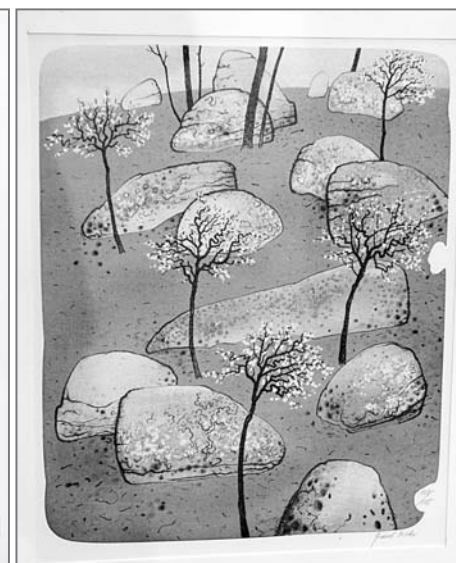
Je ale třeba se ještě vrátit k Pavlovu dílu, nebo i přímo do něj. Obrazové kompozice, které tvoří z vlastní vnitřní potřeby, zvou diváka ke vstupu do pozoruhodných proscéní. Ať už se hraje v krajině, v zahradě, nebo kdesi v industriálním prostředí periferie, jsme zváni tam, kde se nehlučí, prudce negestikuluje, kde se, jak v chrámu Páně, tiše medituje. Ty prostory jsou liduprázdné, ale člověk tu byl. Vše poznamenal svou vůlí a svými zvyky. Možná se vrátí a možná tu byl v čase navždy minulém. A čas, který následoval, ty kulisy posunul trochu do jiných, někdy i třeba ironických významů. Kresby i litografie nikoho nenechávají na pochybách, že je vytvořil ten, kdo ovládá magické postupy básníků.

Ve svém průvodním textu Sivko vtipně vyjmenovává nekonečnou řadu umělců, kteří ho oslovují. Když si představíme toto uskupení jako velký orchestr duchovně spřízněných sólistů, můžeme u jednoho z pultů vidět trochu nachýlenou, podsaditou, vlasatou a obrylenou postavu Pavla Sivka. Popřejme mu, ať s nimi navždy souzní.”

Pavel Sivko je absolventem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (prof. Z. Sklenář), kde studoval v letech 1968 až 1974. Působí především jako grafik a ilustrátor, věnuje se i animované tvorbě a tvorbě známek. Jeho práce byly oceněny na výstavách Nejkrásnější kniha roku. Uspořádal vícero samostatných výstav a účastnil se mnoha společných výstav v ČR i v zahraničí. V současné době působí v oboru i jako středoškolský pedagog.

Jednalo se o 66. výstavu v komorní galerii univerzity ve vestibulu Univerzitní knihovny, která nabízí milovníkům umění výstavy již od roku 1997. Vstup je zdarma. Výstava keramických plastik trvala do 1. dubna.

(topo)

Studentské plesy univerzity – Tři plus jeden ...

Ani v letošním roce se univerzitě plesová sezóna nevyhnula, což je samozřejmě dobře, a tak se v ABC klubu na Olšinkách po tři soboty (12., 26. března a 2. dubna) vysokoškoláci i pedagogové a příznivci univerzity bavili a tančili na již tradičních univerzitních plesech. Komu by to bylo málo, mohl si jít ještě zaplesat na ples Fakulty restaurování v Litomyšli, který se konal 25. března.

K poslechu a k tanci hrály EGO Retro Music (hlavní sál) a DJ Brumla (kavárna). O zpestření večera se postaral i kulturně-zábavný program (předtančení tanečního klubu LIFE a barmanská show mistra barmana Petra Hurty).

Jako každý rok i letos čekaly na ty šťastnější ceny drobnější i hodnotné při půlnočním losování vstupenek. Studentské plesy se tedy opravdu vydařily a kdo ví, třeba se v následujících letech dočkáme i plesů čtyř, pěti ☺...

(topo)

foto Jiří Kunčar

ARTEFAKT 2010 – RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE V REGIONU KUTNÁ HORA

Ve středu 6. dubna v 17:00 hodin byla v Galerii Univerzity Pardubice otevřena již 67. výstava s názvem „Artefakt 2010“ – Restaurátorské práce v regionu Kutná Hora.

Výstavu připravila Fakulta restaurování ve spolupráci s o. s. Arte-fakt, sdružením pro ochranu památek. Výstava je prezentací práce čtyř restaurátorů, kteří jsou osobně a pracovním úzce spojeni jak s Fakultou restaurování naší univerzity se sídlem v Litomyšli, tak s regionem Kutná Hora. Jsou jimi: Mgr. art. Jakub Ďoubal, Mgr. Kateřina Ďoubalová, doc. Jaroslav J. Alt ak. mal. a Mgr. art. Jan Vojtěchovský.

Výstava „Artefakt 2010“ představuje restaurátorské práce realizované v nedávné době v regionu Kutná Hora na významných památkách této kulturně mimořádně bohaté lokality. Cílem výstavy je seznámit návštěvníky s vybranými památkami a s procesem jejich restaurování. Restaurování začíná důkladným poznáním památky a její hodnoty, pokračuje stanovením koncepce obnovy a je završen vlastním provedením restaurátorského zákroku a jeho dokumentací. Představeny jsou jak restaurátorské zásahy na různých artefak-

tech (knižních vazbách a dokumentech, oltářních obrazech, nástěnných malbách, kamenných plastikách a architektonických člancích), tak i celková revitalizace interiéru sakrální stavby. Výstava byla v roce 2010 vytvořena pro prostory chrámu Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Kutné Hoře – Sedlci, odkud byla do univerzitní galerie zapůjčena.

„Arte-fakt – sdružení pro ochranu památek“ vzniklo v roce 2006 jako profesní organizace, která formou dobrovolného občanského sdružení sdružuje odborníky aktivně působící v oblasti péče o památky. Cílem sdružení je podpora a uskutečňování mezioborové spolupráce při péči o památky, podpora a rozvoj profesních a společenských aktivit jak uvnitř sdružení, tak i na veřejnosti, podpora komunikace mezi odbornou a laickou veřejností a popularizace péče o památky.

Výstava je umístěna ve vestibulu univerzitní knihovny a potrvá do 31. května. Je otevřena tradičně od pondělí do pátku od 8 do 18 hodin, v sobotu od 8 do 12 hodin.

(topo)

Mikulášský maratón v aerobiku

Dne 1. prosince se opět uskutečnil v univerzitní tělocvičně maratón v aerobiku, který byl jako každý rok předzvěstí dne, kdy chodí Mikuláš s čerty a anděly. Proto většína studentek, které se této akci zúčastnily, byly krásně sladěné do černo – červených barev. V letošním roce všechny příchozí čekalo celkem šest aerobních a tanečních lekci. Akci zahájily asistentky katedry tělovýchovy a sportu (KTS) double aerobikem, aby hned mohly plynule pokračovat Iva a Edita Chalupníčkoví s tradičně velice vtipnou aerobikovou choreografií. Na tuto cvičitelskou dvojici navázala dance aerobikem studentka Fakulty ekonomicko-správní (FES) Bc. Lia Vonšovská. Po této čistě aerobikové první části následovaly tři lekce plné latinskoamerických rytmů zumbly. Po první hodině, kterou vedla Ing. Šárka Botková z Fakulty chemicko-technologické (FChT), si mohly všechny lehce odpočinout, ale zároveň se nechat inspirovat a naladit do dalších hodin při vystoupení Pohybového studia Hroch Pardubice. Po tomto předtančení se studentky protančily s Mgr. Zitou Košnarovou (FES) až k poslední hodině zumbly pod vedením Bc. Renáty Petránkové (FChT). Ty, kdo vydržely tento taneční maratón a po-

čkaly si na poslední hodinu, čekala zklidňující, tanečně – protahovací lekce port de bras, kterou představily Mgr. Eva Čaladi a Mgr. Lenka Doležalová. Tak jako každý rok byl tento maratón součástí soutěže o Standardu rektora. V letošním roce vyhrála Fakulta ekonomicko-správní, na druhém místě se umístila Fakulta filozofická a třetí pozici si „vycvičily“ studentky z Fakulty chemicko-technologické.

První prosincový zasněžený podvečer zaplnilo tělocvičnu přes dvě stovky cvičenek. Tento zatím rekordně nejvyšší počet naznačuje, jak je akce především mezi studentkami oblíbená. Velké poděkování patří všem cvičitelkám za nápadité a kvalitní hodiny a se všemi se budeme těšit opět na jaře.

*Mgr. Lenka Doležalová
Katedra tělovýchovy a sportu UPa*

Předvánoční sportovní turnaje

Ani v závěru roku nebyla na univerzitě pouze o turnaje a sportovní akce, kterých se mohli studenti zúčastnit a zároveň tím přispět svým fakultám k získání bodů do Standardu rektora. Dva pondělky na přelomu listopadu a prosince byly ve znamení volejbalu. Do kvalifikace nastoupilo celkem devět smíšených družstev, která sehrála turnaj o postup do finálového kola. V kvalifikaci byla soutěžící družstva rozdělena do dvou skupin, ve kterých hrála systémem „každý s každým“ na dva vítězné sety do 15 bodů. První tři z každé skupiny postupovala do finále, které se hrálo o týden později opět stejným systémem, ale tentokrát na dva hrané sety do 25 bodů. Do konečných bojů promluvily týmy celkem z pěti fakult, ale na stupních vítězů mohly opět stanout pouze tři nejlepší. Na třetím místě se tedy umístil tým „FCHTI“ (Fakulta chemicko-technologická – FChT), druhé místo nakonec vybojovalo družstvo s názvem „Rumové pralinky“ (Fakulta elektrotechnika a informatiky – FEI) a vítězství připadlo „Teorii rumu“ (Dopravní fakulta Jana Pernera – DFJP). Samozřejmě tyto první tři týmy bodovaly ve

Standardu rektora, ale cenné body si připsaly i za čtvrté místo Fakulta ekonomicko-správní – FES a za páté místo Fakulta zdravotnických studií – FZS.

Hned o týden později po skončení volejbalových bojů se uskutečnil turnaj ve squashu, opět tradičně v IXI Club Pardubice, kde probíhá běžně výuka squashu. O první mís-

ta se střetlo osm mužů a sedm žen. Studenti i studentky byli rozděleni do dvou skupin a hráli systémem „každý s každým“. Studentky hrály na dva sety do 11 bodů, studenti na dva vítězné sety do 11 bodů. První tři z každé skupiny poté hráli dále mezi sebou o 1. až 6. místo, tentokrát vždy na dva vítězné sety. Některé zápasy (hlavně ve fi-

nalové skupině) měly opět opravdu vynikající úroveň a hráči v nich předvedli svou bojovnost a touhu po vítězství. Konečná pořadí nakonec dopadla následovně:

Kategorie muži: 1. Janovský Jiří (DFJP), 2. Šiller Daniel (Fakulta filozofická – FF), 3. Zahradka Tomáš (FChT).

Kategorie ženy: 1. Novotná Bohunka (FES), 2. Jüttnerová Tereza (FChT), 3. Jechová Iveta (FES).

Do Standarty rektora boduje pouze jeden nejlépe umístěný student a studentka jedné fakulty, a tak se o první místo podělily FChT a FF, a tím získaly 4,5 bodu, 2,5 bodu za třetí pozici si také rozdělily dvě fakulty, a to DFJP a FES, a 1 bod získala FEI. Počet

sportovců a zájem o sportovní turnaje na univerzitě neustále roste, proto doufáme, že to tímto směrem bude pokračovat i v roce 2011.

*Mgr. Lenka Doležalová
Katedra tělovýchovy a sportu UPa*

Turnaj ve futsalu

Na sklonku loňského roku se konal tradiční turnaj ve futsalu. Turnaj byl konán u příležitosti oslav 100 let akademického sportu a v rámci Standarty rektora 2010/2011. V průběhu pěti pondělních večerů se utkal 16 týmů ze všech fakult o titul nejlepšího futsalového družstva naší univerzity. V sestavách se objevili rekreační hráči po boku zkušených borců, kteří pravidelně nastupují v naší nejvyšší soutěži. Celkem to bylo 133 účastníků. Vzhledem ke kvalitě celé soutěže lze doufat v postup našich reprezentantů do závěrečného turnaje na ČAH.

Výsledky: 1. tým „Pobřeží lihoviny“ z Dopravní fakulty Jana Pernera, 2. tým „Vocáskovi“ z Fakulty ekonomicko-správní (FES), 3. tým „J(E)lita“ z FES, 4. tým „Kozlova I I“ z Fakulty elektrotechniky a informatiky (FEI).

Vítězná sestava: L. Báča, J. Slováček, M. Slováček, P. Mikolášek, A. Melechovský, O. Konečný, M. Dostál a D. Holec.

*Mgr. Jan Němec
Katedra tělovýchovy a sportu UPa*

vítězná sestava

Začátek nového roku s badmintonem

Hned v pondělí po silvestrovských oslavách se uskutečnil v prostorách tělocvičny univerzity badmintonový turnaj smíšených čtyřher. Hrál se opět, jako už je tomu v posledních letech zvykem, švýcarským systémem. O pořadí rozhodoval získaný počet bodů, v případě rovnosti bodů se pořadí dopočítávalo pomocí progresu, v případě rovnosti progresu pomocí Buchholzova pomocného hodnocení. Tento herní systém je velice zajímavý, protože až do poslední chvíle není zcela jisté, kdo se umístí na předních místech. Turnaje se zúčastnilo celkem 20 dvojic. Po konečném součtu všech bodů smíšené čtyřhry dopadly následovně: 1. Prusek – Spálenská (rektorát), 2. Šálek – Vlachová (FES – DFJP), 3. Švec – Buráňová

(rektorát). A kdo neměl badmintonu dost po prvním turnaji, mohl se přihlásit do čtyřher, tentokrát rozdělených do dvou kategorií, a to muži a ženy, který se konal hned následující pondělní odpoledne. Celkem 16 mužských a 10 ženských dvojic se o první místa popralo osvědčeným švýcarským systémem a dále podle stejného klíče jako v turnaji prvním. V kategorii mužů se na stupních vítězů objevila některá známá jména již ze smíšených deblů. Na prvním místě se umístila dvojice Šálek – Zeman (FES – DFJP), na druhém Prusek – Vašíček (rektorát) a třetí místo obsadili Švec – Veselý (rektorát – FChT). V kategorii žen byl boj daleko zajímavější a napínavější. O první příčku doslova bojovaly tři dvojice a nako-

nec, po součtu bodů a porovnání vzájemných zápasů, bedna vypadala takto: 1. Seidlová – Doležalová (rektorát), 2. Prokopová – Kuliačková (FChT), 3. Buráňová – Hronová (rektorát). Do Standarty rektora se výsledky z obou turnajů sčítaly dohromady. O první a druhé místo se tentokrát podělily dvě fakulty, FChT a FES, které získaly 4,5 bodu, na dalším místě bodovala FEI (3 body) a dále DFJP (2 body) a FF (1 bod). Velké díky patří všem zúčastněným, fanouškům a samozřejmě Mgr. Petru Filipovi, který se postaral o hladký průběh turnajů.

*Mgr. Lenka Doležalová
Katedra tělovýchovy a sportu UPa*

Alpy 2011 – Poděkování

V lednu letošního roku pořádala katedra tělovýchovy a sportu (KTS) tradiční zájezd do rakouských Alp. Zájezdu se účastnili studenti a zaměstnanci naší univerzity. V neděli 16. ledna ve večerních hodinách vyrazilo 47 účastníků směr městečko Lienz, které je centrem východního Tyrolska. Od pondělí do pátku jsme měli k dispozici autobus, který nás každý den dopravoval do okolních lyžařských středisek. Skvělým zážitkem byla úterní návštěva Molltalského ledovce. Klikatá, osmikilometrová cesta horským údolím vede k tunelu místního Gletscheru. K němu je ve skále vybudovaná několikakilometrová trať. Cesta není pro každého zrovna nejpříjemnějším zážitkem, ale na konci tunelu se nachází jeden z nejkrásnějších ledovců Rakouska. Poslední lanovka končí ve více než třech kilometrech nad mořem. Odtud je báječný výhled na okolní vrcholky Alp a především na majestátní Grossglockner. Kromě středy, kdy dopoledne sněžilo, nás ve střediscích Zettlersfeld, Sillian, Matrei-Kals a na již zmíněném ledovci provázelo převážně slunečné počasí. Původně jsem neměl v úmyslu články o horách psát, ale okolnosti posledního dne mě k tomu donutily. Celý týden jsme absolvovali bez jediného úrazu, ačkoliv v minulých letech tomu tak nebylo. V pátek kolem čtrnácté hodiny ve středisku Kals došlo k politováníhodné

situaci. V závěrečné části sjezdovky se vážně zranila mladá německá lyžařka. Bylo to na poměrně opuštěném a velice nepřehledném místě, několik lyžařů dívku minulo, aniž by jí poskytlo pomoc. Ti, kdo tak učinili, byli tři studenti naší univerzity, kteří se zachovali naprosto profesionálně. Jeden z nich odjel k dolní stanici lanovky informovat obsluhu a Horskou službu, dva chlapci dívku zabezpečili. Byla v šoku a bylo patrné, že zranění je vážné. Studenti dále spolupracovali i s Horskou službou, jež okamžitě volala záchranný vrtulník, který dorazil během

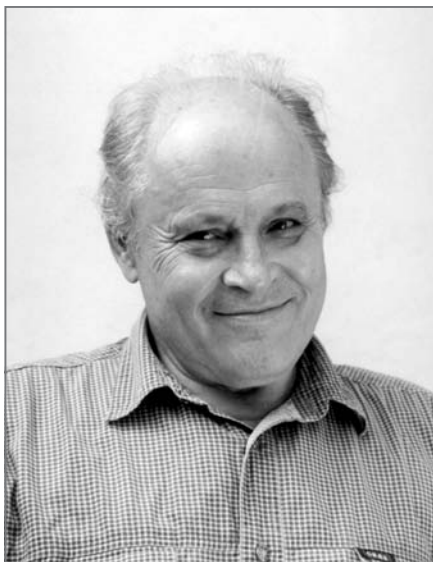

deseti minut. Od posádky vrtulníku se dostalo našim studentům uznání a poděkování. Dívka byla poté transportována do nemocnice.

Jménem katedry i za sebe bych rád poděkoval studentům Aleši Špirovi, Viktoru Blovkému a Lukáši Balcarovi, kterým nebyl lhostejný osud zraněné. Myslím, že na ně můžeme být právem hrdi.

Mgr. Jan Němec
Katedra tělovýchovy a sportu UPa

Pracovní jubileum profesora Miloslava Frumara

„Kulatiny“ mohou být v životě lidském několikero druhu. Ne každý se může pochlibit padesátiletým působením na naší alma matre!

Profesor Miloslav Frumar se stal 1. dubna 1961 zaměstnancem tehdy Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích a letos se tedy již 50. rokem věnuje vzdělávání a výzkumu na naší vysoké škole v oblasti anorganické chemie, chemie pevných látek a anorganických materiálů. V této oblasti je považován domácí i mezinárodní vědeckou komunitou za zakladatele tzv. „pardubické školy“. Jeho vědecká škola je světově uznávána zejména v oblasti krystalických a amorfních polovodičů. Profesor Frumar a jeho studenti a spolupracovníci přispěli fundamentálními příspěvky k porozumění fotoindukovaných a fotostrukturních změn i k pochopení fyzikálně-chemických vlastností amorfních chalkogenidů. Tyto jevy jsou základem řady technologických aplikací při vývoji a výrobě mikrooptických obvodů, optických mřížek vlnodů i opticky a elektricky indukovaných fázových změn, vhodných pro přípravu tzv. netěkavých pamětí. Spolu se svými spolupracovníky také přispěl k porozumění a popisu mechanismu optic-

ky indukovaného rozpouštění a difúze stříbra v amorfních chalkogenidech, které jsou nebo budou potenciálně využitelné k přípravě optických obvodů, mřížek, mikročoček pro infračervenou oblast spektra a také netěkavých pamětí.

V oblasti průmyslových aplikací dále zaměřil svou vědeckou pozornost na luminiscenční vlastnosti krystalických práškových materiálů a amorfních tenkých vrstev halogenidů a chalkogenidů, na materiály na bázi oxidů ruthenia pro tlustovrstvé tištěné odpory s téměř nulovou teplotní změnou odporu. V poslední době se věnuje studiu jevů a materiálů spojených s luminiscencí prvků vzácných zemin dotovaných v chalkogenidových sklech a novým materiálům vhodným pro netěkavé paměti. Profesor Frumar vedl též výzkumné práce na projektech pro průmyslové podniky.

Profesor Frumar je autorem a spoluautorem více než 400 prací v mezinárodních a národních časopisech abstrahovaných v „Chemical Abstracts“ a dalších elektro-

nických databázích, dále řady přehledných článků a kapitol v národních (1) a zahraničních knihách (6), z nichž více než 300 prací v mezinárodních časopisech. Je rovněž autorem 19 patentů, několika set prací prezentovaných na mezinárodních konferencích, z nichž několik desítek tvoří zvané přednášky. O uznání jeho vědecké školy svědčí i četná členství v mezinárodních výborech vědeckých konferencí po celém světě – v roce 2010 např. 17. ročníku „International Symposium on Non-Oxide Glasses” v čínské Ningbo, mezinárodní konference ICOOPMA v Budapešti a mezinárodní konference E/PCOS2010 v Miláně. Přednášel na prestižních zahraničních univerzitách a výzkumných institucích, např. Princeton University, University of Göttingen, Pennsylvania State University, University of Jena, Univ. of Rennes, University of Munich, Jagellonian Univ. Krakow, Institut of Cosmic Research Moscow, Inst of Physics, Riga, Leningrad University, Leningrad Univ. of Technology, Naval Research Laboratory Washington, Lehigh Univ. Pennsylvania, Inst of Material Research and Inst of Data Storage, oba Singapore, a řada dalších. Působil také jako hostující profesor na Univ. of Rennes Francie a téměř rok jako „visiting scientist” na Univerzitě v Edinburghu, UK. Působil jako člen Board of Directors and Board of Advisors mezinárodního „International Materials Institut v Pensylvánii, na kterém se podílí i pracovníci výzkumného centra Univerzity Pardubice společně s pracovníky MIT Cambridge, Univ. of California Davis, Univ. of Leeds, Rutgers Univ., Reanseller politech. Inst., Univ. of Pennsylvania a další. Díky jeho kontaktům v mezinárodní vědecké komunitě většina jeho mladších spolupracovníků a studentů absolvovala dlouhodobé zahraniční pobyty na vyhlášených zahraničních univerzitách. Během své odborné kariéry působil v řadě odborných poradních orgánů, vědeckých rad, v akreditační komisi, v radách mezinárodních časopisů a konferencí, ale též v řídicích funkcích katedry obecné a anorganické chemie.

Od roku 1992 je předsedou odborné skupiny anorganické chemie České společnosti chemické, nyní je členem výboru „Inorg. Chemistry Division of European Chemical Society.”

Stal se opravdovým průkopníkem v zakládání výzkumných oddělení ve spolupráci s dalšími výzkumnými ústavami a ve spolupráci se zahraničními pracovišti. V 80. letech se významně podílel na vytvoření Společné laboratoře chemie pevných látek tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické a ČSAV, dnes Univerzity Pardubice a Ústavu makromolekulárních látek AV ČR, v.v.i.. V rámci Společné laboratoře se připravoval experiment „Morava” pro vědecké experimenty ve stavu beztlaku pro prvního československého kosmonauta. V roce 2000 stál u zrodu Výzkumného centra „Nové a perspektivní anorganické materiály a sloučeniny”, které velmi úspěšně vedl a vede po celou dobu jeho trvání. V současné době působí jako vedoucí Výzkumného centra „Perspektivní anorganické materiály”, navazujícího svým vědeckým záběrem na předešlé, společného pracoviště Univerzity Pardubice a Ústavu anorganické chemie AV ČR.

Za svou obětavou a novátorskou práci byl oceněn řadou vyznamenání a cen. Např. v roce 1985 byl odměněn státní cenou za výzkum v oblasti chemie amorfních polovodičů, v roce 1994 cenou Vědeckotechnické společnosti, v roce 2000 Pamětní medailí Univerzity Pardubice, v roce 2002 byl jmenován francouzskou vládou rytířem řádu Akademické palmy a v roce 2004 mu byla udělena Medaile za zásluhy o Univerzitu Pardubice. Byl oceněn i cenou S. R. Ovshinského a Hanušovu medailí.

Prestižní mezinárodní cenu Stanforda R. Ovshinského převzal v Grenoble (2006), kde také přednesl plenární přednášku. Cena S.R. Ovshinského je udělována nejvýznamnějším vědcům světa za dlouhodobé vynikající výsledky v oblasti výzkumu nekrytalických chalkogenidů a na celém světě je asi 8 nositelů. Hanušovu medaili získal v roce 2006.

Hanušova medaile je nejvyšším vyznamenáním České společnosti chemické, udělovaným od roku 1966 za vědecké dílo jako nejvyšší vyznamenání společnosti za zásluhy o rozvoj chemie jako oboru v kterékoliv její oblasti. V roce 2007 obdržel Cenu Učené společnosti ČR. V roce 2011 byl oceněn pamětní medailí Fakulty chemicko-technologické za přínos v oblasti materiálového inženýrství.

Prof. Frumar nepochybně pozitivně přispívá k rozvoji chemie i v oblasti návrhů potenciálních aplikací realizovaného výzkumu. Jeho výsledky a publikované práce mají významný vliv na rozvoj řady oblastí chemie pevných látek a materiálů.

Všechna zasloužená ocenění nemohou dostatečně ohodnotit jeho celoživotní působení v oblasti vědy i pedagogické práce, které věnoval prof. Frumar celý svůj nesmírně aktivní pracovní život.

Profesor Frumar byl a je náročným učitelem i vedoucím několika desítek diplomových, kandidátských i doktorských prací. Jeho studenti i mladší spolupracovníci jsou vedeni k tvrdé a náročné práci na mezinárodní úrovni, řada z nich je dnes profesory (např. L. Tichý, H. Tichá, L. Koudelka, M. Vlček, T. Wágner, Z. Černošek), řada je docenty a nemá k profesuře daleko. Několik bývalých žáků působí úspěšně v zahraničí, snad se někteří vrátí.

Letos (1. dubna) to je již 50 let od doby, kdy začal aktivně působit na půdě pardubické vysoké školy, dříve Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, dnes Univerzity Pardubice, kam nastoupil v roce 1961 na umístěnku ministerstva školství.

Dne 18. července letošního roku oslaví prof. Ing. Miloslav Frumar, DrSc. další významné jubileum, tentokrát životní – 75 let. Srdečně mu k oběma jubileím blahopřejeme a děkujeme.

za kolektiv pracovníků Katedry obecné a anorganické chemie a Výzkumného centra FChT
prof. Ing. Tomáš Wágner, CSc.

Život a dílo paní PhDr. Marty Kremličkové se naplnily

Dne 31. ledna skonala v Praze ve věku 75 let po dlouhé a úporné nemoci naše dlouholetá kolegyně PhDr. Marta Kremličková, členka Katedry věd o výchově Fakulty filozofické naší univerzity, která zároveň řadu z nás také ovlivňovala během studií na FF UK v Praze. Odešel člověk, který svým vy-

stupováním a nesmírným osobním a profesním taktem ovlivňoval všechny lidi, kteří měli to veliké štěstí, že s ní přišli, byť jen na krátkou chvíli, do kontaktu. Všestranné nadání k vychovatelství, učitelství, hudbě a umění projevu zcela normální lidskosti ji předurčovalo k životní dráze pedagožky,

kteřou naplnila měrou vrchovatou zejména v oblasti primární a speciální pedagogiky. Marta Kremličková se narodila dne 17. října 1935 v Mšeci u Slaného. Obec je to malá, ale významná nejen tím, že tu své dětství prožila právě „naše Marta”, ale i světově známou vykopávkou hlavy keltského muže,

kteřá dnes zdobí expozice Národního muzea v Praze. Kdo dnes ví, kolik ušlechtilé keltské krve kolovalo v žilách paní Kremličkové, a hlavně kolik druidských genů ovlivnilo její chování a sklony k výrazné citlivosti na soudobou vědou obtížně vysvětlitelné jevy okolo nás.

Marta ovšem nespolehala jen na vrozené schopnosti druidského charakteru ve smyslu citlivosti ke „geniu loci“, ale využila měrou nadprůměrnou i možnosti, které poskytovala tehdejší společnost v oblasti vzdělávání. Po obecné a střední škole s maturitou vystudovala také Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obory hudební výchova a ruština, dále Filozofickou fakultu téže univerzity, obory pedagogika a psychologie. V zahraničí si zdokonalila pedagogické a umělecké dovednosti na Orffově institutu při Akademii Mozarteum v Salzburku. Jejími nejoblíbenějšími učiteli byli pedagogičtí, filozofičtí a psychologičtí „mágové“ uvolněných 60. let minulého století, zejména prof. dr. Jaroslava Pešková, prof. dr. František Singule a doc. dr. Jiřina Taxová, kteří ji ovlivnili nejen po stránce znalostní a dovednostní, ale zejména osobnostní ve smyslu harmonicky rozvinuté, komplexně dynamické a flexibilní osobnosti keltského typu, což Marta velmi silně začala uplatňo-

vat ve vlastní pedagogické praxi postupně na všech výchovně vzdělávacích úrovních tehdejšího československého školského systému. Nemá smysl vypočítávat všechny instituce od mateřských škol až po výzkumné ústavy a univerzity, ve kterých působila. Mnohem účelnější by byl seznam lidí, které svým uměním, pedagogickým taktem a lidským přístupem ovlivnila. V podstatě bych zájemcům o takový seznam doporučil četbu telefonních seznamů různých okresů a míst ze druhé poloviny 20. a prvního dvacetiletí 21. století.

Marta byla nejen pro mě člověkem, který dokázal pocitově vystihnout i na dálku rozpoložení druhého člověka a bez ohledu na současné vymoženosti lékařské a psychiatrické vědy s velkým úspěchem používala snad nejstarší, ale asi stále neúčinnější lék, totiž pozitivní komunikaci s humorným podtextem, ale přitom silnou klaunovskou moudrostí.

Paní PhDr. Marta Kremličková byla při dosažení 75letého jubilea stále uznávanou nestorkou v oblasti pedagogických věd, zejména oborů předškolní a multikulturní výchovy. Člověk nezměrných osobních kvalit a hloubky profesních znalostí a zkušeností, jakým byla „naše Martička“, si zasloužila drobný, ale o to s věkou účto-

a obdivem psaný sborníček, který se podařilo členům katedry věd o výchově sestavit jako dárek k jubileu.

Milá Marto, uživej si nadále svoje další působení v různých světech tohoto kosmu a věz, že v našich srdcích a myšlenkách žiješ nadále.

*prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
prorektor pro vzdělávání a záležitosti
studentů UPa,
člen Katedry věd o výchově FF,
a kolegové z Fakulty filozofické*

Přednáška profesora Václava Klause 3. března 2011 na univerzitě

Od zahájení našich radikálních ekonomických reforem uplynulo už více než dvacet let

Děkuji za pozvání a chtěl bych hned v úvodu říci, že mne těší zejména to, že téma, které jste mi k mé dnešní přednášce navrhli – ekonomické reformy devadesátých let – zajímá dnes ještě někoho jiného, než jenom ty z našich spoluobčanů, kteří se už řadu let snaží tuto mimořádně úspěšnou etapu vývoje naší země karikovat a degradovat. A to jak z toho důvodu, že v ní oni sami žádnou významnou roli nehráli, tak i proto, že souboj o devadesátá léta, tedy o minulost, používají jako formu souboje o dnešek.

Seriózní, souvislosti v úvahu beroucí analýza tohoto období u nás bohužel stále ještě chybí. Ekonomická profese to nechává na souboje politiků, a to je špatné. Snad to někdy v budoucnu udělá další generace ekonomů, třeba někdo z dnešních studentů vaší univerzity.

Předně je třeba upozornit na to, že tyto reformy [1] nevznikaly a neprobíhaly ani ve vzduchoprázdnu, ani v laboratoři, ani na zelené louce. Probíhaly v reálném světě, v reálném čase. Vznikaly za pochodu, nebylo možné váhat, nebylo na co čekat. Nebylo možné zastavit čas. V žádném případě to také nebyla a ani být nemohla přímá aplikace jakéhokoli hotového, předem připraveného projektu. Často jsem tehdy používal „šachový“ příměr, že jsme sice nevěděli, jak bude vypadat právě zahájená šachová partie po 25. tahu bílého, ale trval jsem na tom, že víme, jak se hrají šachy. Žádný detailní scénář neexistoval a ani existovat nemohl.

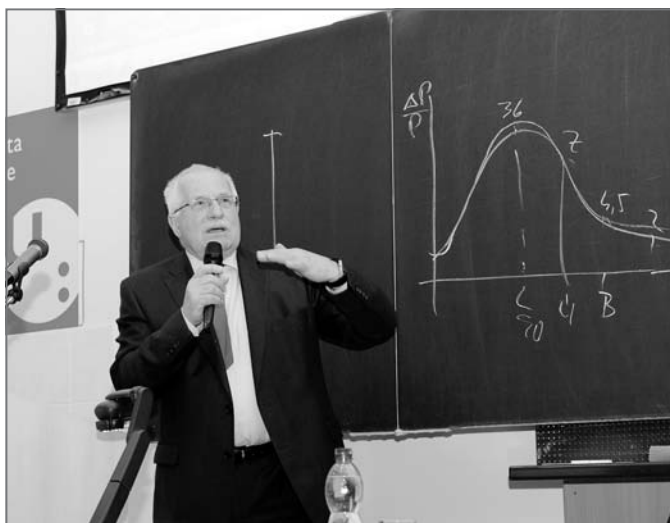
Reformy počátku devadesátých let ovlivňovaly nejen správné či chybné, domyšlené či nedomyšlené teoretické představy jejich au-

torů nebo jejich schopnost včasné reakce na překotně probíhající události, ale i nemalé politické ambice a tlaky tehdejší doby, které s teoretickými názory a s racionalitou řešení úkolu tohoto okamžiku měly jen málo společného. Tyto radikální změny probíhaly již ve svobodné a demokratické společnosti. Nešlo o cvičení v aplikované ekonomii, dobře jsme věděli, že se jakékoli navržené opatření dotýká životů milionů lidí. Pokusil jsem se to systematictěji popsat v knize „Kde začíná zítřek“ [2], která byla vydána k 20. výročí listopadu 1989.

Významný, a to nikoli v pozitivním smyslu, byl i vliv zahraničních lobbyistů, poradců a eventuálních investorů. Sledovali primárně své vlastní zájmy, na což bývá zapomináno, resp. což bývá podceňováno. Platí to ostatně dodnes.

Období bezprostředně po pádu komunismu, v němž velmi rychle došlo k rozpadu všech formálních řídicích struktur, na kterých bylo – údajně – založeno fungování socialistické, či jak se dnes nepřesně říká komunistické ekonomiky, přineslo jednu zajímavou zkušenost, které si – pokud se nemýlím – dosud nikdo nepovšiml. Touto zkušeností je to, že se v ekonomice prakticky nic nestalo, což je zdánlivě nelogické. Za nesporné přece bývalo považováno to, že ekonomika byla „plánována“, a proto se mělo očekávat, že s koncem plánování (a konec formálního plánování byl po listopadu 1989 skutečně okamžitý) nastane „neplánovaný“ chaos, protože ještě není ustaven alternativní ekonomický koordinační mechanismus – trh.

To se nestalo, což jen podporuje mnou dlouhodobě zastávanou hypotézu, že i za komunismu šlo více o „hru na plánování“ než o fak-

tické direktivní řízení a plánování ekonomiky. [3] Konec fungování plánovacích institucí proto – nikoli náhodou – nic podstatného neznamenal. Pro mne to překvapením nebylo. Řada ekonomů poukazyvala na to, že i za komunismu v ekonomice dominovalo rozhodování podniků, a nikoli rozhodování plánovacího centra. Úvahy tohoto typu jsou dnes již téměř zapomenuty, což je chyba i škoda. Reformy ovlivňovala i z komunismu zděděná, ale i samotným průběhem transformace postupně vytvářená ekonomická realita. Důležitými prvky této „reality“ byla agregátní i zejména strukturální nerovnováha na trhu, velmi nepříznivá kvalita bankovních úvěrů a z ní vyplývající vysoký stupeň zranitelnosti bankovního systému, v minulosti záměrně podkapitalizovaná podniková sféra, čímž byla vytvářena její relativní slabost vůči plánovacímu centru, složitý průběh privatizace nejen jednotlivých firem, ale ekonomiky jako celku, i naše relativně nízká transformační inflace, která byla důsledkem velmi opatrné makroekonomické politiky na samém počátku. Ta úspěšně zabránila vzniku rychlé inflace či dokonce hyperinflace, což dnes není doceňováno vůbec, ale dostatečně doceněno to nebylo ani tehdy. Tím jsme se také nejvíce odlišili od všech dalších transformujících se zemí. [4] Nepoužili jsme inflaci jako metodu sanace státu, podniků či bankovního sektoru na úkor úspor obyvatelstva, inflaci jsme se naopak snažili – a to poměrně úspěšně – minimalizovat.

Pro dokreslení tehdejší situace se pokusím naznačit, co jsme tehdy měli v hlavách, resp. jaké byly naše myšlenkové představy v okamžiku nastupujících radikálních změn:

1) Věděli jsme, že vytváření nového ekonomického systému je proces, nikoli jednorázový akt. Věděli jsme také, že je to proces do značné míry spontánní a evoluční a že to nebude žádná „diktatura“ transformačních politiků. [5]

2) Neměli jsme žádný vzor či model. Chtěli jsme politický pluralismus parlamentního typu a tržní ekonomiku s minimem státní intervence. Nic více, nic méně. Dnes někteří naši kritikové říkají, že bylo alternativou přímo „převzít“ tzv. kontinentální, to je více méně německý model, zatímco skupina kolem Václava Klause prý prosadila model angloamerický. To je samozřejmě naprostá hloupost. (Příměr tenisového trenéra.)

3) Měli jsme dost pevný názor na základní obrysy řešení tzv. sekvenčního problému, tedy na řazení rozhodujících transformačních kroků. Věděli jsme také, že je možné pokoušet se ovlivňovat jen základní rámec transformace, nikoli detaily. Za důležité jsme v tomto ohledu (a sporu) považovali dvě klíčové věci:

První bylo to, že bylo zřejmé, že není možné mít nejdříve zákony a veškeré potřebné „tržní“ instituce, a teprve pak „nechat fungovat trh“, ale že to neplatí ani opačně. Kritika, že jsme pro fungování trhu předem nevytvořili dostatečné institucionální předpoklady,

resp. že jsme podcenili tzv. institucionální stránku věci, je úsměvná. S oblibou a s nadsázkou říkám, že jsme známé dilema, co bylo dříve, zda slepice nebo vejce, museli řešit tak, že jsme na slepicích i vejcích pracovali současně.

Věděli jsme i to, že není možné liberalizovat ceny a zahraniční obchod při nebezpečně vysoké ekonomické nerovnováze, a proto jsme od roku 1990 prováděli velmi restriktivní makroekonomickou politiku – symbolem toho byl můj přebytečný státní rozpočet (přebytek 10 mld. korun v cenách roku 1990 by v dnešních cenách znamenal zhruba troj – či čtyřnásobek). To někteří (a v některých zemích) nevěděli. U nás lidé jako Valtr Komárek a Miloš Zeman chtěli i v této rozhodující, ale velmi zranitelné chvíli politiku expanzivní, což by bylo smrtící.

4) Měli jsme dost jasné představy ohledně měnové politiky a jejích klíčových parametrů – jako byl počáteční význam fixního měnového kurzu v roli tolik potřebné kotvy rychle se proměňující ekonomiky, jako byla potřeba včasného zavedení vnitřní a vnější konvertibility koruny, resp. liberalizace běžného účtu platební bilance, jako byla liberalizace a deregulace cen a jako byla radikální desubsidizace ekonomiky. (Od té doby však díky systémově odlišné ekonomické politice, nastolené po roce 1997, subvencí a dotací znovu výrazně přibylo.)

5) Věřili jsme v blahodárné působení velmi liberálního otevření vstupu na trh, a proto jsme neusilovali o násilnou, krkolomnou, sociálně-inženýrsky zničenou ambiciózní demonopolizaci našich, z komunismu zděděných podniků a bank. Předpokládali jsme, že potřebnou konkurenci dříve či později přinese zrušení monopolu zahraničního obchodu a vstup nových subjektů na trh. To se potvrdilo.

6) Je třeba asi říci i to, že jsme nedoceňovali význam a důsledky ve stejné době ve světě na západ od nás probíhajícího raketového růstu role kapitálových trhů, investičních bank a nejrůznějších investičních fondů a jejich rychlého příchodu k nám.

7) Věděli jsme, že musí dojít k rychlé, ale řízené privatizaci ekonomiky (aby se z ní nestala privatizace spontánní), a o tu jsme se pokusili. Nikde jinde neproběhla privatizace tak rychle a tak rozsáhle. Dnešní výroky těch tehdy nezúčastněných o její nedokonalosti a neúplnosti jsou výroky politickými. Vzhledem ke svému rozsahu to musela být v mnoha případech privatizace neklasická, nestandardní.

Přesto byla naše privatizace svými metodami velmi různorodá – byla to privatizace tzv. malá a velká, byly to různé formy přímých prodejí, byly aukce i klasické učebnicové prodeje. Ve snaze o širokou účast veřejnosti, které – spíše však „lidu“ než veřejnosti – za komunismu údajně stejně všechno patřilo, byla jednou z parciálních metod i tzv. kupónová privatizace. Její nejlepší popis, který máme k dispozici, je ve sborníku CEPu z roku 2002. [6]

8) Měli jsme trvalé rozpory s naší centrální bankou. Nesouhlasil jsem se snahou ČNB v oblasti regulace rychle dosáhnout standardu vyspělých, netransformujících se zemí. Bohužel se to stalo. Skokové zpřísnění regulace bank v letech 1996 – 8 vytvořilo obrovské účetní ztráty. Bylo zapomináno na to, že špatné úvěry byly částečně dědictvím komunismu a částečně nevyhnutelným produktem unikátní a velmi nákladné transformační operace. Měnová krize roku 1997, kterou vyvolal mimořádně necitlivý zásah centrální banky uskutečněný v polovině roku 1996, nebyla způsobena náhlým obrovským vznikem špatných úvěrů, ale nárůst objemu špatných úvěrů byl důsledkem této krize. [7]

9) Nebyli jsme si jisti tehdy, a nejsem si jist ani teď, správným okamžikem pro dvě klíčová rozhodnutí. Prvním bylo, kdy provést liberalizaci kapitálového účtu platební bilance, druhým bylo načasování momentu opuštění fixního kurzu. To první jsme asi udělali zbytečně brzy (daleko dříve než všechny další postkomunistické země), to druhé asi pozdě. (Mimochodem, teď po nás zase někdo chce náš návrat k fixnímu kurzu, neboť systém eura není nic jiného než jednou z verzí modelu fixních kurzů. [8])

10) Mnozí z nás jsme nesouhlasili s laciným prodejem našich bank Zemanovou vládou do zahraničí a se záměrnou likvidací jakýchkoliv bankovních subjektů ve vlastnictví domácího kapitálu. V tomto ohledu u nás slavili zahraniční lobbysté, poradci a investoři na úkor našich daňových poplatníků nesukutečný úspěch.

Skončil bych slovy, že era první poloviny devadesátých let byla okamžikem historických, neopakovatelných a velmi zásadních rozhodnutí a že po jejím skončení už jde „jen“ o běžná rozhodnutí v netransformující se ekonomice. Tím vůbec nepodceňuji dnešní aktuální potřebu a náročnost změn v systému zdravotní péče, v dů-

chodovém systému, v metodě financování školství, ale to už nejsou problémy „postkomunismu“. To jsou problémy, které v současnosti řeší i dnešní západní Evropa, která komunismus našeho typu nikdy neměla.

Václav Klaus, Univerzita Pardubice, 3. března 2011

Záznam přednášky převzat z webu ceska-media.cz ze dne 4. března 2011.

V mírně zkrácené verzi publikováno v *Hospodářských novinách* dne 4. března 2011 a na www.klaus.cz.

[1] Pro pořádek bych chtěl říci, že slovo reforma bylo tehdy komunismem, který sliboval reformy v podstatě nepřetržitě, stále ještě zcela zdegradováno. Proto jsme na počátku 90. let důsledně mluvili o transformaci, ne o reformách. Teď už je to asi jedno.

[2] Klaus, V.: Kde začíná zítřek. Knižní klub, Praha, 2009.

[3] Systém fungování socialistické ekonomiky nepochybně procházel v čase velmi jednoduchou dynamikou, ale trend byl jasný – direktivnosti ubývalo. O těchto věcech více v kapitole „Hypotetický vs. reálný komunismus“ v knize Kde začíná zítřek, str. 28 – 39.

[4] O tom více v knize Klaus, V., Tomšík, V.: Makroekonomická fakta české transformace. NC Publishing, Brno, 2007.

[5] O tom svědčí slavná věta ruského premiéra Gajdara, že byl „pouze“ premiérem Ruska, nikoli ruským carem, kterou pronesl ve Varšavě v listopadu 1999.

[6] Kolektiv autorů: „Kupónová privatizace – sborník textů“. Centrum pro ekonomiku a politiku, Praha, 2002.

[7] O tom více v textu „Tři roky po měnové krizi“ z května 2000, přetisknutém v mé knize „Ekonomie a ekonomika“, Knižní klub, Praha, 2006 (str. 246 – 265).

[8] O tom více v knize „Autoři CEPU o euru“, Centrum pro ekonomiku a politiku, Praha, 2010.

Akademické tituly dle Ladislava Špačka

Dotaz číslo 1:

Vážený pane Špačka,
dovolte mi, abych využila možnosti dané Vašimi webovými stránkami a položila Vám dotaz.

Pohybují se v českém akademickém prostředí, v němž hrají velkou roli tituly. (Lze říci, že jsou i ukazateli kvalifikačního postupu.)

Zcela vědomě (ba záměrně) oslovuji své kolegy, kteří již získali titul Ph.D., „pane doktore“, čímž chci vlastně ocenit jejich vyšší kvalifikační stupeň. Ve druhém vydání Vaší Velké knihy etikety jsem se však na str. 38 dočetla, že konám v rozporu s etiketou. Nemůže být specifikum prostředí zdůvodněním výjimky pro dané pravidlo?

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., Ústav ekonomiky a managementu FES

Odpověď:

Je vžitá staletá tradice, že se oslovuje vždy jen titulem uváděným před jménem, to jsou klasické akademické tituly (získávají se jednoduše, po ukončení studia nebo složení rigorózní zkoušky) a vědecko-pedagogické hodnosti (doc., prof.).

Za jménem vždy stávaly (a stávají) vědecké hodnosti (CSc., DrSc.), kterými se neoslovuje. Titul CSc. se postupně nahrazuje titulem Ph.D. (a DrSc. titulem DSc., ten ještě není v zákoně, užívá ho Akademie věd ČR), ten má ovšem naprosto stejný obsahový význam, stejně jsou i podmínky pro jeho získání, jakkoli byl v zákoně o VŠ označen za akademický titul.

Titul Ph.D. je ovšem vědecký, uchazeč musí vypracovat disertační práci a absolvovat minimálně tříletý studijní program.

Zákon o VŠ uvádí:

(1) Doktorský studijní program je zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo na samostatnou teoretickou a tvůrčí činnost v oblasti umění.

(2) Standardní doba studia je nejméně tři a nejvýše čtyři roky.

(3) Studium v doktorském studijním programu probíhá podle individuálního studijního plánu pod vedením školitele.

(4) Studium se řádně ukončuje státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce, kterými se prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo k samostatné teoretické a tvůrčí umělecké činnosti. Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění).

(5) Absolventům studia v doktorských studijních programech se uděluje akademický titul „doktor“ (ve zkratce „Ph.D.“ uváděné za jménem), v oblasti teologie akademický titul „doktor teologie“ (ve zkratce „Th.D.“ uváděné za jménem).

To ovšem nemá nic společného se „skutečnými“ akademickými tituly, jde o autentickou vědeckou hodnost. Protože zákonem uváděné označení titulu Ph.D. jako akademického je zavádějící, vžil se pro nové vědecké hodnosti označení „akademicko-vědecké tituly“. Tím se vychází vstříc zákonu v první složce kompozita, ve druhé se ovšem zákon trochu „napravuje“. Naštěstí zákon zachoval důsledně rozdělení obou skupin v pozici titulu Ph.D. za jménem.

Mimochodem, podle Pravidel českého pravopisu by se titul měl psát Ph.D. (jako PharmDr., PhDr. apod.), ale zákon – bůhví proč – uvádí Ph.D., proto to respektujeme, ač si myslíme své.

Pravidlo je jasné, vědecká hodnost stojící za jménem by neměla sloužit k oslovování, byť slovo „doktor“ v ní obsažené k tomu svádí. (Proč to nesvádělo u „velkého doktorátu“ DrSc.? Protože jeho nositel byl už obvykle docent nebo profesor, samozřejmě i inženýr nebo „malý“ doktor. Dnes je titul Ph.D. často první a jeho nositel obtížně nese, že by se mu mělo říkat „pane Nováku“ nebo jen

„pane inženýre” nebo „pane magistře”, ač má vědeckou hodnost, dokonce s titulem „doktor”).

Abychom si rozuměli, pro oslovování platí jen „vžitá pravidla”, asi jako pro držení vidličky nebo čestné strany zasedacího pořádku po pravici. Pokud se rozhodnete jinak, nic se nestane, sankce neexistují. Pro oslovování ve společenském styku není žádná vyhláška ani zákon. „Vžitá tradice” je ovšem silný motiv, je často silnější než proměnlivé zákony a vyhlášky. Je na ní založena britská státnost (Británie, jak známo, nemá psanou ústavu, jen soubor „staletých vžitých tradic”), stejně je to s jazykem: Pravidla pravopisu nejsou zákonem, klidně si pište „mídro” místo „mýdlo”, nic se Vám nestane.

Chcete-li oslovovat nositele titulu Ph.D. „doktore”, nic se neděje, on bude jistě rád (nemá-li vědecko-pedagogický titul). Problém je jistě i v tom, že titul Ph.D. je natolik mladý, že se ještě nevžil a tradice se nestačila vytvořit. Záleží na uživateli, jakou normu postupně vytvoří, uvidíme za padesát let... :-)

Dotaz číslo 2:

Jak užívat vícero získaných titulů typu: Ing. et Ing., Bc. et Mgr., Bc. et Ing. v mluveném (oslovování či při běžné komunikaci) a v psaném projevu (tzn. když dotyčný vystudoval dva či více vysokoškolských oborů, které spolu bezprostředně nesouvisí a nejedná se tedy o navazující studium předešlého bakalářského studia)?

Navíc v dobách, kdy se užívání titulů ve společnosti např. v obchodním styku spíše nepoužívá.

Ing. Valerie Wágnerová, kancléřka – mluvčí UPa

Odpověď:

Přemíra titulů nezvyšuje vážnost nositele, ale snižuje ji. Proto volíte správnou cestu, když se snažíte redukovat tituly u jmen jen na ten nejvyšší. I když někdo dosáhl titulu Bc. v jiném oboru než Mgr., málokdo tomu porozumí. Jistě i docent v oboru přírodních věd může být současně bakalář v oboru anglistiky, ale představa kombinace doc. Bc. (nebo doc. Ing. et Bc.) budí spíš pochybnosti než respekt. Oslovování musí být z praktických důvodů mnohem jednodušší, než je reálný inventář titulů dané osoby. Nelze oslovovat pana Ing. et Ing. XY „pane inženýre a inženýre” nebo „pane magistře a bakaláři” (oba tituly z jiných oborů).

Pravidlo je jen jedno a je neměnné: oslovujeme jen jedním, a to nejvyšším dosaženým titulem, tedy „pane inženýre” a „pane magistře”. V písemném oslovení je to stejné.

Něco jiného je uvádění titulů v úředních dokumentech, adresách, seznamech univerzitních pracovníků apod., tam uvádíme všechny tituly, protože nepřekážejí v komunikaci a mají vypovídací hodnotu, zvláště v univerzitním prostředí.

S pozdravem

PhDr. Ladislav Špaček, autor mnoha knih o etiketě, mluvčí prezidenta republiky Václava Havla (1992–2003)

Společenská douška kancléřky univerzity

V lednu 2003, před koncem funkčního období prezidenta Václava Havla, jsem přijala pozvání paní doktorky Lenky Štětínové z politického odboru kanceláře prezidenta Havla, s nímž jsme připravovaly návštěvu pana prezidenta na univerzitě v dubnu 2001. Neformální pozvání k návštěvě a prohlídce Hradu, možnost nahlédnout do zákulisí a každodenního života prezidentova úřadu mě samozřejmě nadchlo a profesně nesmírně zajímalo.

Mé těšení nabralo na obrátkách hned při vstupu do prostor prezidentského úřadu. Po mém ohlášení a při čekání na paní doktorku, až si mne přijde vyzvednout k recepci, v jednoduchém prostoru s jasnými rysy vlivu slovinského architekta Josipa Plečnika a pod moderním skleněným lustrem Bořka Šípka, jsem nenápadně sledovala pohyb ve vestibulu, snažila se rozeznat tváře vycházejících a přicházejících osob. Vzhledem k mediální známosti nejen pana prezidenta nebylo těžké rozeznat např. tehdejšího kancléře, vedoucího kanceláře prezidenta pana Ivo Mathé (dnes rektora Akademie múzických umění).

V jedné chvíli seběhl ze schodů směrem k východu bystrým sportovním krokem i pan Ladislav Špaček, dlouholetý mluvčí prezidenta Havla. Jaké bylo mé milé překvapení, když – na rozdíl od ostatních pohybujících se kolegů – jen tak při průchodu kolem mne svým vlídným hlasem zřetelně a přátelsky pozdravil – skoro to vypadalo, že jde v ústretě právě mně... Jednoduché, prosté, samozřejmě pozdravení neznámého člověka. Pro mne přesto významné. Bylo to v prostorách, kam „člověk-smrtelník” nezavítá často, velice příjemným uvítáním, které mi natrvalo utkvělo v paměti. Opravdoví profesionálové a slušní lidé prostě vědí, že pozdrav a úsměv „nebolí” a působí tak, že i náhodní kolemjdoucí se cítí vítáni a příjemně ...

Následující setkání s paní doktorkou a zasvěcení do tajů Hradu, zákulisí jeho chodeb i úřadů a letmá zastavení s dalšími lidmi z prezidentova týmu potvrdilo další moji životní domněnku – cokoliv a kdekoliv se člověk ocitá a cokoliv vykonává, ať je na pomyslném žebříčku společenském či profesním jak chce vysoko, skromnost a pokora je na místě, a jsou-li přítomni, dveře k ostatním otevírají. Nutno na tomto místě podotknout, že všichni z prezidentské kanceláře, s nimiž jsem kdy jednala při přípravě či vlastní prezidentské návštěvě na univerzitě (Václava Havla a Václava Klause), tedy celkem šestkrát, byli vždy velice milí, příjemní, pozorní, pozitivní a přátelsky vystupující lidé, profesionálové, předešlý výrok potvrzující.

Ing. Valerie Wágnerová
kancléřka – mluvčí UPa

Jiří Stanislav Guth-Jarkovský; předchůdce Ladislava Špačka

Vskutku vyčerpávající úvahu o oslovování nositelů vysokoškolských titulů uzavírá Ladislav Špaček odkazem na budoucích padesát let. Pro každého z lidí je to jistě dlouhý časový úsek. Při zpětném pohledu nám ovšem ani pět desítek let nedovolí dohlédnout na život muže, který je oprávněně považován za tvůrce novodobé české etikety – Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského.

Musíme jít ještě dál proti proudu času a zastavit se až u data 23. ledna 1861. Právě onoho dne se v nedalekém Heřmanově Městci narodil v rodině panského úředníka již šestý potomek syn Jiří. V podhůří Železných hor však dlouho nevyrostal. Školní docházku totiž po přestěhování rodičů zahájil v Kostelci nad Orlicí. Po jejím bezproblémovém absolvování přešel na gymnázium

v Rychnově nad Kněžnou, přičemž studijní výsledky mu umožnily, aby se coby dospívající mladík vydal za univerzitními znalostmi do hlavního města Českého království.

Na někdejší Karlo-Ferdinandově univerzitě studoval přírodovědné obory, spolu s nimiž filosofii. Navíc získal široké jazykové vybavení, kdy se zcela samozřejmě pohyboval v tehdy obvyklé němčině i módní francouz-

štině. To mu zakrátko umožnilo, aby uváděl z obou jazyků do české čtenářské obce překlady nejnovějších literárních děl.

Dokonce se sám vydal na cestu tvůrčího psaní. Již však názvy jeho básní či beletristických děl jako „Marná sláva“ či „Ulomená haluz“ svědčí o tom, že spíše než jiskra chtivého mládí mu byla blízká smutná životní předtucha. Koneckonců i titul jeho téměř stěžejního díla o chování „Společenský katechismus“ nevzbuzuje v potenciálním čtenáři naději, že se na jeho stránkách setká s vypjatými vášněmi.

Svým sklonem potlačovat i v běžném životě citovou složku, jako by kopíroval panujícího císaře Františka Josefa I. Ten snad nikdy, kromě prvotního milostného vzplanutí ke své pozdější choti Alžbětě, nedával na veřejnosti průchod jakýmkoliv emocím. Zato v politické rovině si oba muži byli na hony vzdálení. Zatímco první z nich jen s nelibostí snášel sílicí vlastenectví jednotlivých národů rakousko-uherské monarchie, tak druhý ho v českém prostředí usilovně spoluvytvářel. Ne snad plamennými slovy, ale zcela konkrétními činy, a to i na mezinárodním poli. Odrazovým můstkem k tomu se mu stalo rodící se sportovní zápolení. Zcela se ztožnil s úsilím francouzského barona Coubertina, aby došlo k oživení starořecké ideje jednoty těla a ducha. Stal se uznávaným činníkem mezinárodního olympijského hnutí a od roku 1896 spoluodpovídal za chod Českého olympijského výboru.

Ze všech sportovních odvětví mu přitom zůstávala nejbližší turistika. Svědčí o tom i jím vydaná stejnojmenná publikace, stejně jako skutečnost, že později stanul v čele Klubu československých turistů. Dynamikou prodchnuté sportovní disciplíny tak nadále zůstávaly mimo jeho hlavní zájmy, byť byl i prvním předsedou České amatérské atletické unie.

Pokusme se proto ozřejmit, co přispívalo k tomu, že Guth-Jarkovský již od mládí tih-

nul spíše než k bezprostřednímu chování až k chladné důstojnosti. První podněty mu dalo samotné rodinné zázemí. Jeho otec ctil své šlechtické zaměstnavatele a způsoby jejich vnějšího chování někdy i nevědomky přebíral. Proto také až s jistým polichocením přijal skutečnost, když se jeho potomek po dokončení studií stal vychovatelem v knížecím domu Schaumburg-Lippe a poznal tak třeba i zevnitř zámek v Ratibořicích.

Navíc k jisté formálnosti v chování vedla Gutha-Jarkovského též celoživotní profesní dráha, na níž nastoupil v roce 1887. Povolání gymnaziálního pedagoga ho přímo vybízelo, aby stále a všude dbal na dodržování dobrých mravů. V jeho případě ovšem nešlo o nucenou přetvářku, ale o niterní potřebu vystupovat vždy korektně a uhlazeně, byť nezbední studenti i širší okolí v tom někdy vidělo až nepřírozenou upjatost.

Nicméně se dočkal až nečekанého zadostiučinění. V neděli 1. června 1919 nastoupil na šest let do role ceremoniáře kanceláře prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Na Pražský hrad si sebou přinesl úctu k tradicím společenské obřadnosti, jak mu ji představoval zaniklý svět šlechtické výlučnosti. V nových poměrech se ji snažil doplňovat moderními prvky, což se odráželo v jeho příručkách „Slušnost a demokracie“ nebo „Mladému republikánu“. Přesto se v sídle hlavy státu muselo pod jeho dohledem zejména při oficiálních akcích dbát na pravidla, která se utvářela desítky let před vznikem republiky. Právě svár mezi poraženým světem modré krve a vítězným plebejstvím byl jednou z příčin, proč se nevytvořil vztah plné důvěry mezi ceremoniářem a jeho zaměstnavatelem. Svědčila o tom třeba skutečnost, že Guth-Jarkovský zpravidla nedoprovázel T. G. Masaryka na jeho cestách po vlastech českých a slovenských. Zato Ladislav Špaček byl o mnoho let později věrným průvod-

cem prvního muže republiky Václava Havla. Moderoval proto například i jeho setkání se studenty a pracovníky naší univerzity v roce 2001 a vtisknul jim tím zcela osobitý ráz. Ani po odchodu ze služeb hlavy státu nebyl Guth-Jarkovský zcela soukromou osobou. Právě jako předseda Československého olympijského výboru zavítal s příchoodem jara 1927 k soutoku Labe s Chrudimkou. Při přípravě jeho návštěvy se městská rada oprávněně bála, aby snad během ní nedošlo k porušení předepsaných pravidel společenského chování. Tím spíše si oddychla, když mohla hned 12. května na svém jednání s povděkem projednat poděkování, které ji za milé přijetí v Pardubicích poslal obávaný strážce etikety.

V následujícím období se spoluautor Olympijské charty začal již vytrácet z veřejného dění. Pouhých patnáct dní mu nakonec zbývalo, aby se dožil osmdesáti let. V onom čase už minulosti patřila monarchie, pod jejímž dvouhlavým habsburským orlem prožil více než polovinu svého života. Z mapy států však zmizelo rovněž Československo, pro jehož hrdiny navrhl i prezidentem současné České republiky udělovaný vojenský řád Bílého lva. V záhlaví jeho úmrtního listu stojí už sousloví Protektorát Čechy a Morava. Bylo to totiž 8. ledna 1943, kdy byl obdivovatel starořecké mytologie převezen Charónem do světa stínů zemřelých.

PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva FES

NABÍDKA PUBLIKACE

Dějiny vysokého učení v Pardubicích Univerzita v proměnách času 1950 – 2010

Univerzita Pardubice vydala k 60. výročí vysokého školství v Pardubicích celobarevnou jubilejní publikaci Mileny Lenderové *Dějiny vysokého učení v Pardubicích Univerzita v proměnách času 1950 – 2010*.

Publikace obsahující množství dobových fotografií a příloh je k dispozici v univerzitní prodejně skript a v e-shopu za cenu 110,- Kč.

obsah

univerzita

- **Prezident republiky Václav Klaus přednášel studentům k dvaceti letí zahájení ekonomické transformace** 1

- **Rozhovor s novou prorektorkou univerzity doc. PaedDr. Janou Kubanovou, CSc.** 3
- **Členové Parlamentu České republiky na univerzitě** 3
- **Univerzita získává na dva investiční rozvojové záměry půl miliardy korun z fondů Evropské unie** 4
- **Zasedání České konference rektorů** 5
- **Rektor univerzity předstoupil před akademickou obcí s hodnocením roku 2010** 6
- **Erasmus Day 2011** 6

- **Konference projektu EF-TRANS „Začínáme s metodikami ...“ (spolupráce s aplikační sférou)** 7
- **Univerzita na veletrhu Holiday World v Praze** 8
- **Jaký je názor na nástroje a možnosti užívané ke komunikaci univerzity se studenty?** 8
- **Menza opět zvýšila produkci jídel** 10

fakulty a ústav

- **Staronový děkan Fakulty chemicko-technologické se ujal funkce** 11
- **Národní kolo chemické olympiády na Fakultě chemicko-technologické** 12
- **Představení českého loga Mezinárodního roku chemie** 13
- **Fakulta chemicko-technologická si připomněla 60 let existence výuky chemie** 14

- **Vědecká publikace univerzity poprvé v prestižním odborném časopise vydavatelství Nature** 14
- **Úspěch mladých chemiků v Bratislavě** 16
- **14. ročník celostátní soutěže „O cenu firmy Merck 2011“** 16
- **O veletrh práce byl velký zájem** 17
- **Cyklus přednášek doktora Vaněčka a japonského hostujícího profesora Shimakawy** 18
- **Inženýrské vzdělávání jako interakce teorie a praxe** 20
- **Dopravní fakulta Jana Pernera zkvalitňuje výuku ve spolupráci s odborníky z praxe** 21
- **Religionistické a filosofické vzdělávací centrum** 21
- **Projekt Fakulty restaurování podpoří mezisektorovou spolupráci při péči o památky** 22
- **Fakulta elektrotechniky a informatiky uvítala „Atomovou lady“** 23
- **Cyklus přednášek JČMF pořádaný na univerzitě aneb nenásilné výpravy za poznáním** 23
- **Networking Academy Games 2011** 24
- **Balkanistický podvečer** 26

konference, semináře

- **Restaurování a ochrana uměleckých děl 2010** 27
- **VI. mezinárodní kongres germanistů v Seville** 27
- **IV. ročník veřejné konference studentů oboru Humanitní studia** 28
- **Elektrotechnická zařízení v dopravě** 29

studenti

- **Univerzita připravuje budoucí mladé vědce** 29
- **SOCIOCON – Presentace aktivit katedry sociálních věd** 31
- **Studenti oboru Resocializační pedagogika v terénu** 32
- **Ze studentských prací Katedry sociálních věd Fakulty filozofické – již podruhé** 34
- **Studentská hra: Já, Síť** 35

kultura

- **Pavel Sivko – Grafika a ilustrace** 36
- **Studentské plesy univerzity – Tři plus jeden ...** 37
- **ARTEFAKT 2010 – restaurátorské práce v regionu Kutná Hora** 38

sport

- **Mikulášský maratón v aerobiku** 39
- **Předvánoční sportovní turnaje** 39
- **Turnaj ve futsalu** 40
- **Začátek nového roku s badmintonem** 40
- **Alpy 2011 – Poděkování** 41

osobnosti

- **Pracovní jubileum profesora Miloslava Frumara** 41
- **Život a dílo paní PhDr. Marty Kremlíčkové se naplnily** 42
- **Přednáška profesora Václava Klause 3. března 2011 na univerzitě** 43
- **Akademické tituly dle Ladislava Špačka** 45

fejton

- **Jiří Stanislav Guth-Jarkovský; předchůdce Ladislava Špačka** 46

Vydává Univerzita Pardubice jako svou nepravidelnou účelovou publikaci. Adresa redakce: Univerzita Pardubice, Rektorát, Studentská 95, 532 10 Pardubice 2, telefon: 466 036 555, fax: 466 036 361, e-mail: promotion@upce.cz.

Zpravodaj UPa je zveřejněn též na webové stránce univerzity na adrese: <http://www.uni-pardubice.cz>. Šéfredaktorka: Ing. Valerie Wágnerová. Redakční okruh: doc. Dr. Ing. Libor Beneš, Ing. Ivo Holava, PhDr. Miloš Charbuský, CSc., doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., doc. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., Tomáš Pospíchal, Ing. Iva Ulbrichová, CSc., Ivana Veselá. Fotodokumentace: Univerzitní konferenční centrum – Adrian Zeiner, Lukáš Báčor a archiv pořadatelů akcí. Grafická úprava a sazba: Informační centrum – Ing. Alena Komárková.

Tisk: Tiskařské středisko Univerzity Pardubice – duben 2011 – náklad 1 600 ks